

ГЕНДЕРНА СТАТИСТИКА УКРАЇНИ

■ сучасний стан ■ проблеми
■ напрями вдосконалення

Гендерна політика

УДК 311.3:316.346.2](477)
ББК 60.54
Г16

«Гендерна статистика України: сучасний стан, проблеми, напрями вдосконалення». Запоріжжя: Друкарський світ, 2011. – 192 с.

ISBN 978-966-2333-05-3

УДК 311.3:316.346.2](477)
ББК 60.54
Г16

Авторський колектив:

Галустян Юлія Марсумовна, провідний науковий співробітник відділу соціально-економічних проблем праці Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України

Герасименко Ганна В'ячеславівна, провідний науковий співробітник Інституту демографії та соціальних досліджень Національної академії наук України

Макарова Олена Володимирівна, заступник директора Інституту демографії та соціальних досліджень Національної академії наук України

Робоча група Державного комітету статистики України:

Калачова Ірина Володимирівна, директор департаменту статистики послуг

Самченко Інна Миколаївна, заступник директора департаменту статистики послуг

Рудич Олександр Анатолійович, начальник відділу департаменту статистики послуг

Герасименко Андрій Володимирович, заступник начальника відділу департаменту статистики послуг

Редакційна група Програми рівних можливостей та прав жінок в Україні ЄС-ПРООН:

Кобелянська Лариса Станіславівна, координатор Проекту

Ігнатова Ірина Олександрівна, експерт з гендерної політики

Корюкалов Михайло Володимирович, експерт з гендерної політики

Ябченко Микола Якович, спеціаліст зі зв'язків з громадськістю та редагування.

Літературний редактор: Ольга Мінакова-Гончаренко

Це видання підготовлено в межах виконання «Програми рівних можливостей та прав жінок в Україні», яку впроваджує Програма розвитку ООН за фінансової підтримки Європейського Союзу. Думки, висновки чи рекомендації належать авторам та упорядникам цього видання і не обов'язково відображають погляди ПРООН чи інших організацій та закладів системи ООН або Європейського Союзу. При використанні матеріалів посилання на це видання є обов'язковим.

Видано за фінансової підтримки Програми розвитку ООН і Європейського Союзу.

ISBN 978-966-2333-05-3

© Програма розвитку ООН в Україні, 2011.

**ГЕНДЕРНА СТАТИСТИКА
УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН,
ПРОБЛЕМИ, НАПРЯМИ
ВДОСКОНАЛЕННЯ**

Київ - 2010

Міністерство
України у справах
сім'ї, молоді
та спорту

ПРОГРАМА РІВНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ТА ПРАВ ЖІНОК В УКРАЇНІ

Проект співфінансується Європейським Союзом та ПРООН
Проект виконується Програмою розвитку ООН

Про проект «Програма рівних можливостей та прав жінок в Україні»

Головною метою проекту є підтримка уряду України та громадянського суспільства в забезпеченні рівності жінок і чоловіків в усіх сферах життя, підвищення статусу жінок в Україні як інструменту досягнення сталого розвитку людини, здобуття Цілей розвитку тисячоліття та формування демократичної країни згідно з міжнародними, конституційними і внутрішньоправовими зобов'язаннями та відповідними планами дій уряду.

Робоча група Державного комітету статистики України:

Калачова Ірина Володимирівна, директор департаменту статистики послуг

Самченко Інна Миколаївна, заступник директора департаменту статистики послуг

Рудич Олександр Анатолійович, начальник відділу департаменту статистики послуг

Герасименко Андрій Володимирович, заступник начальника відділу департаменту статистики послуг

Авторський колектив:

Галустян Юлія Марсумовна, провідний науковий співробітник відділу соціально-економічних проблем праці Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України

Герасименко Ганна В'ячеславівна, провідний науковий співробітник Інституту демографії та соціальних досліджень Національної академії наук України

Макарова Олена Володимирівна, заступник директора Інституту демографії та соціальних досліджень Національної академії наук України

ЗМІСТ

Вступ.....	4
I. Огляд та аналіз національної інформаційної бази ґендерної статистики. Підготовка розгорнутого переліку показників з розподілом за статтю	
1.1. Діяльність Державного комітету статистики.....	5
1.2. Державна статистична звітність.....	6
1.3. Адміністративна звітність.....	8
1.4. Система показників ґендерної статистики.....	10
1.5. Спільна робота з користувачами.....	21
1.6. Результати опитування українських користувачів ґендерної статистики.....	21
II. Огляд та аналіз відповідності національної інформаційної бази міжнародним статистичним стандартам (ООН, ЄС)	
2.1. Діяльність Європейської статистичної комісії (Євростату).....	29
2.2. Діяльність Європейської економічної комісії ООН (ЄЕК ООН).....	30
III. Рекомендації щодо вдосконалення методології ґендерної статистики	
3.1. Удосконалення методології державних статистичних спостережень.....	37
3.2. Удосконалення взаємодії між виробниками та користувачами ґендерної статистики.....	44
3.3. Удосконалення використання ґендерної статистики, зокрема для розробки політики.....	49
Висновки	56
Список використаних джерел.....	57
Додатки	
Додаток 1. Анкета опитування експертів з питань інформаційної бази ґендерної статистики.....	59
Додаток 2. Аналітичні таблиці за результатами опитування експертів з питань інформаційної бази ґендерної статистики.....	71
Додаток 3. Статистичні таблиці щодо становища жінок і чоловіків в Україні.....	83
1. Демографічні показники.....	85
2. Охорона здоров'я.....	107
3. Освіта.....	123
4. Зайнятість та безробіття.....	137
5. Правопорушення.....	159
6. Жінки та чоловіки регіонів.....	165
7. Міжнародні порівняння.....	181

ВСТУП

Проголосивши себе демократичною, правовою та соціальною державою, Україна зобов'язана дотримуватися вимог міжнародного співтовариства щодо рівноправності громадян, серед них і вимог щодо рівноправності за статевою ознакою. Розв'язання ґендерних проблем потребує концептуального визначення, формування та реалізації ґендерної політики як основи ґендерної культури і розвитку соціально-економічної активності жінок та чоловіків. Одним із важливих елементів механізму реалізації та оцінки ефективності політики рівних прав і можливостей є ґендерна статистика.

Передумовою виробництва ґендерної статистики є визначення інформації, потрібної для виявлення і розуміння проблем та цілей, пов'язаних з ґендерними питаннями. Саме тому для ґендерної статистики ключовим є політично орієнтований підхід, а не проста дезагрегація даних за статтю. Виробництво ґендерної статистики передбачає ті ж самі кроки, що й виробництво інших статистичних даних, але з особливим акцентом на інтеграції ґендерних питань та відображенні ґендерних аспектів. Основні кроки, на нашу думку, такі:

- вибір тем для дослідження;
- ідентифікація статистичних даних, які потрібно зібрати для відображення ґендерних аспектів у суспільстві;
- формулювання понять та визначень, які належним чином відображають суспільні відмінності між чоловіками та жінками;
- розробка методів збору даних, що враховують стереотипи та соціально-культурні фактори, які можуть породжувати ґендерні упередження;
- аналіз та презентація даних для політиків та якомога ширшої аудиторії.

У цьому звіті наведено результати роботи з перегляду та визначення пріоритетних напрямів для вдосконалення методології сучасної української ґендерної статистики.

Основна мета звіту – оцінити національну базу ґендерної статистики з погляду її відповідності потребам національних користувачів та рекомендаціям міжнародних організацій. У звіті враховано результати роботи міністерств та відомств, пов'язаної з ґендерною статистикою, національну систему індикаторів ґендерної статистики, відповідний досвід та рекомендації міжнародних статистичних організацій, а також думку користувачів цієї інформації.

За підсумками зазначеного огляду підготовлено рекомендації щодо пріоритетних напрямів розвитку ґендерної статистики в Україні.

I. ОГЛЯД ТА АНАЛІЗ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БАЗИ ҐЕНДЕРНОЇ СТАТИСТИКИ. ПІДГОТОВКА РОЗГОРНУТОГО ПЕРЕЛІКУ ПОКАЗНИКІВ З РОЗПОДІЛОМ ЗА СТАТТЮ

Формування ґендерної статистики в Україні на сучасному етапі

1.1. Діяльність Державного комітету статистики України

Державний комітет статистики України є головним органом центральної виконавчої влади в галузі статистики. Він відповідає за оприлюднення статистики в Україні. Основними завданнями Держкомстату є:

- участь у формуванні та реалізація державної політики у галузі статистики;
- збирання, опрацювання, аналіз, поширення, збереження, захист та використання статистичної інформації масових економічних, соціальних, демографічних, екологічних явищ і процесів, які відбуваються в Україні та її регіонах;
- забезпечення повноти, надійності та об'єктивності статистичної інформації;
- розроблення, вдосконалення і впровадження статистичної методології;
- забезпечення доступності, гласності й відкритості статистичної інформації, її джерел та методології складання;
- ведення Єдиного державного реєстру підприємств і організацій України;
- розроблення, вдосконалення і впровадження новітніх інформаційних технологій у галузі статистики;
- координація дій органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інших юридичних осіб у питаннях організації діяльності, пов'язаної із збиранням і використанням статистичної інформації та адміністративних даних.

Держкомстат у своїй діяльності керується Конституцією і законами України. Статистичну діяльність регламентовано законами України «Про інформацію» від 02.10.1992 №2657-XII (зі змінами і доповненнями), «Про державну статистику» від 13.07.2000 №1922-III, положенням «Про Державний комітет статистики України», затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2007 №924.

Діяльність Держкомстату є відкритою для користувачів статистичних даних. Нормативно-правову базу, що регламентує діяльність органів державної статистики, методологію державних статистичних спостережень та дані, отримані органами державної статистики, розміщено на інтернет-сторінці комітету (www.ukrstat.gov.ua).

1.2. Державна статистична звітність

Гендерна статистика є засобом полегшення процесу змін, потрібних для розгляду гендерних питань. Ця галузь статистики проходить через традиційні галузі для ідентифікації, створення та поширення статистичних даних, які відображають реалії життя жінок і чоловіків.

Здійснити інвентаризацію державних статистичних спостережень та інструментарію, що використовують для проведення даних за всіма галузями статистики, перегляд регламентних нормативних документів та термінів збору даних і систем показників можна на підставі «Табеля форм державних статистичних спостережень» та «Альбому форм державних статистичних спостережень», які розміщено на інтернет-сторінці Держкомстату. Узагальнену інформацію про галузі державної статистики, кількість форм державних статистичних спостережень та наявність в них показників із розподілом за статтю осіб наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

Загальний огляд державної статистичної звітності

№	Назва галузі статистики	Кількість форм державних статистичних спостережень	Наявність показників із розподілом за статтю осіб (+/-)
1	Статистика промисловості	21	-
2	Статистика будівельної діяльності	3	-
3	Статистика інвестицій	5	-
4	Статистика основних засобів	1	-
5	Статистика сільського та рибного господарства	25	+ (1 форма)
6	Статистика ринкових нефінансових послуг	6	-
7	Статистика транспорту, зв'язку та інформатики	23	-
8	Статистика науки та інновацій	12	+ (8 форм)
9	Статистика соціальних послуг	22	+ (6 форм)

№	Назва галузі статистики	Кількість форм державних статистичних спостережень	Наявність показників із розподілом за статтю осіб (+/-)
10	Статистика внутрішньої торгівлі та товарних ринків	22	-
11	Статистика зовнішньої торгівлі	4	-
12	Статистика цін	10	-
13	Статистика фінансів підприємств	3	-
14	Структурні обстеження підприємств	4	-
15	Обстеження умов життя домогосподарств	7	+ (3 форми)
16	Статистика населення	1	+
17	Статистика праці	7	+ (5 форм)
18	Статистика навколишнього природного середовища	8	-
19	Обстеження ділової активності підприємств	5	-
20	Обстеження якості даних Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) (щодо видів економічної діяльності підприємств)	5	-

Органи державної статистики України здійснюють збір, розроблення, узагальнення та оприлюднення даних за 194 формами державних статистичних спостережень. Показники з розподілом за статтю особи, які є підставою для розроблення ґендерної статистики, містяться у 24 формах державних статистичних спостережень (12% від загальної кількості форм).

Такий розподіл державних статистичних спостережень за наявністю показників для розроблення ґендерної статистики має певне підґрунтя. Більша частина галузей державної статистики має отримувати дані про стан та тенденції в певній галузі економіки для виконання основного завдання органів державної статистики – складання Системи національних рахунків (СНР). З огляду на це, за основу державних статистичних спостережень взято концепцію «Підприємство», що вимагає адекватної статистичної інформації про структуру та динаміку розвитку підприємництва, внутрішні процеси демографії підприємств, стратегії великих груп підприємств, вплив економічних показників діяльності підприємств на макроекономічні індикатори розвитку країни. Однак показники державних статистичних спостережень, спрямованих на збір

інформації з демографічних та соціальних питань, що стосуються ознак індивідуума, практично завжди передбачають можливість їх подальшого розподілу за статтю та підготовки публікацій ґендерної тематики.

1.3. Адміністративна звітність

Окрім діяльності, пов'язаної із розробленням та збором державної статистичної звітності, закони України «Про інформацію» та «Про державну статистику» визначають і повноваження інших органів державної влади, юридичних осіб тощо для збору адміністративних даних. Адміністративні дані – дані, отримані на підставі спостережень, проведених органами державної влади (за винятком органів державної статистики), органами місцевого самоврядування та іншими юридичними особами відповідно до законодавства з метою виконання адміністративних обов'язків та завдань, віднесених до їх компетенції.

Оскільки координація дій органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інших юридичних осіб у питаннях організації діяльності, пов'язаної зі збором і використанням статистичної інформації та адміністративних даних, належить до компетенції Держкомстату, результати цієї роботи відображено в III розділі щорічних планів державних статистичних спостережень «Статистичні та адміністративні дані, які розроблюються спеціально уповноваженими органами та надаються для використання органам державної статистики».

Узагальнену інформацію про міністерства та відомства, які здійснюють збір, розроблення та узагальнення адміністративних даних, а також про кількість форм адміністративної звітності і наявності в них показників з розподілом за статтю осіб, наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Загальний огляд адміністративної звітності

№	Назва міністерства, відомства	Кількість форм звітності	Наявність показників із розподілом за статтю осіб (+/-)
1	Міністерство внутрішніх справ України	18	+ (9 форм)
2	Міністерство палива та енергетики України	1	-
3	Міністерство закордонних справ України	1	-
4	Міністерство культури і туризму України	14	-
5	Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи	3	+ (1 форма)

№	Назва міністерства, відомства	Кількість форм звітності	Наявність показників із розподілом за статтю осіб (+/-)
6	Міністерство оборони України	3	+ (1 форма)
7	Міністерство освіти і науки України	10	+ (10 форм)
8	Міністерство охорони здоров'я України	23	+ (16 форм)
9	Міністерство праці та соціальної політики України	13	+ (5 форм)
10	Міністерство транспорту та зв'язку України	18	+1 (форма)
11	Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту	10	+9 (форм)
12	Міністерство фінансів України	24	-
13	Міністерство юстиції України	5	+3 (форм)
14	Державний комітет України по водному господарству	1	-
15	Державний комітет України із земельних ресурсів	4	-
16	Державний комітет України у справах національностей та релігій	2	+1 (форма)
17	Державний комітет телебачення і радіомовлення України	1	-
18	Пенсійний фонд України	8	+2 (форми)
19	Державна служба автомобільних доріг України	5	-
20	Державна податкова адміністрація України	4	-
21	Державна судова адміністрація України	16	+4 (форми)
22	Державна митна служба України	5	-
23	Державний департамент України з питань виконання покарань	7	+5 (форм)
24	Фонд державного майна України	2	-
25	Служба безпеки України	5	+2 (форми)
26	Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України	1	-
27	Управління державної охорони України	1	-
28	Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України	21	-
29	Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку	2	-
30	Адміністрація Державної прикордонної служби України	7	-
31	Національний банк України	31	-
32	Верховний Суд України	8	-
33	Генеральна прокуратура України	5	-
34	Державний центр зайнятості	9	+3 (форми)
35	Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності	4	-

Продовження табл. 2

№	Назва міністерства, відомства	Кількість форм звітності	Наявність показників із розподілом за статтю осіб (+/-)
36	Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України	4	-
37	Аудиторська палата України	1	-
38	Державна наукова установа “Книжкова палата України імені Івана Федорова”	4	+2 (форми)
39	Академія медичних наук України	1	+1 (форма)

Як видно з таблиці, Держкомстат широко використовує адміністративні дані міністерств та відомств в інформаційно-публікаційній роботі. Використання даних з різних джерел забезпечує зменшення звітної навантаженості респондентів і додержання оптимального співвідношення витрат на отримання даних та їхньої якості й необхідності. Держкомстат співпрацює з 39 міністерствами і відомствами та отримує від них інформацію за 302 формами адміністративної звітності, з яких 75 (25% від загальної кількості) містять показники з розподілом за статтю. Якщо зважити на те, що до переліку форм, до яких входять показники з розподілом за статтю, в окремих міністерствах та відомствах (Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та в справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, Міністерство оборони України, Міністерство транспорту та зв'язку України, Академія медичних наук України) відносять лише форми з результатами діяльності підвідомчих медичних закладів, питома вага ґендерно чутливої звітності може стати ще меншою. Огляд адміністративної звітності свідчить також про те, що окремі форми звітності потенційно не можуть містити показників ґендерної статистики, оскільки до них входять системи показників для характеристики окремих економічних, фінансових, технічних питань тощо.

1.4. Система показників ґендерної статистики

Держкомстат як центральний орган виконавчої влади в галузі статистики відповідає за розробку та впровадження ґендерної статистики. Україна виконує вимоги статей §206(а) та §207(а) Пекінської платформи дій, спрямованої на поліпшення становища жінок у світі шляхом збору, аналізу та поширення статистичних даних з розподілом за статтю.

Питання ґендерної рівності, справедливості та повноважень жінок набувають першочергового значення для сталого розвитку. Ґендерний

підхід дозволяє не тільки виявити проблеми, а й визначити основні принципи для відповідного політичного курсу, планування та вибору стратегічних напрямів. Вклад жінок та чоловіків у суспільний розвиток, їхнє партнерство і рівна участь, різні потреби та різний доступ до ресурсів виступають головними складовими міжнародних програмних документів, присвячених вибору стратегій.

Щоб активізувати дії, інформувати урядові структури та відслідковувати зміни, потрібні статистичні дані, що характеризують ґендерні питання. Вони набувають все більшого значення для встановлення політичного курсу, підтримки вимог щодо рівних прав та моніторингу змін. Для адекватного відображення ґендерних питань в рамках офіційної статистики рядом країн вжито заходів, спрямованих на вдосконалення наявних статистичних систем.

Є багато шляхів ідентифікації та класифікації критичних ґендерних питань. Дорожня карта Європейського Союзу для рівності між жінками і чоловіками та Платформа дій ООН пропонують два підходи.

Україна приєдналася до Пекінської декларації та платформи дій, які було розроблено на IV Всесвітній конференції зі становища жінок. Важливими для розвитку ґендерної статистики статтями Пекінської платформи дій є такі:

206. Національним, регіональним та міжнародним статистичним службам, відповідним урядовим структурам та організаціям під егідою ООН у співпраці з науково-дослідними відомствами виходячи із своїх повноважень:

- (а) “Забезпечити збір, розробку, аналіз та презентацію статистичних даних по окремих індивідах з розподілом за статтю, віком з відображенням проблем і питань, що пов’язані із становищем жінок і чоловіків у суспільстві”.
- (б) “Забезпечити збір, розробку та презентацію статистичних даних на постійній основі дезагрегованих за віком та статтю соціально-економічних та інших показників, включаючи число утриманців для використання при розробці політики, планування та реалізації програм”.

207. Дії, що необхідно здійснити Урядам:

- (а) “Забезпечити підготовку статистичних публікацій на постійній основі, що містять дані про жінок та чоловіків у формі, зручній для широкого використання спеціалістами гуманітарного профілю”.

- (б) “Забезпечити постійний розгляд на національному рівні розробниками та користувачами питань адекватності офіційної статистичної системи для відображення ґендерних питань та підготувати план заходів щодо її покращання”.

Пекінська платформа дій визначає 12 найважливіших проблемних (подеколи критичних) питань. Саме ці ґендерні проблеми визначають те, як треба розробляти статистичні дані, щоб забезпечити основу для політики, а також програм моніторингу та оцінки.

1. Збереження та збільшення бідності, яка лягає на жінок.
2. Нерівність та неадекватні можливості у сфері освіти та професійної підготовки.
3. Нерівність та неадекватні можливості у сфері охорони здоров'я і суміжних областях та нерівний доступ до відповідних послуг.
4. Насильство щодо жінок.
5. Наслідки збройних та інших конфліктів для жінок.
6. Нерівність в рамках економічних структур та політики, в усіх формах виробничої діяльності і в доступі до ресурсів.
7. Нерівність у сфері розподілу влади та прийняття директивних рішень на всіх рівнях.
8. Недосконалість механізмів, що мають сприяти поліпшенню становища жінок на всіх рівнях.
9. Недостатня повага та недостатній захист прав жінок.
10. Створення стереотипних образів жінок в усіх системах комунікації, особливо в засобах масової інформації.
11. Ґендерна нерівність у справі управління природними ресурсами та охорони навколишнього середовища.
12. Дискримінація щодо дівчаток та порушення їхніх прав.

Звичайно, ці проблемні питання є загальними, але значна їх частина стосується і нашої країни. Відповідно до зазначеного переліку було побудовано Європейську статистичну базу даних, про яку йтиметься далі.

Дорожня карта Європейського Союзу виділяє шість пріоритетних напрямів дій щодо ґендерної рівності на період 2006-2010 років.:

- ✓ однакова економічна незалежність для жінок і чоловіків;
- ✓ синхронізація приватного та професійного життя;
- ✓ рівність у прийнятті рішень;
- ✓ викорінення всіх форм насильства за ґендерними ознаками;
- ✓ зниження ґендерних стереотипів;
- ✓ сприяння ґендерній рівності в зовнішній політиці та політиці розвитку.

Для кожного напрямку визначено пріоритетні завдання та дії і представлено індикатори, які Європейська комісія застосовує для моніторингу прогресу встановлення ґендерної рівності. Визнано, що для деяких напрямів треба вдосконалювати статистику та індикатори, наприклад, щодо значення ґендеру для здоров'я, злочинності, жертв злочинів тощо.

Отже, розвиток ґендерної статистики став важливою складовою для планування, моніторингу та оцінки державної ґендерної політики.

Ґендерна статистика стала новою галуззю, яка торкнулася всіх традиційних галузей статистики, і тепер належить до статистичної системи. Її започаткування та розвиток в Україні полягав у спільній роботі користувачів та розробників даних з визначення питань, що потребували вирішення, та отримання необхідних статистичних результатів. Розробники статистичних даних мали вивчити ґендерні питання та ознайомитися з вимогами в галузі ґендерної статистики. Натомість користувачі даних мали навчитися ефективніше використовувати статистичні дані та точніше формулювати свої запити до статистиків. Протягом останніх десяти років національна статистична система розробляла дані ґендерної статистики на підставі завдань та цілей, визначених в рамках національної політики та відповідного планування. Статистики, співпрацюючи з політиками, іншими групами користувачів та міжнародними консультантами, вивчали ґендерні питання, проблеми та завдання, які було ідентифіковано на національному рівні.

Процес розроблення, презентації та поширення даних був стандартним, незмінним, незалежно від галузі статистики. Головну увагу приділяли етапам розроблення, презентації та поширення статистичних даних, що стосувалися ґендерних аспектів суспільного розвитку. Статистичні дані розглядали як інструмент для пробудження розуміння та стимулювання змін, як підставу для вироблення політики, програм та проектів, а також моніторингу та оцінки політичних дій.

Першою складовою процесу розробки ґендерної статистики в Україні стало визначення всіх потрібних статистичних даних, незалежно від наявності або браку їх розроблення. Лише на наступних стадіях було визначено показники, що розробляли в Україні, та здійснено оцінку їхньої якості. Різниця між наявними та потрібними статистичними показниками передбачає визначення прогалин у даних, що є найважливішим фактором подальшого розвитку та вдосконалення ґендерної статистики.

Потреби ґендерної статистики в Україні було визначено на підставі вивчення:

- національних документів політики ґендерної рівності;
- регіональних та міжнародних документів політики ґендерної рівності;
- міжнародних документів з питань ґендерної статистики;
- публікацій інших країн з питань ґендерної статистики;
- інших джерел.

Процес ідентифікації ґендеру та ґендерної доцільності є доволі складним. Він потребує розуміння того, коли врахування ґендеру є доцільним і які сфери життєдіяльності можуть мати показники, на які помітно впливають ґендерні відмінності. Також потрібно розуміти нагальні політичні проблеми. Крім того, розробка ґендерної статистики вимагає усвідомлення концептуальних засад і методів офіційної статистики. Певні засади і методи, що традиційно застосовують в офіційній статистиці, є необ'єктивними щодо жінок чи чоловіків, а тому і щодо діяльності жінок чи чоловіків.

Першими досягненнями Держкомстату України в галузі ґендерної статистики стали видання «Жінки та чоловіки в Україні» (1996, 1998, 2001 роки). Вони підтвердили, що такі публікації є важливим засобом просування роботи, пов'язаної з ґендерними питаннями. Статистичні дані та індикатори, що містять базисну інформацію про становище жінок порівняно зі становищем чоловіків в усіх сферах суспільного життя, було представлено у легкому для розуміння нестатистиків вигляді та доведено до широкої аудиторії. Саме завдяки поширенню ґендерних видань з'явилася можливість розробити рекомендації щодо взаємодії між виробниками та користувачами. Постійне співробітництво між виробниками та користувачами дозволяє підвищити рівень надійності та адекватності системи державної статистики та охоплення ґендерних питань. Проведення спільних робочих зустрічей та семінарів допомагає більше дізнатися про проблеми на регіональному та національному рівні, а також краще вивчити виробництво ґендерної статистики. Така діяльність посилює розуміння активної ролі користувачів та виробників статистики в побудові тісного та постійного співробітництва.

Уже на перших етапах розвитку ґендерна статистика надала можливість сконцентрувати увагу на різниці в становищі жінок і чоловіків України в окремих сферах суспільного життя.

Процедура прийняття рішень. Жінки та чоловіки мають неоднаковий доступ до прийняття рішень. В урядових структурах присутність

жінок на вищому посадовому рівні є досить рідким явищем. Навіть у тих міністерствах та відомствах, де жінки традиційно обіймають чимало посад (освіта, культура, соціальний захист), процент їхньої залученості є доволі низьким.

Економічне життя. Жінки та чоловіки мають різні кола обов'язків, беруть участь у різних видах економічної діяльності, обіймають різні посади та мають різний заробіток. Навіть у тих регіонах, де жінкам вдалося зберегти своє положення на ринку праці, вони не можуть працювати нарівні з чоловіками. Вони мають різні професії, різні можливості просування службовими сходами, різну заробітну плату. Жінок частіше беруть на роботу як конторських службовців, а також у сферу послуг, рідше запрошують на роботу в такі галузі економіки як транспорт чи промисловість. Навіть у рамках однієї професійної групи жінки завжди обіймають менш престижні посади та заробляють менше. Майже завжди жінки отримують меншу, ніж чоловіки, заробітну плату за виконання аналогічної роботи. Враховуючи те, що жінки та чоловіки, зайняті в різних секторах економіки, володіють різними професіями, а також те, що сімейні обов'язки по-різному впливають на ці дві категорії, можна зробити висновок, що на різних рівнях та різних етапах свого трудового життя жінки та чоловіки відчувають різний вплив такого явища, як безробіття.

Освіта. В Україні досягнуто помітного прогресу в галузі освіти. Частка жінок, які навчаються в різних освітніх закладах, є чималою. Відсоток жінок, які отримали вищу освіту, перевищує відповідний рівень освіти серед чоловіків. Однак освіта в Україні не відкриває перед жінками двері для отримання роботи, заробітку, просування службовими сходами та підвищення соціального становища.

Стан здоров'я. Гендерна статистика вже на початковому етапі свого розвитку демонструє, що, виходячи із біологічних факторів та соціально-економічних умов, стурбованість жінок станом охорони здоров'я принципово відрізняється від стурбованості чоловіків. Жінки і чоловіки ведуть різний спосіб життя та мають різні потреби в галузі охорони здоров'я. Різні фактори впливають на рівень захворюваності жінок та чоловіків, засоби профілактики хвороб, лікування хвороб і наявність доступу до служб охорони здоров'я. Значна частина захворювань, а також загроз, які впливають на здоров'я жінок, пов'язані з функцією дітонародження, тоді як інші хвороби загострюються внаслідок вагітності.

Насильство. Статистика свідчить, що чоловіки частіше стають жертвами злочинів, вбивств та вуличного насильства. Однак жінки частіше стають жертвами злочинів, скоєних на сексуальному ґрунті. Ще однією формою насильства щодо жінок стає вимушена проституція.

Наведені висновки свідчать про те, що жінки і чоловіки виконують різні функції у суспільстві, мають різний доступ до ресурсів та по-різному відчують вплив як політики, так і різного роду заходів. За браком адекватного обліку ґендерних відмінностей, політичний курс може привести до збереження або до загострення наявної системи нерівності. Статистика надає основу для дій, є головним компонентом сприйняття ідей, що виникають на всіх рівнях. Статистичні дані, що стосуються ґендерних питань, є дуже важливими, оскільки часто розуміння основи ґендеру буває принципово невірним через вплив стереотипів та традиційних концепцій. У тих країнах, де законодавство гарантує забезпечення рівності та охорону прав людини, населення схильне допускати, що фактичну рівність вже досягнуто, та недооцінює наявну дискримінацію. А неправильне розуміння заважає змінювати ситуацію.

Починаючи з 2005 року, статистичні збірники «Жінки та чоловіки в Україні» публікують раз на два роки. Слід зазначити, що показники з розподілом за статтю публікують і в статистичних збірниках, присвячених окремій галузевій тематиці («Економічна активність населення», «Праця України», «Розподіл постійного населення за статтю та віком», «Населення України», «Соціальні індикатори рівня життя населення» тощо).

Неабияким здобутком на шляху утвердження ґендерної рівності в Україні став Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», який Верховна Рада України прийняла 8 вересня 2005 року і який набрав чинності з 1 січня 2006 року. В ньому визначено основні напрями державної політики щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, а саме:

- утвердження ґендерної рівності;
- недопущення дискримінації за ознакою статі;
- забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у прийнятті суспільно важливих рішень;
- забезпечення рівних можливостей жінкам і чоловікам щодо поєднання професійних та сімейних обов'язків;
- підтримка сім'ї, формування відповідального материнства і батьківства;

- виховання і пропаганда серед населення України культури ґендерної рівності, поширення просвітницької діяльності у цій сфері;
- захист суспільства від інформації, спрямованої на дискримінацію за ознакою статі.

Одним із найважливіших елементів механізму реалізації та оцінки ефективності політики рівних прав та можливостей для жінок і чоловіків стала державна статистика. Ґендерна статистика вказує на соціально-демографічні особливості таких специфічних груп, як жінки та чоловіки. Вона рівною мірою пов'язана і з тими, й з іншими, демонструючи реальне положення жінок і чоловіків у суспільстві. Показники ґендерної статистики є інформаційним джерелом для забезпечення моніторингу становища жінок і чоловіків в країні; вони допомагають забезпечити вироблення стратегічних рішень соціально-економічної політики для реалізації принципу рівноправності в суспільстві.

Сучасну національну систему показників ґендерної статистики згруповано за рубриками. До неї входять абсолютні та відносні (похідні, розрахункові) показники, які дозволяють оцінювати положення жінок і чоловіків у суспільстві. Перелік наявних показників наведено далі (дані за характеристиками: стать, рік, одиниця виміру):

I. Демографічні показники
Абсолютні показники
Кількість народжених
Кількість померлих за причинами смерті
Кількість померлих за віковими групами
Кількість постійного населення за віковими групами
Кількість постійного населення за місцем проживання
Кількість наявного населення за місцем проживання
Кількість домогосподарств
Одружені за віковими групами
Розрахункові показники
Кількість населення за 5-тирічними віковими групами
Кількість населення у віці 80 років і старші
Середній вік вступу до шлюбу
Чисельність чоловіків на 1000 жінок
Очікувана тривалість життя при народженні
Очікувана тривалість життя при досягненні 15 років
Очікувана тривалість життя при досягненні 45 років
Очікувана тривалість життя при досягненні 65 років
Середній вік жінок та чоловіків
Середній вік жінок та чоловіків за місцем проживання

Сумарний коефіцієнт народжуваності
Коефіцієнт народжуваності серед неповнолітніх
Середній вік жінки при народженні дитини
Природний рух населення
Повікові показники смертності постійного населення
Смертність немовлят
Материнська смертність
Кількість випадків смерті жінок, що пов'язана з вагітністю, пологами та ускладненнями післяпологового періоду
Смертність населення від самогубств за віком та місцем проживання
Смертність населення від навмисних самоушкоджень за віком та місцем проживання

II. Охорона здоров'я

Абсолютні показники

Кількість хворих з уперше в житті встановленим діагнозом за класами хвороб
Кількість хворих, що перебувають на обліку у медичних закладах за класами хвороб
ВІЛ-інфіковані та хворі на СНІД громадяни України
Кількість абортів
Кількість абортів за віком жінки
Вагітність та пологи
Кількість осіб, які травмовані на виробництві
Кількість осіб, які загинули від нещасних випадків на виробництві
Населення, яке курить, у віці 14 років і старші за місцем проживання

Розрахункові показники

Чисельність хворих з уперше в житті встановленим діагнозом активного туберкульозу за віковими групами
Чисельність хворих з уперше в житті встановленим діагнозом злоякісного новоутворення за віковими групами
Чисельність хворих з уперше в житті встановленим діагнозом гонококової інфекції (гонореї) за віковими групами
Чисельність хворих з уперше в житті встановленим діагнозом сифілісу за віковими групами
Кількість потерпілих на виробництві з утратою працездатності на 1 робочий день і більше та зі смертельним наслідком на 1000 працівників
Кількість потерпілих на виробництві зі смертельним наслідком на 1000 працівників
Розподіл населення за показником індексу маси тіла

III. Освіта

Абсолютні показники

Населення у віці 15 років і старші, яке має освіту, за віковими групами
Кількість вихованців дитячих дошкільних закладів за віковими групами
Кількість вихованців дитячих дошкільних закладів за місцем проживання
Кількість учнів у загальноосвітніх навчальних закладах
Кількість вчителів у загальноосвітніх навчальних закладах
Кількість дітей, які не навчаються, за віком, місцем проживання та причинами, з яких вони не навчаються

Кількість учнів професійно-технічних навчальних закладів
Студенти ВНЗ I-II рівнів акредитації за галузями знань
Студенти ВНЗ III-IV рівнів акредитації за галузями знань
Кількість викладачів ВНЗ
Кількість аспірантів
Кількість докторантів
Кількість кандидатів наук
Кількість докторів наук
Міграція кандидатів та докторів наук
Кількість дослідників за віком
Кількість дослідників, які виконували наукові дослідження і розробки, за секторами науки та науковими ступенями
Кількість дослідників, які виконували наукові дослідження й розробки, за галузями наук
Кількість творців об'єктів права інтелектуальної власності за віком та рівнем освіти
Кількість газет та періодичних друкованих видань для жінок
Розрахункові показники
Індекс ґендерного паритету в допочатковому навчанні
Індекс ґендерного паритету в початковому навчанні (перший етап базової освіти)
Індекс ґендерного паритету в першому етапі середньої освіти (другий етап базової освіти)
Індекс ґендерного паритету в другому етапі середньої освіти
Індекс ґендерного паритету в післясередній, не вищій освіті
Індекс ґендерного паритету в першому етапі вищої освіти
Індекс ґендерного паритету в другому етапі вищої освіти

IV. Зайнятість та безробіття
Абсолютні показники
Кількість економічно активного населення
Кількість зайнятого населення
Кількість зайнятого населення за статусом зайнятості
Кількість безробітного населення
Тривалість пошуку роботи
Кількість економічно неактивного населення
Середньооблікова кількість штатних працівників за видами економічної діяльності
Кількість працівників, які залучені до кадрової підготовки та підвищення кваліфікації, за видами економічної діяльності
Кількість працівників, які прийняті на роботу на умовах неповної зайнятості, за видами економічної діяльності
Кількість пенсіонерів, що працюють
Кількість жінок, які знаходилися у відпустках через вагітність та пологи, за видами економічної діяльності
Середньомісячна заробітна плата працівників за видами економічної діяльності
Вивільнення працівників за видами економічної діяльності
Чисельність державних службовців
Чисельність державних службовців за віком
Чисельність посадових осіб місцевого самоврядування

Кількість кадрів органів юстиції
Кількість найманих працівників у фермерських господарствах
Кількість осіб, які перебувають на обліку у державній службі зайнятості
Розрахункові показники
Рівень економічної активності населення за рівнем освіти
Рівень економічної активності населення за віковими групами
Розподіл населення у віці 15-70 років за економічною активністю
Рівень зайнятості населення
Рівень безробіття населення (за методологією МОП) за рівнем освіти
Рівень безробіття населення (за методологією МОП) за віковими групами
Розподіл зайнятого населення за статусами зайнятості
Рівень зареєстрованого безробіття населення

V. Соціальний захист
Абсолютні показники
Кількість пенсіонерів
Кількість підопічних у будинках-інтернатах для дорослих
Кількість громадян, які отримали послуги у закладах соціального захисту для бездомних громадян
Кількість громадян, які отримали послуги установ для осіб, звільнених з місць позбавлення волі
Кількість громадян, яким надано індивідуальні послуги в центрах соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді
Кількість дітей, які перебували в притулках
Кількість дітей, які перебували в центрах соціально-психологічної реабілітації дітей
Кількість вихованців дитячих будинків сімейного типу
Кількість вихованців прийомних сімей

VI. Злочинність
Абсолютні показники
Кількість виявлених осіб, яких підозрювали в скоєнні злочинів
Кількість засуджених осіб
Кількість засуджених за статтями Кримінального Кодексу України
Кількість засуджених за віком
Кількість засуджених за мірами покарання
Кількість потерпілих від злочинних дій за результатами розгляду в судах кримінальних справ
Кількість осіб, які допускають немедичне вживання наркотиків, психотропних речовин
Кількість осіб, які скоїли злочини, пов'язані з наркотичними, психотропними засобами та іншими сильнодіючими речовинами
Кількість осіб, яких утримують в установах з виконання покарань
Кількість дітей, яких утримували в приймальниках-розподільниках
Кількість дітей, які перебували на обліку у кримінальній міліції у справах неповнолітніх

Національна система показників ґендерної статистики наразі включає 115 абсолютних та розрахункових показників, які за методологією їх визначення (або розрахунку) відповідають європейським та міжнародним статистичним стандартам. Проте, враховуючи постійний розвиток європейської та міжнародної методології ґендерної статистики, національні статистичні служби зобов'язані проводити роботу з перегляду та вдосконалення методологічних підходів у цій галузі, враховуючи потреби національних користувачів.

Співробітництво з користувачами

1.5. Спільна робота з користувачами.

Відповідно до основ ґендерної статистики, процес розробки та вдосконалення цієї статистичної галузі неможливий без співпраці її розробників з користувачами. Цей процес починається з діалогу між користувачами та виробниками статистичних даних. Виробники даних мають проінформувати користувачів про наявну базу ґендерної статистики та допомогти їм правильно визначити свої поточні потреби. Статистики мають навчитися розуміти ґендерні питання, які мають бути вирішені під час збору даних. Для підготовки цього звіту та надання пропозицій щодо подальшого вдосконалення національної системи показників ґендерної статистики було проведено опитування національних користувачів ґендерної статистики. Аналіз результатів опитування наведено в наступному розділі звіту.

1.6. Результати опитування українських користувачів ґендерної статистики.

Для проведення опитування Держкомстат підготував анкету (наведено у додатках), яку було розповсюджено серед користувачів ґендерної статистики. Відповіді отримано через засоби електронного зв'язку та узагальнено. Анкета складається з 26 питань.

Загальні відомості про респондентів. В опитуванні взяли участь 33 респондента (28 жінок та 5 чоловіків), з них представників:

- органів виконавчої влади – 5 (15% опитаних);
- громадських організацій – 8 (24% опитаних);
- наукових та освітніх установ – 20 (61% опитаних).

Усі респонденти мають вищу освіту (16 осіб) або вищу освіту із науковим ступенем (17 осіб). Усі респонденти використовують для роботи

електронну пошту. Оцінки сучасної системи інформаційного забезпечення гендерної політики в Україні розподілилися нерівномірно. Зокрема, «добре» її оцінили лише 3 опитаних (9%), «задовільно» – 13 (39%), «незадовільно» – 11 (33%), «погано» – 6 (18%). Відповіді щодо спроможності сучасної гендерної статистики України надати повну та об'єктивну оцінку становища жінок і чоловіків в українському суспільстві були ще негативнішими: скоріше «так, ніж ні» відповіли 12 респондентів (36%), скоріше «ні, ніж так» – 17 (52%), «ні» – 4 (12%). Причому на це питання відповіді «скоріше так, ніж ні» надали в основному представники органів виконавчої влади і наукових та освітніх установ, представники ж громадських організацій не надали жодної позитивної відповіді (63% з них надали відповідь « скоріше ні, ніж так» та 38% – «ні»). До причин негативних оцінок сучасної гендерної статистики віднесено обмеженість її показників та неадаптованість значної частки статистичної інформації до міжнародних стандартів (91% та 62% відповідей відповідно).

Визначаючи можливі заходи для поліпшення якості гендерної статистики в Україні, респонденти зазначили:

- удосконалення методології гендерної статистики (85% відповідей респондентів);
- забезпечення доступності, гласності й відкритості статистичної інформації (42%);
- розвиток національної правової бази, приведення її у відповідність до міжнародних стандартів (39%).

Напрями використання показників гендерної статистики. Більша частина користувачів застосовує дані для формування концепцій, стратегій і програм (76% відповідей), для проведення узагальнень та різноманітних оцінок (64%), для оцінки соціального стану регіонів (33%), для оцінки ефективності діяльності органів виконавчої влади (30%). Інші напрями використання гендерної статистики склали невелику питому вагу. Отримані відомості свідчать про розвиток гендерного мейнстрімінгу в Україні.

Серед джерел отримання відповідних даних для роботи респонденти в основному ідентифікували наукові публікації та бази даних міжнародних організацій (по 67% відповідей). Статистичні публікації Держкомстату як джерела даних зазначено у 64% відповідей, а інтернет-сайт Держкомстату – у 36% відповідей. При цьому найбільше використовують статистичні збірники «Населення України» (67% відповідей), «Жінки та чоловіки в Україні» (61% відповідей), «Жінки, діти та сім'я в Україні» (58%) та «Праця в Україні» (52%).

Думка респондентів щодо потреби реформування системи показників ґендерної статистики. Несподіваними були відповіді респондентів на питання щодо потреби реформування системи показників ґендерної статистики за окремими напрямками. Варто зазначити, що напрями показників ґендерної статистики під час підготовки анкет опитування було приведено у відповідність до публікацій Держкомстату з ґендерної статистики та гармонізовано з переліками показників міжнародних організацій.

У контексті аналізу відповідей на це питання з контрольними, уточнювальними питаннями, а саме: «чи існує сьогодні в Україні система статистичних показників для оцінки окремих напрямів ґендерної політики?» та «наскільки сформованою є система показників для оцінки ґендерної політики за окремими напрямками?», відповіді респондентів можна віднести до категорії необ'єктивних.

Так, із 8 респондентів, які відповіли, що систему показників з ґендерної статистики за напрямом «Населення» вкрай потрібно реформувати, 2 одночасно зазначили, що така система показників в Україні існує та є цілком сформованою. Із 16 респондентів, які не так категорично відповіли на питання щодо потреби реформування ґендерної статистики («потрібно реформувати»), 11 зазначили, що така система показників існує, а 2 з них указали на те, що вона цілком сформована.

Найбільш об'єктивними виявилися відповіді лише 6 (18%) з опитаних, які відповіли, що систему показників ґендерної статистики за напрямом «Населення» немає потреби реформувати або важко визначитися із напрямками її реформування, оскільки такі показники в Україні існують та є цілком сформованими.

Обґрунтованішими були відповіді на питання щодо системи показників ґендерної статистики за напрямом «Сім'ї та домогосподарства», де, відповідно до рекомендацій міжнародних організацій, виникла потреба вдосконалення скоріше аналітичних показників, а не джерел та методів збору даних. Відповідний висновок поширюється і на показники ґендерної статистики за напрямом «Життєвий баланс». Ці показники в Україні не розробляють через брак практики проведення вибірових обстежень домогосподарств щодо використання часу.

Реформування системи показників за напрямом «Ринок праці та економіка» вважають вкрай потрібним 17 (52%) опитаних, при цьому 9 з них зазначили, що система показників ґендерної статистики в Україні існує, а 13 з них зазначили, що вона недостатньо сформована.

Якщо розглянути відповіді всіх респондентів на питання щодо сформованості в Україні системи показників ґендерної статистики, то напрям «Ринок праці та економіка» визначено як найперспективніший для подальшого розвитку: 25 (76% опитаних) респондентів зазначили, що він недостатньо сформований або зовсім несформований. З огляду на це, такий напрямок діяльності в галузі ґендерної статистики має бути під постійним контролем органів державної статистики України. Важливу роль у визначенні подальших напрямів удосконалення системи ґендерних показників мають відігравати контакти з користувачами інформації. Проведене опитування свідчить про те, що українські користувачі мають додаткові потреби в даних, які можуть не відповідати рекомендаціям статистичних міжнародних організацій.

Пріоритетність та послідовність удосконалення системи показників ґендерної статистики відповідно до думки користувачів щодо її несформованості (відповіді «система показників зовсім несформована»), можна викласти в такому порядку:

- Громадське життя та прийняття рішень (45% респондентів, повідомили, що за цим напрямом система показників ґендерної статистики зовсім несформована);
- Життєвий баланс (42%);
- Сім'ї та домогосподарства (30%);
- Наука і технології (24%);
- Правопорушення та насильство (21%);
- Соціальний захист (18%);
- Населення та ринок праці і економіка (по 12%);
- Освіта і охорона здоров'я (по 9%).

Висновки про рівень обізнаності національних користувачів ґендерної статистики із сучасним станом цієї статистичної галузі доцільно робити на підставі наведеного підходу. Згруповані відповіді практично віддзеркалюють ступінь розбіжності сучасної української системи показників ґендерної статистики із системами відповідних показників, які використовують міжнародні організації.

З огляду на досить негативні відповіді респондентів щодо сучасного стану показників національної ґендерної статистики, для поглибленого вивчення їхніх нагальних потреб до складу анкети включили спеціальне питання, яке передбачало можливість визначення недостатніх показників за статистичними напрямами (респонденти могли вказати показники, яких не вистачає для роботи). Проте більша частина респондентів залишила його без відповідей (52% опитаних). Це свідчить про неготовність

національних користувачів ґендерної статистики підключитися до конструктивного діалогу з розробниками статистики та двобічного процесу розробки та вдосконалення ґендерної статистики.

Однак надані респондентами пропозиції, що стосуються розвитку ґендерної статистики, наводять на роздуми і щодо рівня їхньої обізнаності з цього питання, і щодо ступеня знайомства з нормативними аспектами діяльності органів державної статистики.

За підсумками узагальнення відповідей респондентів на питання з можливістю вільних відповідей, слід відзначити такі потреби національних користувачів ґендерної статистики:

- Населення (пропозиції доповнення розділу показниками: етнічна та расова належність).
- Сім'ї та домогосподарства (пропозиції доповнення розділу показниками: стать батьків в домогосподарствах, які складаються з одного з батьків та дітей, розподіл домогосподарств за типами).
- Життєвий баланс (пропозиції щодо створення системи показників використання часу).
- Ринок праці та економіка (пропозиції доповнення розділу показниками: кількість відпрацьованих годин, кількість осіб, які працюють за кордоном, приватний бізнес, плата податків, тривалість роботи на одному місці (посаді)).
- Наука і технології (пропозиції доповнення розділу показниками: доступ до інформаційно-комунікаційних технологій, навички роботи, напрями використання).
- Освіта (пропозиції доповнення розділу показниками: кількість працевлаштованих після закінчення ВНЗ, рівні працевлаштування за освітньою спеціальністю, розподіл викладачів).
- Охорона здоров'я (пропозиції доповнення розділу показниками: кадровий склад закладів охорони здоров'я, ставлення до здорового способу життя, використання контрацепції).
- Соціальний захист (пропозиції доповнення розділу показниками: отримувачі різних видів соціальної допомоги, особи, що перебувають у відпустках по догляду за дитиною віком до 3-х років).
- Громадське життя та прийняття рішень (пропозиції доповнення розділу показниками: склад депутатського корпусу, сільські, селищні, районні, обласні ради, склад керівних посад у політичних партіях, виборчі списки, представництво у державних та громадських структурах).

- Правопорушення та насильство (пропозиції доповнення розділу показниками: насильство в сім'ї).

Думка респондентів щодо якості та форми подання статистичної інформації з розподілом за статтю. Слід зазначити, що питання анкети для отримання від респондентів оцінки якості національної ґендерної статистики було сформульовано у варіанті, максимально наближеному до визначень Системи стандартних показників якості, рекомендованих Євростатом у 2005 році для відображення у звітах якості для будь-яких статистичних спостережень.

Оцінюючи якість ґендерної статистики, національні користувачі за п'ятибальною шкалою використовували в основному бали «добре» та «задовільно». Найнижчу оцінку від респондентів отримала якість ґендерної статистики за показником «доступність».

Так, за показником «об'єктивність», якість ґендерної статистики оцінили «відмінно» 3% респондентів, «добре» – 36%, «задовільно» – 40%, «погано», «дуже погано» та «важко відповісти» – 21%. За показником «надійність» – 3%, 30%, 49% та 18% відповідно. За показником «комплексність» надали оцінку «добре» та «задовільно» 54% респондентів. За показником «співставність» – 42%. Найбільша частка респондентів низько оцінила («погано», «дуже погано» та «важко відповісти») якість ґендерної статистики за показником «доступність» – 57% відповідей.

Оцінка респондентами сучасної форми подання ґендерної статистики була позитивнішою. Зокрема, 51% респондентів повідомили, що їх задовольняє сучасна форма подання статистичної інформації з розподілом за статтю. Повне незадоволення висловили 36% респондентів, інші не змогли визначитися.

Респонденти також висловили незадоволення статистичними показниками міжнародних порівнянь з розподілом за статтю, які надає Держкомстат. Повне незадоволення висловили 39% з них, 24% не змогли визначитися, а 36% відповіли, що вони цілком задоволені цим напрямом діяльності Держкомстату.

Щоб отримати відповіді за конкретними рубриками ґендерної статистики, одне з питань анкети присвятили ефективності взаємодії між органами державної статистики та користувачами інформаційних ресурсів за окремими напрямками ґендерної статистики. Думки респондентів розподілися в такому порядку:

- Населення: «ефективно» («в цілому ефективно» та «в основному ефективно») – 36% відповідей, «неефективно» («в основному

- неефективно» та «в цілому неефективно») – 46%, не визначилися з оцінкою -18% респондентів.
- Сім'ї та домогосподарства: «ефективно» – 18%, «неефективно» – 58%, не визначилися з оцінкою – 24% відповідей.
  - Життєвий баланс: «ефективно» – 9%, «неефективно» – 55%, не визначилися з оцінкою – 36% відповідей.
  - Ринок праці та економіка: «ефективно» – 30%, «неефективно» – 46%, не визначилися з оцінкою – 24% відповідей.
  - Наука і технології: «ефективно» – 18%, «неефективно» – 49%, не визначилися з оцінкою – 33% відповідей.
  - Освіта: «ефективно» – 30%, «неефективно» – 40%, не визначилися з оцінкою – 30% відповідей.
  - Охорона здоров'я: «ефективно» – 24%, «неефективно» – 46%, не визначилися з оцінкою – 30% відповідей.
  - Соціальний захист: «ефективно» – 18%, «неефективно» – 39%, не визначилися з оцінкою – 33% відповідей.
  - Громадське життя та прийняття рішень: «ефективно» – 9%, «неефективно» – 52%, не визначилися з оцінкою – 39% відповідей.
  - Правопорушення та насильство: «ефективно» – 18%, «неефективно» – 49%, не визначилися з оцінкою – 33% відповідей.

Для спрощення отримання потрібної статистичної інформації, респонденти надали перевагу таким заходам: поширенню інформації через Інтернет (85% відповідей) та збільшенню продажів інформації на магнітних носіях (50% відповідей).

Відповідаючи на питання щодо умов надання інформації органами державної статистики користувачам, більша частина респондентів (67%) зазначила, що інформацію мають надавати на рівних умовах для всіх користувачів. Разом з тим, 18% респондентів вважають, що інформацію мають надавати на пільгових умовах для забезпечення потреб структур державного та регіонального управління в адресній інформації за окремими напрямками ґендерної політики. Лише незначна частка респондентів (9%) вважає, що інформацію мають надавати на диференційованих умовах залежно від категорії користувачів. Інші респонденти не змогли визначитися з відповіддю.

Серед загальних недоліків в сучасній організації національної ґендерної статистики респонденти в основному зазначили брак єдиної методологічної основи державної статистичної та адміністративної звітності (70% відповідей), брак вітчизняної моделі ґендерної статистики

(60% відповідей) та неадаптованість показників ґендерної статистики в Україні до міжнародних стандартів (55% відповідей).

Серед напрямів підвищення ефективності державної статистичної діяльності респонденти віддали перевагу таким з них:

- розширенню доступу до статистичної інформації через мережу Інтернет, зменшенню вартості статистичних збірників (79% відповідей);
- забезпеченню високої якості та достовірності статистики, підвищення відповідальності за неякісну, несвоєчасну та недостовірну інформацію (46% відповідей);
- удосконаленню правового забезпечення діяльності органів державної статистики (46% відповідей);
- поліпшенню фінансового забезпечення проведення статистичних спостережень (46% відповідей).

Огляд результатів анкетування користувачів з питань інформаційної бази ґендерної статистики є невід'ємною складовою роботи з оцінки сучасного стану національної ґендерної статистики та визначення напрямів її перегляду і вдосконалення. Незважаючи на те, що думки експертів досить часто розрізнялися залежно від сфери їхньої діяльності та напрямів використання ґендерної статистики, узагальнені результати опитування можна врахувати для подальшого вдосконалення методології ґендерної статистики в Україні.

Аналітичні таблиці за результатами опитування користувачів наведено у додатку 2.

II. ОГЛЯД ТА АНАЛІЗ ВІДПОВІДНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БАЗИ МІЖНАРОДНИМ СТАТИСТИЧНИМ СТАНДАРТАМ (ООН, ЄС)

Міжнародні стандарти та рекомендації в галузі ґендерної статистики

2.1. Діяльність Європейської статистичної комісії (Євростату)

Євростат здійснює координацію статистичної діяльності в країнах Європейського Союзу. Щорічно Євростат готує збірник методологічних та робочих документів, які регламентують статистичну діяльність у країнах Співтовариства за різними статистичними напрямками (Statistical Requirements Compendium). Вимоги щодо розробки статистики включають питання системи показників, питання періодичності отримання показників, методологічні документи, які визначають принципи організації та проведення статистичних спостережень, а також європейські нормативні документи. Статистичні вимоги згруповано за галузями статистики, темами та модулями в межах кожної з тем. Модуль ґендерної статистики в Компендіумі Євростату вперше було визначено в редакції видання 2007 року, однак жодного питання законодавчої бази в ньому зазначено не було.

У редакції Компендіуму Євростату 2009 року в галузі демографічної та соціальної статистики розміщено тему 1.12 «Інша робота в галузі демографічної та соціальної статистики», та в її складі – модуль 1.12.02 «Ґендерна статистика». Він має охоплювати всю роботу, пов'язану із впровадженням ґендерного мейнстрімінгу в статистику, враховуючи питання розроблення, аналізу та публікації даних. Країни-члени мають регулярно розробляти та передавати на адресу Євростату специфічні ґендерні показники різниці в оплаті праці (pay gap). До європейської законодавчої бази долучено нову методологію збору даних щодо ґендерної різниці в оплаті праці, яку базують на дослідженні заробітної плати. Директорат соціальної статистики адаптував її у вересні 2006 року. Ця методологія дає визначення поняттю «різниці в оплаті праці», розглядає питання вікових груп населення, тривалості робочого часу, середнього та медіанного рівнів заробітку, частково зайнятого населення, коригування даних відповідно до сектора зайнятості, віку працівника, рівня освіти працівника, розміру підприємства, де задіяно працівника.

У модулі наголошено, що перспективи розвитку ґендерної статистики в європейських країнах мають визначати відповідно до щорічних програм діяльності, розроблених, своєю чергою, відповідно до Дорожньої карти рівності між жінками та чоловіками на 2006-2010 роки.

Як було зазначено, Дорожня карта Європейського Союзу виділяє шість пріоритетних напрямків дій щодо ґендерної рівності на період 2006-2010 років:

- однакова економічна незалежність для жінок і чоловіків;
- синхронізація приватного та професійного життя;
- рівність у прийнятті рішень;
- викорінення всіх форм насильства за ґендерними ознаками;
- зменшення ролі ґендерних стереотипів;
- сприяння ґендерній рівності в зовнішній політиці та політиці розвитку.

Для кожної сфери визначають пріоритетні задачі та дії і представляють індикатори, які Європейська комісія застосовує для моніторингу встановлення ґендерної рівності. Визнано, що в деяких сферах статистика та індикатори потребують вдосконалення, наприклад, щодо значення ґендеру для здоров'я, злочинності, жертв злочинів тощо.

Таким чином, Євростат відмічає, що всі країни-члени Європейського Союзу мають щорічно надавати статистичні дані, зокрема щодо різниці в оплаті праці (pay gap). Методологічні документи з описом процедур отримання цих даних розміщено на сайті статистичної комісії.

У Компендіумі також зазначено, що функції міжнародного співробітництва в галузі ґендерної статистики покладено на Європейську економічну комісію Організації Об'єднаних Націй.

2.2. Діяльність Європейської економічної комісії Організації Об'єднаних Націй (ЄЕК ООН)

ЄЕК ООН постійно проводить роботу з вдосконалення та розвитку методології ґендерної статистики. Зокрема, раз на два роки організовують семінари та тренінги з питань ґендерної статистики для співробітників статистичних офісів європейських країн та країн СНД. Крім того, створено систему координаторів з ґендерної статистики в статистичних офісах усіх країн регіону, а також розроблено систему показників, за якою створено базу даних ґендерної статистики, яку постійно актуалізують. На базі ЄЕК ООН створюють робочі групи для відпрацьовування певних питань подальшого розвитку ґендерної статистики. За підсумками

роботи творчого колективу фахівців з різних країн світу у 2009 році підготовлено проект Керівництва з ґендерної статистики, яке готове до впровадження в практичну роботу статистичних офісів.

Враховуючи брак рекомендованого переліку показників і статистики на рівні Євростату, особливого значення набуває перелік індикаторів бази даних ґендерної статистики ЄЕК ООН (додаток 1 до Керівництва).

База даних з ґендерної статистики ЄЕК ООН/ПРООН наразі містить такі розділи:

- населення;
- сім'ї та домогосподарства;
- зайнятість та економіка;
- освіта;
- громадське життя та прийняття рішень;
- охорона здоров'я;
- правопорушення та насильство;
- життєвий баланс (новий розділ);
- наука і технології (новий розділ).

База даних ЄЕК: перелік індикаторів

ґендерні огляди по країнах	Наявність показників у національній статистичній базі (+/-)
ґендерний та демографічний огляд – стаття, індикатор, країна, одиниця виміру, рік	
I. Населення	
Населення, п'ятирічні вікові групи – вік, стаття, країна і рік	+
Чисельність населення в окремих вікових групах – вік, стаття, вимір, країна і рік	+
Співвідношення між статями населення у віці від 80 років і старше – країна і рік	+
Населення, п'ятирічні вікові групи – шлюбний стан, вік, стаття, країна і рік	+
Чисельність населення в окремих вікових групах – шлюбний стан, вік, стаття, країна і рік	+
II. Сім'ї та домашні господарства	
Коефіцієнт народжуваності серед неповнолітніх – країна і рік	+
Загальний коефіцієнт народжуваності – країна і рік	+

Гендерні огляди по країнах	Наявність показників у національній статистичній базі (+/-)
Коефіцієнт живонароджень – вік матері, країна і рік	+
Середній вік жінок під час народження першої дитини – країна і рік	+
Середній вік під час вступу в перший шлюб – стать, країна і рік	+
Кількість медичних абортів – країна і рік	+
Кількість родин і дітей з одним із батьків – стать батьків (мати/батько), країна і рік	-
Кількість домогосподарств – тип домогосподарства, країна і рік	-
Кількість родин з одним із батьків – вік, стать, країна і рік	-
Відсоток перших шлюбів у віковій групі 15-19 років від загального числа перших шлюбів – стать, країна і рік	+

III. Зайнятість і економіка	
Трудові ресурси – вік, стать, країна і рік	+
Зайнятість – сектор діяльності, стать, країна і рік	- (ISCO 88, ISIC rev.3)
Зайнятість – вид зайнятості, стать, країна і рік	+
Зайнятість у державному та приватному секторах – сектор діяльності, стать, країна і рік	-
Статус зайнятості – статус зайнятості, стать, країна і рік	+
Часткова зайнятість – стать, країна і рік	- (немає розподілу даних за статтю)
Безробіття – вік, стать, країна і рік	+
Безробіття серед молоді – стать, країна і рік	+
Тривале безробіття – стать, країна і рік	+
Різниця в оплаті праці між жінками і чоловіками – рівень освіти, країна і рік	- (удосконалення методології)
Статус зайнятості – сектор діяльності, стать, країна і рік	-
Зайнятість – вид зайнятості, рівень освіти, стать, країна і рік	+
Рівень зайнятості – шлюбний стан, стать, вікові групи (15-24, 25-49, 50-74, 15-74), країна і рік	-
Рівень зайнятості населення 25-49 років – стать, кількість дітей у віці до 16 років (0,1,2,3+), країна і рік	-
Рівень зайнятості населення 25-49 років – стать, вік молодшої дитини (0-2; 3-5; 6-16; більше 16 років; немає дітей, усього), країна і рік	-
Неактивне населення за причинами неактивності (навчання, вихід на пенсію, домашня робота, інше) – стать і вікові групи (15-24, 25-49, 50-74, 15-74), країна і рік	+ (розроблення даних за віковою групою 15-70pp.)

Гендерні огляди по країнах	Наявність показників у національній статистичній базі (+/-)
IV. Освіта	
Учні середніх і середніх спеціальних закладів – стать, країна і рік	+
Коефіцієнт зарахування до середніх навчальних закладів – стать, країна і рік	+
Освітня підготовка – рівень освіти, вік, стать, країна і рік	+ (невідповідність розроблення даних за віковими групами)
Випускники навчальних закладів – рівень освіти, стать, країна і рік	- (без розподілу за статтю)
Студенти вищих навчальних закладів – галузь знань, рівень освіти, стать, країна і рік	+
Кількість учителів – рівень освіти, стать, країна і рік	+ (без розподілу за статтю викладачів ВНЗ)
Навчання впродовж життя – стать, країна і рік	-

V. Участь у громадському житті та прийняття рішень	
Члени національних парламентів – стать, країна і рік	+
Урядові міністри – стать, країна і рік	+
Члени муніципальних рад й інших місцевих органів влади – стать, країна і рік	+
Кількість суддів – стать, країна і рік	-
Члени правління центрального банку – стать, країна і рік	+
Кількість журналістів – стать, країна і рік	-
Керівники університетів – стать, країна і рік	-
Кількість державних службовців вищого рангу – стать, країна і рік	+
Члени правління 20 провідних компаній, згаданих у національних фондових біржах – стать, країна і рік	-
Міністри основних міністерств (Прем'єр-міністр, міністр внутрішніх справ, міністр закордонних справ, міністр фінансів, міністр оборони, міністр юстиції) – стать, країна і рік	+
Судді конституційних судів – стать, країна і рік	+
Посли – стать, країна і рік	-
Працівники правоохоронних органів – стать, країна і рік	+

Гендерні огляди по країнах	Наявність показників у національній статистичній базі (+/-)
VI. Охорона здоров'я	
Тривалість життя – стать, країна і рік	+
Смертність немовлят на 1000 народжених живими – стать, країна і рік	+
Коефіцієнт смертності серед дітей у віці 1-4 років на кожні 1000 дітей у віці 1-4 років – стать, країна і рік	+
Кількість курців у відсотковому відношенні до загальної чисельності населення – вік, стать, країна і рік	+(потрібне додаткове розроблення даних за віковими групами)
Розподіл населення за індексом маси тіла – вага, вік, стать, країна і рік	+(потрібне додаткове розроблення даних за віковими групами)

VII. Правопорушення і насильство	
Засуджені – вік, стать, країна і рік	+
Жертви злочинів – вид злочину, стать, країна і рік	+
Засуджені за видами покарання – вид покарання, стать, країна і рік	+
Ув'язнені – рецидиви, стать, країна і рік	+
Ув'язнені – громадянство, стать і статус (громадянство: громадяни країни, іноземці; статус: в очікуванні суду, визнані винними; усього), країна і рік	+
Жертви убивств – стать, відносини між злочинцем і жертвою (злочинці: чоловік (дружина), інші родичі, незнайомці), країна і рік	-
Засуджені за видами вчинених злочинів – стать, країна і рік	+

VIII. Життєвий баланс	
Батьки, що працюють, в подружніх домогосподарствах – різні комбінації зайнятості, стать, країна, рік	-
Кількість місць в дошкільних закладах для дітей віком 3-5 років у розрахунку на 1000 дітей відповідного віку – країна, рік	+
Кількість місць в дошкільних закладах для дітей віком 0-2 років у розрахунку на 1000 дітей відповідного віку – країна, рік	+
Розподіл використання часу (робота за винагороду, освіта, домашня робота, подорожі, сон, їжа, персональний догляд, дозволя) – стать, країна, рік	-
Витрати часу на виконання домашньої роботи (готування їжі, прання, прасування, прибирання, сад, город, будівництво, ремонт, придбання товарів і послуг, догляд за дітьми) – стать, країна, рік.	-

Ґендерні огляди по країнах	Наявність показників у національній статистичній базі (+/-)
Розподіл вільного часу (телевізор, спілкування, читання, спорт, хобі, добровільна робота та допомога) – стаття, країна, рік	-
ІХ. Наука та інформаційно-комунікаційні технології	
Відсоток осіб, що використовували комп'ютер упродовж останнього року – стаття, вікові групи (16-24, 25-54, 55-74), країна, рік	-
Відсоток осіб, що використовували Інтернет упродовж останнього року – стаття, вікові групи (16-24, 25-54, 55-74), країна, рік	-
Відсоток осіб, що мали доступ до Інтернету в середньому не менше ніж один раз на тиждень – стаття, вікові групи (16-24, 25-54, 55-74), країна, рік	-
Кількість наукових працівників – стаття, сектор (комерційний, державних підприємств, вищої освіти, приватний, неприбуткових організацій), країна, рік	+

База даних ЄЕК ООН містить 73 індикатора, які згруповано за 9 рубриками. В Україні наразі здійснюють збір, розроблення та узагальнення 48 індикаторів з цього переліку (66%). Після детального вивчення причин нестачі 25 індикаторів в національній статистичній базі, їх можна умовно розподілити таким чином:

- невідповідність національних та міжнародних методологічних підходів щодо опрацювання результатів статистичних спостережень (оброблення та узагальнення даних);
- брак показника з розподілом за статтю в державних статистичних спостереженнях або адміністративних звітах (в цілому показник, що характеризує певне явище, розробляють, не вистачає його розподілу за статевою ознакою);
- брак статистичних спостережень для збору показників, що характеризують окремі соціально-економічні явища.

На робочих зустрічах ЄЕК ООН, що відбулися останнім часом, було наголошено на тому, що ґендерна статистика є не статистикою про жінок, а засобом вивчення соціальних явищ за повного кількісного врахування різних ролей/установок жінок та чоловіків. Хоча є питання, які традиційно розглядали як «жіночі» (народжуваність), для їх вивчення потрібно використовувати новий ґендерний підхід, який розширює збір та аналіз відомостей про чоловіків.

На підставі останніх документів ЄЕК ООН, присвячених питанням ґендерної статистики, можна сформулювати важливі з погляду ґендерного аналізу теми:

- жінки та чоловіки на керівних посадах (особливо у сфері економіки);
- професійна сегрегація;
- доступ та участь на ринку праці (враховуючи неформальну зайнятість);
- насильство щодо жінок;
- торгівля людьми;
- використання часу;
- складання бюджетів з урахуванням ґендерної специфіки.

За цими напрямками є багато інформаційних прогалин. Прийнято рішення про проведення на національному та міжнародному рівні додаткового комплексу робіт для чіткішого визначення відповідних показників, розробки стандартних визначень і методологій, а також мобілізації ресурсів для заходів із забезпечення ефективнішого використання наявних даних та збору нових. Також підкреслено потребу встановити пріоритети в переліках національних показників.

Отже, мають бути розроблені та реалізовані напрями подальшого вдосконалення методології ґендерної статистики в Україні відповідно до наявних проблем зі змістом показників ґендерної статистики.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДОЛОГІЇ ҐЕНДЕРНОЇ СТАТИСТИКИ

3.1. Удосконалення методології державних статистичних спостережень

Населення. Джерела надходження, методологія визначення, збору та опрацювання показників ґендерної статистики за цим напрямом в Україні повністю відповідають міжнародним рекомендаціям. Зазначений висновок стосується як поточної статистики населення, так і переписів населення.

Перепис населення зазвичай забезпечує масштабніший збір демографічних даних. Незважаючи на те, що у кожної країни – своя мета проведення перепису, яка залежить від місцевих обставин, основним завданням перепису є точне визначення загальної кількості і ключових характеристик людей в країні та в її найменших географічних зонах у конкретний момент часу. Ця інформація є важливою для національного, регіонального та місцевого планування, для формування та оцінки політики та для багатьох адміністративних цілей.

Відповідно до переписної методології, дані на кожну особу населення завжди містять стать та вік, а також інші демографічні та соціальні характеристики (наприклад, сімейний стан, місце народження, місце постійного проживання). Звичайно враховують й інші питання, а саме: взаємовідносини між членами сім'ї, освіту, економічну активність, місце роботи та житлові умови.

Перепис населення – це багате джерело інформації для дослідження відмінностей між жінками та чоловіками в багатьох вимірах життя. Його дані можуть використовувати для вивчення окремих підгруп населення з погляду ґендерних перспектив, наприклад, підгруп літніх жінок та чоловіків або жителів сільської місцевості. До того ж, ці дані придатні для аналізу ґендерних питань на рівні малих територій.

З огляду на початок підготовки до чергового перепису населення в Україні, вдосконалення потребують методи поширення даних. Продуктом переписів в основному є дані на територіальному рівні, але без ґендерної перспективи. Під час проведення майбутнього перепису особливу увагу слід звернути на розроблення та підготовку даних, які могли б аналізувати особи, що формують політику. Слід також враховувати варіанти поліпшення доступу до даних, дезагрегованих за статтю. Наприклад, кращий електронний доступ до мікроданих надасть змогу дослідникам ширше використовувати їх у ґендерних аналітичних дослідженнях.

Сім'ї та домашні господарства. Унікальним джерелом даних для розробки ґендерної статистики є вибіркові обстеження домогосподарств. Вони дозволяють отримати дані з розподілом за статтю для визначення соціально-економічного стану кожного члена домогосподарства. За умови належного розроблення даних, ці обстеження дозволяють вивчити ситуацію щодо доступу жінок і чоловіків до різного виду доходів та сукупних ресурсів домогосподарства, а також рівні споживання продовольчих та непродовольчих товарів.

Програма українського обстеження умов життя домогосподарств містить систему показників, що враховує зміни, пов'язані з переходом економіки до ринкових відносин, а також міжнародні стандарти та рекомендації. Головне стратегічне завдання українського обстеження умов життя домогосподарств – отримання даних щодо рівня життя населення, обсягів споживчих грошових та сукупних витрат. Відповідно, розробку результатів обстеження зорієнтовано на концепцію «Домогосподарство». Такий підхід практично позбавляє користувачів даних можливості використовувати результати обстеження для вивчення ґендерних питань.

Разом з тим, відповідно до рекомендацій ЄЕК ООН, обстеження домогосподарств є незамінним джерелом даних з розподілом за статтю. Тим більше, що отримання показників ґендерної статистики потребує лише розширення переліку аналітичних таблиць за результатами обстеження. Тому вдосконалення методології ґендерної статистики за цим напрямом треба зосередити на питаннях поширення даних. За результатами обстежень мають розробити та опублікувати такі дані:

- домогосподарства, які складаються з однієї особи – за статевою ознакою осіб (жінки, чоловіки) та за віковими групами осіб (0-29; 30-64; 65+);
- домогосподарства з дітьми, що складаються з дітей та батька або дітей та матері;
- групування домогосподарств з дітьми та одного із батьків – за кількістю дітей в них та за статтю батьків;
- групування домогосподарств відповідно до стандартних підходів міжнародних організацій (ЄЕК ООН).

Зайнятість і економіка. Статистика ринку праці має тривалу історію розвитку. Як джерела даних вона використовує і обстеження підприємств, і вибіркові обстеження домогосподарств з питань економічної активності. Всі наявні показники з питань статистики ринку праці розподіляють за статевою ознакою, визначаючи загальну кількість працівників,

економічно активних, економічно неактивних, заробітну плату, умови праці жінок і чоловіків тощо.

Проте і в цьому статистичному напрямі з погляду ґендерної статистики має тривати робота з перегляду та вдосконалення статистичної методології, приведення її у відповідність до міжнародних рекомендацій. Цю роботу треба зосередити на впровадженні міжнародних інструментів (класифікації видів економічної діяльності, професій), міжнародних методологій визначення, збору, оброблення та поширення даних. Основними рекомендаціями є такі:

- збір та поширення даних щодо різниці в оплаті праці між жінками та чоловіками відповідно до методології Євростату;
- розширення переліку аналітичних таблиць за результатами обстежень економічної активності населення (розподіл зайнятих за секторами діяльності, часткова зайнятість, зайнятість батька та матері відповідно до кількості дітей в домогосподарстві та віку молодшої дитини, зайнятість жінок і чоловіків та шлюбний стан).

Освіта. Статистика щодо статево-вікового розподілу учнів, студентів, аспірантів, докторантів за освітніми ступенями відповідно до Міжнародної стандартної класифікації освіти відповідає рекомендаціям міжнародних організацій. Подальше вдосконалення має передбачати отримання таких даних:

- склад викладачів;
- випускники навчальних закладів;
- навчання впродовж життя.

Участь у громадському житті та прийняття рішень. Міжнародні організації розглядають прийняття рішень з погляду наявності позиції, що дозволяє приймати або впливати на прийняття рішень. Пекінська платформа дій підкреслила, що рівність під час прийняття рішень є невід’ємною частиною визнання прав жінок: «Рівність жінок при прийнятті рішень є не тільки вимогою звичайної справедливості або демократичності, але також може розглядатись як необхідна умова врахування інтересів жінок».

Одним з найважливіших показників ґендерної рівності та визнання прав жінок є кількість основних політичних позицій, які вони займають.

Економічні рішення приймають ті, хто обіймає основні посади у відповідних установах. Їх залучено до розгляду та визначення економічної політики, вони відповідають за її впровадження від імені держави або установи, яку вони представляють. Економічні рішення визначають

поточну і майбутню економічну ефективність та активи, безпосередньо впливаючи на повсякденне життя кожної людини.

Оскільки прийняття рішень здійснюють не тільки в політичній та економічній сфері, важливими для вирішення ґендерного питання є й ключові позиції в інших сферах, зокрема в адміністративній, а також в судових органах та засобах масової інформації.

Для статистики отримання даних за цим напрямом є складним завданням, виконуючи яке, слід вирізнити такі особливості. По-перше, показники рубрики охоплюють широкий спектр питань, від керівних органів влади в країні до домогосподарства. По-друге, вони розповсюджуються на ряд соціальних інститутів в країні, включаючи уряд, бізнес, науку та родину. По-третє, ці питання зазвичай не розглядають в програмах національних статистичних офісів, хоча вони є критичними для оцінки можливостей та впливу жінок у порівнянні з чоловіками. Деякі, але не всі дані можна отримати з різних адміністративних джерел.

З погляду національної ґендерної статистики, цей статистичний напрям розроблено частково. Складність розширення системи показників ґендерної статистики полягає в тому, що вони стосуються окремих галузевих питань, на відміну від масових явищ або процесів. Використовуючи адміністративні джерела за ініціативи галузевих міністерств та відомств, можливо забезпечити повний спектр показників, рекомендованих міжнародними організаціями.

Охорона здоров'я. Національна статистика охорони здоров'я дозволяє в повному обсязі забезпечити участь у проведенні міжнародних порівнянь на підставі показників, розподілених за статтю.

Правопорушення і насильство. Система показників відповідає міжнародним рекомендаціям. Її побудовано на підставі тільки адміністративних джерел (адміністративна звітність Міністерства внутрішніх справ, Генеральної Прокуратури, Державної судової адміністрації, Державного департаменту з питань виконання покарань). Крім того, цей напрямок доповнюють показниками суб'єктивної оцінки населення в рамках вибірових обстежень населення або домогосподарств, які періодично проводять органи державної статистики. Подальше вдосконалення має передбачати перегляд документів первинного обліку та форм звітності правоохоронних органів для отримання даних про відносини між злочинцями та жертвами злочинів (родинні зв'язки, незнайомці).

Життєвий баланс. Джерелом даних за цим напрямом є обстеження використання часу. Обстеження використання часу – це тип вибіркового

обстеження, що бере за основу сукупність індивідуумів. Воно є корисним, зокрема, для ґендерної статистики та аналізу. Обстеження використання часу збирає інформацію про те, як окремі особи використовують свій час та яким чином вони розподіляють його між різними видами діяльності впродовж конкретного періоду, який зазвичай становить 24 години одного або декількох днів. Таке обстеження є багатим джерелом інформації про ґендерний аспект, оскільки відтворює картину повсякденного життя людей.

Статистика, яку отримують як наслідок обстежень, показує, яку діяльність ведуть люди, скільки часу вони витрачають на певні види діяльності, а також контекст, в якому вони цю діяльність ведуть. Статистику зазвичай дезагредовано за такими ознаками, як стать, вік, сільське/міське населення та іншими ознаками, що становлять інтерес для осіб, що аналізують дані. Часто до обстежень додають певні теми з метою розширення їхнього аналітичного потенціалу.

Час є фундаментальним джерелом, яке можна використовувати різними способами. Те, як люди використовують це джерело, впливає на їхній соціальний та економічний добробут, добробут їхніх сімей та суспільства, в якому вони живуть. Дані, які отримано під час обстежень використання часу, є важливими для розуміння цього впливу та його відмінностей залежно від статі. Різні моделі розподілу часу жінками та чоловіками відображають відмінності в їхніх ролях, умовах та можливостях і позначаються на їхніх ролинах, суспільному житті та самореалізації.

В Україні немає досвіду проведення обстежень використання часу та не розроблено відповідний розділ ґендерної статистики.

Рекомендацію щодо впровадження обстеження використання часу в національну статистичну практику можна буде виконати за умови фінансування за рахунок коштів державного бюджету або міжнародних донорів.

Наука та інформаційно-комунікаційні технології. Розвиток будь-якої країни визначають за темпами здійснення політичної та економічної модернізації суспільства. Основними факторами такої модернізації мають бути і людські ресурси, й інноваційна активність науки та бізнесу. Саме ці механізми суспільного прогресу властиві європейській моделі розвитку. Обов'язковою умовою входження країн до європейської спільноти є їхня здатність не просто генерувати знання, а й успішно їх накопичувати, використовувати та отримувати з цього економічний зиск. Що швидше здобувають та поширюють знання, то швидше вони перетворюються на технології та корисні винаходи, що загалом забезпечує високі темпи економічного зростання.

З цього погляду важливим є отримання даних щодо залучення жінок і чоловіків до наукової діяльності. Слід зазначити, що організаційно-методологічні підходи, які застосовували в національній статистичній практиці для збору, розроблення та узагальнення даних, що характеризують наукову діяльність в Україні, завжди передбачали отримання даних за статтю щодо осіб, залучених до наукової роботи. Національна статистична база дозволяє в повному обсязі надавати міжнародним організаціям показники щодо науковців жінок і чоловіків до баз даних з ґендерної статистики.

Що стосується інформаційно-комунікаційних технологій, то цей напрям статистики (враховуючи й відображення ґендерних аспектів) практично не представлено в Україні.

Інформація та комунікаційні технології (ІКТ) – це технічне забезпечення, програмне забезпечення, мережі та засоби, які використовують для збору, зберігання, обробки, передачі та надання голосової інформації, а також інформації у вигляді даних, тексту чи зображення. ІКТ представлено широким спектром засобів, від телефону, радіо та телебачення до Інтернету.

«Ґендерні ІКТ» вказують на визначення, оцінку та усунення ґендерної нерівності в доступі та використанні ІКТ, а також пристосування ІКТ до особливих потреб, обмежень та можливостей жінок та чоловіків.

Жінки та чоловіки потребують ІКТ з однакових причин: щоб мати доступ до інформації та використовувати її для власних потреб, потреб своїх сімей чи суспільства, а також для роботи. ІКТ надають жінкам та чоловікам голос в житті, суспільстві, уряді та всьому світі. І жінкам, і чоловікам ІКТ потрібні для функціонування в цифровому та віртуальному світі.

Основною причиною збору та розподілу статистики ІКТ за ґендерним критерієм на рівні країни є формування внутрішньої політики та встановлення цілей для зовнішньої політики. Без даних в розрізі за ґендером неможливо зрозуміти ґендерний аспект ІКТ та, відповідно, важко обрати пріоритети під час розробки політики. Наявність таких даних спонукає політичних діячів долучати ґендерні аспекти до політики, планів та стратегій ІКТ.

ІКТ пропонує жінкам та чоловікам різноманітні можливості для розвитку проектів. Інформація, що є доступною на всесвітньому рівні, може полегшувати ізоляцію жінок та чоловіків, які живуть у віддалених місцях, та поліпшувати всі види культурних, економічних, політичних та соціальних контактів. Соціальні організації (наприклад, жіночі рухи) все ширше використовують такі засоби Інтернету, як інтернет-сторінки, електронну пошту та форуми.

Загальний доступ до ІКТ визначають потенційно ґендерні бар'єри, а саме: висока вартість вибору технологій, висока вартість доступу до технологій, ускладнений доступ до набуття нових навичок, визнання ІКТ «чоловічим» сектором, географічні фактори доступу, сімейний стан, вік та релігійна приналежність.

Серед переваг ІКТ для жінок можна відзначити такі:

- кращий доступ до діяльності, що приносить прибуток;
- нові можливості для працевлаштування;
- кращий доступ до інформації;
- розширені можливості для спілкування;
- зменшені часові вимоги до жінок та дівчат.

Користуючись перевагами ІКТ, жінки здатні протидіяти ізоляції та обмеженій мобільності, долати культурні і соціальні норми. Вони можуть набути більше прав, активніше брати участь у політичному процесі та наполегливіше відстоювати свої інтереси.

Ґендерну статистику щодо ІКТ можна ефективно застосовувати для:

- надання інформації політичним лідерам для розробки та впровадження політики ІКТ, використовуючи ґендерний підхід на національному, регіональному та місцевому рівні;
- допомоги уряду у формуванні законодавчої бази та політики відповідно до розвитку ІКТ;
- долучення ґендерної концепції до обговорення та підготовки національних стратегій ІКТ; заохочення жінок до розробки електронних систем управління на рівні прийняття рішень;
- надання детальної інформації про склад, ступінь та динаміку економічного, соціального та загального впливу ІКТ на щоденну діяльність жінок та чоловіків;
- підтримки ґендерної активізації в сфері ІКТ, щоб забезпечити доступ для жінок та чоловіків з обмеженими можливостями, для тих, що живуть в сільських регіонах, для одиноких матерів або батьків, людей літнього віку та недієздатних;
- визначення динаміки соціальних змін, що могла б оптимізувати переваги ІКТ для суспільства та, зокрема, надавати можливості жінкам та чоловікам для участі на ринку праці;
- розвитку можливостей жінок та чоловіків використовувати ІКТ у підприємницькій діяльності;
- досягнення потенціалу для задоволення потреб людей шляхом аналізування не тільки переваг ІКТ для жінок та чоловіків,

- а й детальної інформації про цих жінок та чоловіків (клас, вік, місце проживання в сільському/міському регіоні, раса, релігія тощо);
- сприяння викладачам, жінкам та чоловік, у проведенні навчань для провайдерів ІКТ;
  - запровадження безперервного процесу підготовки національних звітів для оцінки ситуації жінок та чоловіків як користувачів ІКТ, виробників та осіб, які приймають рішення;
  - розробки рольової моделі для жінок і чоловіків та прикладів найкращих практик в сфері ІКТ; залучення жінок в ролі лідерів та відповідальних за прийняття рішень осіб в сфері ІКТ;
  - підвищення рівня усвідомлення наявності ґендерних бар'єрів, що визначають доступ до ІКТ.

Враховуючи викладене, розробка та впровадження в національну статистичну практику міжнародної методології статистики інформаційного суспільства має стати одним із пріоритетних напрямів розвитку органів державної статистики України.

3.2. Удосконалення взаємодії між виробниками та користувачами ґендерної статистики

До визначених заходів щодо вдосконалення ґендерної статистики мають залучати як розробників даних ґендерної статистики, так і користувачів, що, звичайно, буде сприяти підвищенню якості відповідної статистичної інформації. Документи Статистичної комісії ООН та ЄЕК ООН підкреслюють ключову роль користувачів у визначенні змісту програм ґендерної статистики, а також наголошують на потребі розробляти різні способи взаємодії з користувачами. Щоб поширювати ґендерну статистику на національному та міжнародному рівні, необхідно, з одного боку, розробити стратегії маркетингу для інформування потенційних користувачів, а з іншого – надати користувачам матеріали з ґендерної статистики та забезпечити їх належне застосування.

Таким чином, виникає потреба в узагальненні та систематизації методологічного підґрунтя статистичного вимірювання соціально-економічних процесів в ґендерному аспекті. Можна виділити три цільові компоненти діяльності органів державної статистики із задоволення запитів користувачів інформації національного, регіонального та міжнародного рівня, а саме:

- прозорість статистичної методології;
- достовірність та якість даних;
- комплексна система показників.

Процес забезпечення користувачів інформацією з розподілом за статтю необхідно розглядати комплексно, тобто в контексті виділення окремих груп користувачів, виявлення їхніх інтересів та інформаційних потреб, підготовки і доведення інформації до зацікавлених осіб тощо.

За останні роки інформаційну базу ґендерної статистики було використано для розробки, моніторингу та аналізу ефективності багатьох соціальних та інших загальнодержавних програм.

Однією із форм задоволення потреб користувачів є підготовка аналітично-інформаційних матеріалів для поглибленого висвітлення окремих аспектів соціальної сфери з розподілом за статтю й розробки відповідних напрямів соціально-демографічної політики. Серед таких робіт слід відмітити матеріали для підготовки щорічних науково-аналітичних доповідей про розвиток людини в Україні, матеріали з питань становища сільської молоді, рівня життя молодих сімей, а також матеріали для розробки заходів щодо сприяння молодіжному житловому будівництву, для прогнозування зміни структури розподілу домогосподарств за рівнем грошових доходів через підвищення рівня соціальних виплат.

Інформаційний потенціал програми комплексного дослідження рівня та умов життя домогосподарств України постійно вдосконалюють. Щоб оперативно реагувати на зміни в соціальній та економічній політиці, до програми обстеження внесено зміни для гармонізації з новою системою законодавчих актів з питань освіти, а також з новим Земельним кодексом України. Запроваджено спостереження для отримання обстежуваними домогосподарствами житлових субсидій готівкою, пільг на проїзд у громадському транспорті, грошових компенсацій за невикористане право на санаторно-курортне лікування, доходів від здачі в оренду земельної ділянки за розміром земельної частки (пая). Запроваджено спостереження за рівнем життя нової групи домогосподарств, віднесених дослідженнями бідності до групи ризику, а саме неповних сімей. Розпочато аналіз рівня життя домогосподарств, у складі яких є молоді сім'ї. Для реалізації пріоритетних положень Програми інтеграції України до ЄС з вдосконалення методології аналізу рівня життя населення до програми обстеження умов життя домогосподарств впроваджено систему показників щодо соціальної самоідентифікації та самооцінки рівня добробуту домогосподарств.

У рамках нової системи проведення вибіркового обстеження здійснюють модульні дослідження з питань оцінки населенням якості окремих житлово-комунальних послуг, рівня доступності послуг охорони здоров'я та освіти. Отриману інформація використовують для факторного аналізу

ситуації з бідністю та для розробки заходів упереджувального характеру, спрямованих на подолання бідності в умовах ринкової економіки.

Ще однією можливістю вдосконалення інформаційного забезпечення є розширення аналітичного потенціалу даних, що дозволяє користувачам проводити поглиблені дослідження.

Для моніторингу рівня життя населення та соціальних програм постійно готують різні типи вихідної інформації: доповіді, публікації, мікрофайли знеособлених первинних даних обстеження умов життя домогосподарств тощо. Наукові установи використовують мікрофайли даних обстеження умов життя домогосподарств для поглиблених тематичних досліджень, серед них і для досліджень за ґендерною ознакою. Цей тип інформації став підставою моніторингу бідності, оцінки ефективності державних програм адресних соціальних допомог та моделювання варіантів їх надання. Завдяки тому, що Національна академія наук працює з базою мікроданих, вона досліджує ситуацію з бідністю не тільки на підставі офіційних критеріїв, а й використовуючи багатовимірні оцінки.

Досвід останніх років свідчить про те, що в Україні, як і в розвинених країнах, усе більше користувачів статистичної інформації віддають перевагу електронним документам перед офіційними друкованими виданнями. Характерною ознакою останнього десятиріччя стало використання мережі Інтернет для забезпечення вільного доступу користувачів до інформації. В органах державної статистики створено канали оперативного доступу до підсумків державних статистичних спостережень і базових вибірових обстежень. Враховуючи сучасні тенденції та результати проведеного анкетування, доцільним є запровадження окремої рубрики «Гендерна статистика».

Забезпечення доступності та зрозумілості інформації таких методологічно складних статистичних спостережень, як вибірові обстеження населення, а також розвиток комплексних, інтегральних підходів до аналізу змін у соціальній сфері для формування та моніторингу державних та регіональних програм соціально-економічного розвитку вимагають активної системної роботи працівників органів державної статистики з користувачами даних і на центральному, і на регіональному рівні.

Успішною в цьому контексті є практика проведення семінарів та нарад з питань державних статистичних спостережень та вибірових обстежень населення з користувачами даних, а саме: представниками органів законодавчої, виконавчої влади, громадських організацій, профспілок, наукових та навчальних закладів, міжнародних організацій,

засобів масової інформації. Так, на постійній основі проводили науково-практичні конференції за підсумками вибіркового моніторингового соціально-демографічних обстежень з питань соціально-економічної захищеності населення, гідної праці, політики гнучкості праці. Під час проведення цих заходів обговорювали зміни в програмах державних статистичних спостережень, презентували аналітичні можливості даних та досліджували потреби користувачів, зокрема органів законодавчої та виконавчої влади, для їх врахування під час підготовки інформаційно-аналітичних матеріалів та вдосконалення методології статистики, серед них і ґендерної.

Слід зазначити, що цей напрям робіт є надзвичайно корисним як для органів державної статистики, так і для користувачів даних, оскільки сприяє глибшому розумінню особливостей та можливостей інформаційних джерел та розширенню кола користувачів. Підсумки цих заходів, враховуючи їхню важливість, Держкомстат України повідомляв на нарадах з працівниками регіональних органів державної статистики. Разом з тим, робота з користувачами даних на регіональному рівні потребує суттєвого вдосконалення.

Відповідні стратегії треба використовувати і для поширення інформації. Необхідно враховувати різноманітні потреби та навички користувачів, а також якість та характер даних з публікацій Держкомстату. Через це останнім часом тематичні та комплексні видання доповнюють методологічними поясненнями щодо джерел та методів збору даних, методів розрахунку показників.

У контексті планів щодо вдосконалення ґендерної статистики надзвичайно важливо встановити тісні взаємозв'язки та плідну співпрацю між статистичною наукою і практикою.

Поточна трансформація ґендерної статистики, що перетворює широке коло окремих статистичних систем в комплексні системи (багатоцільові обстеження, матриці соціальних рахунків тощо), є логічним відгуком на потребу системи управління відстежувати стан та тенденції з ґендерних питань з допомогою обмеженої кількості достовірних і якісних показників на підставі логічно пов'язаної сукупності статистичної інформації, використовуючи співставні на міжнародному рівні показники та напрями їх узгодження.

Таким чином, якість управлінських рішень, насамперед у сфері ґендерної політики, залежить від інформаційної основи на всіх без винятку етапах розробки ґендерної політики, а саме:

- формулювання головних цілей політики, які впливають із довготривалих спрямувань та поточного діагнозу;
- визначення складових політики та умов, в яких її реалізовуватимуть;
- формулювання проміжних цілей, які зумовлено головними цілями з урахуванням умов їх реалізації;
- розробка заходів та встановлення їх послідовності для реалізації політики;
- визначення складових політики з урахуванням ухвалених засад дій;
- вибір відповідних інструментів і дій у межах кожної зі складових політики;
- діагноз та ідентифікація проблемних ситуацій.

Критерієм ефективності ґендерної політики, безумовно, є наявність якісної статистичної інформації для її розробки. При цьому якість статистичних даних, згідно зі схваленими Євростатом положеннями, має відповідати таким обов'язковим критеріям, як достовірність, точність і надійність, своєчасність і пунктуальність, доступність і ясність, порівнянність, послідовність і повнота. Саме така ґендерна статистика має стати важливим елементом інформаційної системи демократичного суспільства, яка забезпечує державну владу, економіку та суспільство адекватною інформацією.

Незважаючи на викладені у звіті недоліки, українська ґендерна статистика останнім часом досягла помітних успіхів. У межах виконання вищезазначених функцій вона залучає та відстежує на державному та регіональному рівні унікальну інформацію, яка надає можливість:

- забезпечити міжнародні порівняння;
- забезпечити комплексність, оперативність, мінливість виміру багатьох аспектів з розподілом за статтю залежно від соціальних умов;
- поліпшити рівень оцінювання та аналізу тенденцій розвитку людини;
- підняти на вищий рівень інформаційне забезпечення ґендерної політики.

Висока якість інформації, її всебічність і комплексність, стають можливими за умови одночасного використання статистичної звітності, базових вибіркового обстежень домогосподарств і моніторингових соціологічних обстежень та узагальнення напрацювань вітчизняних й іноземних фахівців, а також за умови вивчення думок провідних науковців з соціально-економічних питань державного та регіонального управління для визначення ґендерних стратегій з урахуванням пріоритетних національних інтересів.

3.3. Удосконалення використання ґендерної статистики, зокрема для розробки політики

Значення ґендерної статистики на сучасному етапі розвитку суспільства можна сформулювати таким чином:

- ✓ вона є підставою для суспільних дискусій, допомагає в розробці політичних заходів і проведенні досліджень;
- ✓ вона дає кількісну інформацію, що дозволяє аналізувати відмінності в положенні чоловіків і жінок, а також стежити за тим, чи змінюється це положення, чи залишається незмінним;
- ✓ вона потрібна для дослідницької роботи, оскільки допомагає висувати і перевіряти гіпотези і теорії, покликані пояснити закономірності розвитку відносин між статями в суспільстві.

Таке застосування ґендерної статистики має створити фундамент для розробки політики забезпечення ґендерної рівності. Ґендерна статистика стимулює суспільні дискусії і зміни. Вона потрібна для моніторингу й оцінки ефективності й результативності нових програм.

Програми, дослідження і суспільні дискусії, для яких потрібна ґендерна статистика, мають на меті забезпечення ґендерної рівності і поліпшення положення жінок. Ґендерна статистика знаходить застосування в галузях політики, прямо не пов'язаних з ґендерною тематикою. Часто ґендерні аспекти здійснюють такий вплив на соціально-економічну політику, який, на перший погляд, є непомітним. У такому разі наявність бази емпіричних даних, на які можна спиратися під час проведення ґендерного аналізу, відіграє особливу роль, оскільки без розуміння розходжень у функціонуванні і впливові політики на різні групи населення, зокрема ґендерні, неможливо передбачити всіх наслідків проведеної політики і виконати поставлені завдання.

Усі ці види застосування ґендерної статистики можуть відповідним чином впливати на процеси вдосконалення статистичних систем. Розробники і користувачі ґендерної статистики мають вести між собою діалог. Наприклад, активісти, що борються за рівність статей, висувують свої вимоги до даних і при цьому розкривають недоліки даних, доступних їм на певний момент. Вони змушують удосконалювати концепції, методики, тематики і ряди даних, для того щоб вони краще відображали діяльність та внесок як жінок, так і чоловіків. Наслідком цих зусиль має бути не тільки поліпшення інформації про жінок, а й вдосконалення методики кількісної оцінки реалій економічного і соціального життя.

Гендерна статистика в процесі розробки політики. Процес підготовки гендерної статистики має бути тісно пов'язаний із процесом розробки політики. Далі стисло описано найважливіші, на наш погляд, етапи цих взаємозалежних процесів. Їх можна визначити як складові сучасної моделі гендерної статистики, потрібні для адекватного інформаційного забезпечення гендерної політики. У реальному житті процес зазвичай складається з повторюваних, циклічних етапів:

1. Виявлення гендерної проблеми в суспільстві.
2. Підготовка і представлення гендерної статистики.
3. Маркетинг і поширення гендерної статистики.
4. Гендерний і політичний аналіз.
5. Використання гендерного аналізу для розробки політики.
6. Зміни в суспільстві.
7. Виявлення прогалин і формулювання нових питань.
8. Підготовка вдосконаленої гендерної статистики.

1) Виявлення гендерної проблеми в суспільстві.

Процес починають з виявлення гендерної проблеми в суспільстві та збору детальнішої інформації. Гендерна проблема може бути пов'язана з тією чи іншою політичною проблемою, наприклад, з бідністю та зубожінням. В такому разі гендерні аспекти бідності потребуватимуть подальшого вивчення. Гендерна проблема може мати і цілком самостійний характер, як наприклад, проблема гендерного насильства. Щодо неї директивні органи можуть вимагати вичерпнішої інформації.

2) Підготовка і представлення гендерної статистики.

Дальшим кроком має стати підготовка статистики, що дозволить заповнити прогалини в знаннях. Може йтися про впровадження зовсім нового інструменту, наприклад про проведення обстеження щодо проблеми гендерного насильства або ж про вдосконалення процедури збору даних за рахунок включення в запитальник чи адміністративну анкету одного або декількох додаткових питань, збільшення числа можливих відповідей на питання в запитальнику чи адміністративній анкеті або переформулювання питань для того, щоб зробити їх нейтральнішими з гендерного погляду.

3) Маркетинг і поширення гендерної статистики.

Самого представлення якісніших статистичних даних ще не досить, адже їх мають отримати представники директивних органів (і державні службовці, і особи на виборних посадах) та їхні консультанти. Мають їх

дістати й активісти, наприклад активісти жіночих груп, які можуть впливати на директивні органи, вимагаючи змін. Нарешті, статистичні дані мають потрапити і до тих, хто має вплив на політичній арені, але не визнає існування ґендерних проблем. Для кожної з аудиторій можуть знадобитися свої стратегії маркетингу і методи поширення інформації.

4) Ґендерний і політичний аналіз.

Національні статистичні органи звичайно працюють над підготовкою статистики, і ніхто не може вимагати від них аналізу даних під політичним кутом зору. Так, у багатьох країнах національним статистичним службам заборонено робити політичні заяви; вони мають повідомляти лише факти. Іншим може бути положення статистичних підрозділів національних органів, зокрема галузевих. Однак і тут функції політичного аналізу і вироблення політичних пропозицій зазвичай відокремлено від підготовки статистичних даних, враховуючи їх публікацію. Таким чином, учасниками четвертого етапу є суб'єкти, що не належать до національної статистичної служби і які аналізують зміст статистичних даних та роблять відповідні висновки. Хоча національні статистичні органи не залучено на цьому етапі, вони мають розуміти, що результати аналізу статистичних даних залежать і від того, як саме вони їх представляють.

5) Використання ґендерного аналізу для політичної діяльності.

Використання результатів ґендерного аналізу, заснованого на достовірних цифрах і фактах, для розробки, коректування та здійснення політичних заходів може підсилити аргументацію на користь будь-якої політичної позиції. До того ж, цифри і факти стимулюють осмислене обговорення на політичному рівні різних варіантів, допомагаючи розробляти політику, що спирається не тільки на припущення чи ідеологічні постулати.

6) Зміни в суспільстві.

Усі політичні заходи мають на меті стимулювання змін у суспільстві або попередження змін, що можуть відбутися за браком політичних заходів. З ґендерного погляду, завжди є надія на те, що проведена політика буде сприяти забезпеченню ґендерної рівності. За певних обставин такі зміни можуть відбутися досить стрімко. Наприклад, безкоштовне розповсюдження антиретровірусних препаратів серед ВІЧ-інфікованих має дуже швидко привести до підвищення середньої тривалості життя цих людей. В інших ситуаціях зміни відбуватимуться набагато повільніше. Наприклад, політика заохочення дівчат до одержання освіти в тих галузях, де вони зможуть знайти роботу з високим рівнем оплати, приведе до

скорочення різниці в оплаті праці лише через кілька років, коли ці учні пропонуватимуть свої послуги на ринку праці.

7) Виявлення прогалин і формулювання нових питань.

В ідеалі уряди мають слідкувати за здійсненням усіх політичних заходів з погляду конкретних результатів і впливу на суспільство. Інші суб'єкти також можуть стежити за ефективністю політичних заходів, які, на їхню думку, мають потенційне відношення до ґендерної тематики. Наприклад, організації, що працюють в галузі охорони здоров'я жінок, можуть цікавитися ефективністю нового політичного підходу до використання проти-заплідних засобів, тоді як неурядові організації, що допомагають жінкам, які стали жертвами насильства, можуть стежити за наслідками вжитих заборонних заходів. За результатами такого моніторингу можна зробити висновок про брак певної інформації, що змусить знову повернутися на початковий етап процесу.

8) Підготовка вдосконаленої ґендерної статистики.

Цей етап повторює другий етап.

Вищенаведений опис є загальним. Специфіка функціонування процесу залежить від країни і від теми, зокрема від того, хто в національній статистичній системі відповідає за те чи інше питання. Наприклад, процес буде різним залежно від того, хто готуватиме відповідну статистику – статистична служба чи галузевий підрозділ. Залежить він і від рівня й широти розуміння певної ґендерної проблеми, а також від ступеня її політичної або іншої чутливості. Свою роль відіграє і ставлення уряду, а також те, наскільки важливо для нього прагнути до забезпечення ґендерної рівності і проводити політику, спираючись на факти. Подеколи статистичні дані з ґендерної проблематики можуть запитувати противники змін, які збирають додаткову інформацію лише для того, щоб, наприклад, потягнути час.

Інструменти, що дозволять використовувати ґендерну статистику в політичному процесі. Для розробки ефективної та адекватної ґендерної політики потрібна оцінка впливу теперішньої та майбутньої політики і на чоловіків, і на жінок. Ґендерній оцінці та її різновиду, ґендерному аналізу бюджету, починають надавати великого значення. Показники, критерії і задачі є додатковими інструментами, які застосовують для моніторингу змін у положенні чоловіків і жінок, а також для моніторингу здобутків та невдач у здійсненні політичних заходів і програм. Усі ці інструменти вимагають розгорнутої та надійної ґендерної статистики, яку можна було б успішно застосовувати під час прийняття рішень.

Оцінка впливу ґендерної політики. Оцінка впливу ґендерної політики є важливим інструментом директивної діяльності, з допомогою якого можна виявляти ґендерні відмінності. Її виконують під час розробки політичних заходів до прийняття конкретних рішень, для того щоб продемонструвати вплив запропонованих політичних заходів на чоловіків і жінок. Оцінку впливу ґендерної політики здійснюють у кілька етапів. По-перше, потрібно оцінити актуальність запропонованої політики для ґендерної проблематики. Це вимагає як аналізу, так і консультацій з відповідними експертами та представницькими групами. По-друге, потенційний вплив має знайти концептуальне і практичне вираження, для того щоб його можна було виразити кількісно. По-третє, вплив запропонованої політики потрібно проаналізувати й виміряти. По-четверте, варто задуматися над тим, як певні політичні заходи відіб'ються на рівноправності статей і політичній сфері загалом.

Ґендерний аналіз бюджету. Ґендерний аналіз бюджету – це оцінка впливу ґендерної політики з фінансового погляду. Ґендерний аналіз бюджету є інструментом, завдяки якому питання ґендерної рівності виходять на перший план під час прийняття фінансових рішень на найвищому рівні. При цьому традиційна думка про те, що фінансові рішення не мають ґендерного відтінку, ставиться під сумнів. Щоб виявити розходження у фінансуванні актуальних з ґендерного погляду політичних заходів, ґендерний аналіз бюджету припускає дезагрегацію бюджетів за статевою ознакою. Це не передбачає складання окремого бюджету для жінок. Ціль полягає в тому, щоб зробити процес прийняття фінансових рішень на урядовому рівні прозорим з ґендерного погляду. (Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) наводить бюджетну транспарентність як приклад прогресивної управлінської практики).

Показники. Показник є зведеною узагальненою мірою сукупності статистичних даних. Він спрощує складну інформацію, роблячи її ясною та зручною для тлумачення. Показник повинен мати сенс і значимість для відповідних директивних органів, постачальників послуг і широкої громадськості. Його мають підкріплювати достовірні і переконливі кількісні дані; розраховувати його треба через рівні відрізки часу; до того ж, він має бути порівнянним за країнами і групами населення. Показники, що характеризують положення в різні моменти часу, дозволяють відслідковувати тенденції, тобто робити висновки щодо поліпшення або погіршення теперішнього положення. Той або інший показник найчастіше є особливо корисним, коли він пов'язаний з іншими показниками, що відносяться до

конкретної галузі або теми. Водночас кількість таких показників не має бути ані занадто великою, щоб створювати плутанину, ані занадто малою, щоб вводити в оману.

Більш складна категорія показників – комбіновані показники або індекси – подають зведену інформацію за різними галузями статистики. Наприклад, у Доповіді про розвиток людини ПРООН містяться комбіновані показники, які мають ґендерний характер, зокрема індекс розвитку і показник, що визначає права чоловіків і жінок. Хоча такі комбіновані показники й можуть бути корисними для пропагандистської діяльності, вони водночас надмірно спрощують явище, яке описують. До того ж, вони зазвичай непридатні для кількісної оцінки тенденцій та формулювання політичних задач.

Щоб використовувати ґендерну статистику для розробки політики, а також для досліджень і суспільних дискусій, потрібно мати не тільки велику і комплексну базу даних, але й можливість на власний розсуд вибирати для цих даних формат, прийнятний для представників директивних органів та інших осіб, що не є фахівцями в сфері статистики. У доповідях із серії «Жінки світу: тенденції і статистика», першу з яких було опубліковано в 1991 році, проаналізовано основні показники, що характеризують становище чоловіків і жінок в усьому світі. У цих публікаціях дані і показники представлено в зручному для засобів масової інформації, суспільних активістів і директивних органів форматі. Вони були підготовлені Статистичним відділом ООН у співробітництві з іншими підрозділами ООН, які використовують ці дані для розробки ґендерної політики. Публікації, які містять ґендерні показники, випускають також на регіональному і національному рівні, привертаючи увагу до ґендерної проблематики і роблячи внесок у розробку політичних заходів.

Критерії. Критерії є стабільними орієнтирами, з якими можна зіставити майбутні показники (в кращий або в гірший бік). Вони спираються і на показники, і на достовірну ґендерну статистику, а їхня корисність залежить від рутинного повторення процесу збору даних, для того щоб проводити зіставлення даних, зібраних у різні моменти часу.

Задачі. Задачі є кількісно вираженими цілями проведеної політики. Вони характеризують очікуваний від політики результат після закінчення визначеного періоду. Таким чином, задача містить у собі і конкретну величину показника, і період часу або дату. Наприклад, у прийнятій у 2000 році Декларації тисячоліття ООН проголошено не тільки низку цілей (ЦРДТ), але й набір конкретних кількісних і часових рамок задач для

кожної з них, причому досягнутий прогрес мають оцінювати на підставі переліку погоджених на міжнародному рівні показників. Що стосується ЦРДТ, присвячених забезпеченню рівності чоловіків і жінок та розширенню прав і можливостей жінок, передбачено таке завдання: ліквідувати, бажано до 2005 року, нерівність між статями в галузі початкової і середньої освіти, а не пізніше 2015 року ліквідувати нерівність на всіх рівнях освіти.

Використання запропонованої сучасної моделі ґендерної статистики значно підвищить ефективність застосування статистичної інформації з розподілом за статтю та дозволить з допомогою мінімальної кількості індикаторів аналізувати численні аспекти ґендерної політики і приймати обґрунтовані управлінські та політичні рішення.

ВИСНОВКИ

Зменшення ґендерних відмінностей є складним, але цілком реальним завданням. Ґендерна статистика і особливо механізми представлення даних директивним органам і громадянському суспільству є двома важливими факторами, які впливають на можливість вдосконалити політику і переконати населення в перевагах підвищення ґендерної рівності.

Послідовні, відкриті для широкої участі стратегії швидкої реакції дозволяють раз і назавжди подолати деструктивну дискримінацію, яка не дає можливості жінкам користуватися своїми правами. Тільки залучаючи до дискусії широку громадськість, можна досягти глибшого розуміння того, які саме фактори перешкоджають досягненню ґендерної рівності і з допомогою яких політичних заходів можна вести з ними боротьбу. Зрозуміло, що дуже важливим в цьому контексті є адекватне інформаційне забезпечення.

Враховуючи все вищенаведене, потрібно ще раз підкреслити, що виробництво та поширення ґендерної статистики є нескінченним багатостадійним процесом, для якого дуже важливими мають стати такі кроки:

- удосконалення взаємодії між виробниками та користувачами ґендерної статистики;
- удосконалення змісту статистики, пов'язаної з ґендерними питаннями;
- удосконалення використання ґендерної статистики;
- удосконалення статистичної методології для впровадження ґендерних питань у систему державної статистики України.

Останнім часом удосконалення ґендерної статистики заохочують та здійснюють багато міжнародних, регіональних та національних установ, діяльність яких підпорядковано загальній стратегії та спрямовано на виконання єдиних завдань. Робота з удосконалення ґендерної статистики набула офіційного статусу в рамках діяльності органів державної статистики України, що є неабияким здобутком на шляху її подальшого розвитку.

Рекомендації, які викладено в цьому звіті, Державний комітет статистики України може використати в контексті:

- напрямів подальшої адаптації національних статистичних показників ґендерної статистики до вимог міжнародних стандартів;
- запровадження додаткових спостережень (державних статистичних, адміністративних даних, вибірових соціально-демографічних даних);
- долучення до наявних спостережень додаткових показників для повного відображення ситуації у відповідній галузі за статтю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Биргитта Хедман, Франческа Перуччи, Пер Сундстрем. Гендерная статистика. Руководство к действию. – Статистика Швеции, 1996. – 144 с.
2. Руководство по составлению национальных статистических докладов о положении женщин и мужчин. – Статистический отдел ООН, 1999. – 320 с.
3. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 №2657-XII (із змінами і доповненнями).
4. Закон України «Про державну статистику» від 13.07.2000 №1922-III.
5. Положення «Про державний комітет статистики України», затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2007 №924.
6. Developing Gender Statistics: A Practical Tool. – United Nations, Geneva, 2009. – 234 с.
7. Доклад о работе рабочей сессии ЕЭК ООН по гендерной статистике. 53-я пленарная сессия Конференции европейский статистиков (13-16 июня 2005 года). – 17 с.
8. Использование статистических данных в целях гендерного анализа на национальном и международном уровнях. 5-я сессия группы экспертов по гендерной статистике (6-8 октября 2008 года). – 18 с.
9. Экономические показатели для гендерного анализа. 5-я сессия группы экспертов по гендерной статистике (6-8 октября 2008 года). – 12 с.

**АНКЕТА ОПИТУВАННЯ ЕКСПЕРТІВ
З ПИТАНЬ ІНФОРМАЦІЙНОЇ
БАЗИ ҐЕНДЕРНОЇ
СТАТИСТИКИ**

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ

АНКЕТА

опитування експертів з питань інформаційної бази ґендерної статистики

Шановний експерте!

Україна ратифікувала міжнародні документи, головною метою яких є поліпшення становища жінок у світі. Ратифікація документів передбачає вдосконалення і національного законодавства, і національної інформаційної бази з погляду збору, аналізу та поширення статистичних даних з розподілом за статтю. Оцінка сучасного стану ґендерної статистики в країні та визначення напрямів її подальшого вдосконалення потребують вивчення предметних проблем користувачів та їхніх потреб.

Для вдосконалення інформаційної бази ґендерної статистики в Україні ми проводимо експертне опитування користувачів щодо оцінки стану і перспектив розвитку цієї галузі статистики.

Просимо Вас відповісти на запитання анкети, висловити свої оцінки, судження, висновки, зауваження та пропозиції. Ваша кваліфікована думка буде сприяти вдосконаленню концептуальних та методологічних засад ґендерної статистики в Україні.

Як працювати з анкетою

Уважно ознайомтеся з анкетою, виберіть одну або декілька відповідей на запитання, які найбільше відповідають Вашим думкам, та окресліть їх колом.

Прохання не пропустити жодного питання!

І. ДЕМОГРАФІЧНИЙ РОЗДІЛ

1. Стать	1. Жінка	2. Чоловік

2. Освіта	
1. Середня, середня спеціальна	4. Вища з науковим ступенем
2. Незакінчена вища	5. Інше (вказіть) _____
3. Вища	

3. Скільки Вам виповнилося років? _____

4. Яку з цих іноземних мов Ви найчастіше використовуєте для роботи? (одна відповідь)

1. Російську	5. Польську
2. Англійську	6. Інше (вказіть) _____
3. Французьку	7. Не використовую іноземні мови в роботі
4. Німецьку	

5. З якими з наведених нижче сфер пов'язана Ваша професійна діяльність?

1. Виконавча влада	4. Наука/освіта
2. Законодавча влада	5. Бізнес (виробнича сфера та сфера послуг)
3. Громадські організації	6. Інше (вказіть) _____

6. За результатами цього опитування планується здійснити комплекс заходів щодо вдосконалення інформаційної бази ґендерної статистики, а також вивчити потреби конкретних користувачів у вдосконаленні (розширенні) наявної інформаційної бази та методології статистичних показників. Тому просимо, якщо це не суперечить Вашому бажанню, вказати Вашу посаду та за наявності – науковий ступінь.

7. Чи використовуєте Ви у своїй роботі можливості Інтернету?

1. Використовую постійно	2. Використовую періодично	3. Не використовую

8. Чи користуєтеся Ви електронною поштою (e-mail)?

1. Так	2. Ні

II. ІНФОРМАЦІЙНА БАЗА ГЕНДЕРНОЇ СТАТИСТИКИ.

9. Визначте, будь ласка, з якою метою Ви найчастіше використовуєте інформацію з гендерних питань у своїй практичній діяльності? (не більше 3-х відповідей)

1. Для формування концепцій, стратегій програм, основних напрямів, інших документів.
2. Для оцінки соціального стану регіонального розвитку.
3. Для визначення місця України в європейській та світовій спільноті за рівнем соціального розвитку.
4. Для прогнозування стану соціального розвитку.
5. Для відстеження соціального самопочуття населення України.
6. Для оцінки ефективності діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування в соціальній сфері.
7. Для використання під час проведення різноманітних узагальнень, оцінок, вимірювання соціального стану.
8. Інше (вказіть конкретно)_____
9. Важко відповісти.

10. Які джерела Ви зазвичай використовуєте для отримання даних з гендерної статистики? (не більше 3-х відповідей)

1. Статистичні публікації Держкомстату (територіальних органів державної статистики).
2. Бази даних міжнародних організацій (ООН, Євростат тощо).
3. Інтернет-сайт Держкомстату.
4. Інформаційні повідомлення центральних органів виконавчої влади.
5. Наукові публікації.
6. Публікації, підготовлені громадськими організаціями.
7. Інше (вказіть конкретно)_____
8. Важко відповісти.

11. Як, на Вашу думку, можна оцінити сучасну систему інформаційного забезпечення гендерної політики в Україні? (одна відповідь)

1. Дуже добре	3. Задовільно	5. Погано
2. Добре	4. Незадовільно	6. Важко відповісти

12. Скажіть, будь ласка, чи спроможна сучасна ГЕНДЕРНА СТАТИСТИКА УКРАЇНИ надати повну та об'єктивну оцінку становища жінок і чоловіків в українському суспільстві? (одна відповідь)

1. Так (перехід до п.13)
2. Скоріше так, ніж ні (перехід до п.13)
3. Скоріше ні, ніж так
4. Ні
5. Важко відповісти (перехід до п.13)

12а. Якщо „ні”, то які з перешкод є головними ?

(не більше 3-х відповідей)

1. Обмеженість показників ґендерної статистики.
2. Невідповідність їх дійсному соціальному стану через наявність прихованих та неврахованих соціальних явищ.
3. Неадаптованість чималої частки статистичної інформації до міжнародних стандартів.
4. Інше (вказіть конкретно) _____
_____
_____
5. Важко відповісти.

13. Які з перерахованих напрямів удосконалення інформаційної бази ґендерної статистики сьогодні потребують першочергової уваги? (не більше 3-х відповідей)

1. Розвиток національної правової бази, приведення її у відповідність з міжнародними стандартами.
2. Реалізація ефективної державної політики в галузі статистики.
3. Реформування системи інформаційно-статистичного забезпечення.
4. Удосконалення методології ґендерної статистики.
5. Забезпечення надійності та об'єктивності статистичної інформації.
6. Забезпечення доступності, гласності й відкритості статистичної інформації.
7. Вирішення регіональних проблем інформаційно-статистичного забезпечення.
8. Впровадження новітніх інформаційних технологій з опрацювання статистичної інформації.
9. Вирішення проблем збереження і захисту статистичної інформації.
10. Важко відповісти.

14. Наскільки потрібним, на Вашу думку, є реформування системи показників ґендерної статистики за окремими напрямками?
(одна відповідь у кожному рядку)

	Вкрай потрібним	Потрібним	Не дуже потрібним	Немає потреби	Важко відповісти
Населення	1	2	3	4	5
Сім'ї та домогосподарства	1	2	3	4	5
Життєвий баланс*	1	2	3	4	5
Ринок праці та економіка	1	2	3	4	5
Наука і технології	1	2	3	4	5
Освіта	1	2	3	4	5
Охорона здоров'я	1	2	3	4	5
Соціальний захист	1	2	3	4	5
Громадське життя та прийняття рішень	1	2	3	4	5
Правопорушення та насильство	1	2	3	4	5

* Тут і далі: Структура використання часу (за результатами обстежень домогосподарств).

15. Як Ви вважаєте, чи існує сьогодні в Україні система статистичних показників для оцінки окремих напрямів ґендерної політики?
(одна відповідь у кожному рядку)

	Так, існує	Скоріше так, ніж ні	Скоріше ні, ніж так	Ні, не існує	Важко відповісти
Населення	1	2	3	4	5
Сім'ї та домогосподарства	1	2	3	4	5
Життєвий баланс	1	2	3	4	5
Ринок праці та економіка	1	2	3	4	5
Наука і технології	1	2	3	4	5
Освіта	1	2	3	4	5
Охорона здоров'я	1	2	3	4	5
Соціальний захист	1	2	3	4	5
Громадське життя та прийняття рішень	1	2	3	4	5
Правопорушення та насильство	1	2	3	4	5

16. Наскільки сформованою, на Вашу думку, є система статистичних показників для комплексної оцінки ґендерної політики за окремими напрямками? (одна відповідь у кожному рядку)

	Цілком сформованою	Недостатньо сформованою	Зовсім несформованою	Важко відповісти
Населення	1	2	3	4
Сім'ї та домогосподарства	1	2	3	4
Життєвий баланс	1	2	3	4
Ринок праці та економіка	1	2	3	4
Наука і технології	1	2	3	4
Освіта	1	2	3	4
Охорона здоров'я	1	2	3	4
Соціальний захист	1	2	3	4
Громадське життя та прийняття рішень	1	2	3	4
Правопорушення та насильство	1	2	3	4

17. Якими з показників з розподілом за статтю Ви частіше користуєтеся та яких Вам не вистачає (яких немає в інформаційній базі ґендерної статистики)? (вказіть конкретно у відповідній графі за кожним напрямом)

	Показники, використовувані найчастіше (дopiшіть)	Потрібні показники, яких немає в інформаційній базі (дopiшіть)
Населення		
Сім'ї та домогосподарства		
Життєвий баланс		
Ринок праці та економіка		
Наука і технології		
Освіта		
Охорона здоров'я		
Соціальний захист		
Громадське життя та прийняття рішень		
Правопорушення та насильство		

18. Будь ласка, дайте оцінку якості статистичної інформації, яку використовують сьогодні для інформаційного забезпечення гендерної політики за такими критеріями (одна відповідь у кожному рядку, 5 – максимальна оцінка, 1- мінімальна оцінка, 0 – важко відповісти):

	5	4	3	2	1	0
Об'єктивність						
Надійність						
Доступність						
Комплексність						
Співставність						

19. Чи задоволені Ви змістом та формою подання статистичної інформації з розподілом за статтю за переписом населення України? (одна відповідь)

1. Так	3. Скоріше ні, ніж так	5. Важко відповісти
2. Скоріше так, ніж ні	4. Ні	

Прокоментуйте Вашу відповідь _____

20. Чи задовольняють Вас статистичні показники міжнародних порівнянь із розподілом за статтю, які надає Держкомстат України? (одна відповідь)

1. Так	3. Скоріше ні, ніж так	5. Важко відповісти
2. Скоріше так, ніж ні	4. Ні	

21. Чи ознайомлені Ви з окремими виданнями органів державної статистики (відмітьте публікації, з якими Ви ознайомлені; допускається 7 варіантів відповідей):

1. Населення України.
2. Праця в Україні.
3. Економічна активність населення України.
4. Діти, жінки та сім'я в Україні.
5. Жінки та чоловіки в Україні.
6. Витрати та доходи домогосподарств України.
7. Соціальні індикатори рівня життя населення.
8. Ні.
9. Важко відповісти.

III. ОЦІНКА ЯКОСТІ РОБОТИ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ СТАТИСТИКИ

22. Наскільки ефективною, на Вашу думку, є взаємодія між органами державної статистики і користувачами інформаційних ресурсів за окремими напрямками ґендерної статистики? (одна відповідь у кожному рядку)

	В цілому ефективною	В основному ефективною	В основному неефективною	В цілому неефективною	Важко відповісти
Населення	1	2	3	4	5
Сім'ї та домогос-подарства	1	2	3	4	5
Життєвий баланс	1	2	3	4	5
Ринок праці та економіка	1	2	3	4	5
Наука і технології	1	2	3	4	5
Освіта	1	2	3	4	5
Охорона здоров'я	1	2	3	4	5
Соціальний захист	1	2	3	4	5
Громадське життя та прийняття рішень	1	2	3	4	5
Правопорушення та насильство	1	2	3	4	5

23. Як, на Вашу думку, можна спростити отримання потрібної статистичної інформації для використання у Вашій роботі? (не більше 2-х відповідей)

1. Поширювати статистичну інформації через мережу Інтернет.
2. Зменшити вартість виданих статистичних збірників для індивідуальних користувачів.
3. Збільшувати продажі статистичної інформації на магнітних носіях.
4. Інше (вказіть конкретно) _____
_____
_____
5. Важко відповісти.

24. Як Ви вважаєте, яким чином органи державної статистики мають надавати інформацію відповідним користувачам? (одна відповідь)

1. На загальних рівних умовах для всіх користувачів, згідно з чинним законодавством.
2. На диференційованих умовах в залежності від категорії користувачів (з пільгами для студентів, пенсіонерів, громадських об'єднань та ін.).
3. Пільгові умови для забезпечення потреб структур державного та регіонального управління в адресній інформації за окремими напрямками ґендерної політики.
4. Інше (вказіть конкретно) _____
_____
_____
5. Важко відповісти.

25. Які недоліки є в організації національної ґендерної статистики? (не більше 3-х відповідей)

1. Не створено вітчизняної моделі ґендерної статистики.
2. Не адаптовано показники ґендерної статистики в Україні до міжнародних стандартів.
3. Не скоординовано діяльність державних та регіональних органів статистики.
4. Бракує єдиної методологічної основи державної статистичної та адміністративної звітності з питань ґендерної статистики.
5. Низький рівень наукового забезпечення інформаційної системи ґендерної статистики.
6. Низький програмно-технологічний та технічний рівень забезпечення статистичної інформаційної системи.
7. Інше (вказіть конкретно) _____
8. Недоліків немає.
9. Важко відповісти.

26. Які напрями підвищення ефективності державної статистичної діяльності мають бути пріоритетними для вдосконалення інформаційного забезпечення ґендерної політики? (не більше 5-ти відповідей)

1. Удосконалення правового забезпечення діяльності органів державної статистики.
2. Поліпшення фінансового забезпечення проведення спостережень.

3. Удосконалення кадрового забезпечення органів державної статистики, підвищення рівня кваліфікації їх працівників відповідно до вимог використання нових статистичних та соціологічних технологій, підвищення престижу професії статистика.
4. Підвищення рівня заробітної плати працівників органів державної статистики.
5. Підвищення рівня організаційно-технічного та програмного забезпечення збору, обробки, аналізу статистичної інформації.
6. Забезпечення високої якості та достовірності статистики, підвищення відповідальності за неякісну, несвоєчасну та недостовірну інформацію.
7. Повне і своєчасне забезпечення потреб органів державної влади в об'єктивній статистичній інформації.
8. Розширення доступу до статистичної інформації через мережу Інтернет, зменшення вартості статистичних збірників.
9. Інше (вказіть конкретно) _____
_____
_____
10. Важко відповісти.
11. Діяльність органів державної статистики в цілому є ефективною.

**АНАЛІТИЧНІ ТАБЛИЦІ
ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ОПИТУВАННЯ
КОРИСТУВАЧІВ З ПИТАНЬ ІНФОРМАЦІЙНОЇ
БАЗИ ҐЕНДЕРНОЇ СТАТИСТИКИ**

Основні демографічні характеристики респондентів за сферами їхньої професійної діяльності

(осіб)

	Виконавча влада	Громадські організації	Наука та освіта
Усього респондентів	5	8	20
Стать:			
жінок	2	8	18
чоловіків	3	-	2
Освіта:			
вища	4	6	6
вища з науковим степенем	1	2	14
Вік:			
до 30 років	2	-	2
від 31 до 50 років	2	6	14
старші за 50 років	1	2	4
Найуживаніша іноземна мова:			
російська	5	5	13
англійська	-	3	7

Напрями використання респондентами інформації з гендерних питань в їхній практичній діяльності

(кількість відповідей)

	Виконавча влада	Громадські організації	Наука та освіта
Для формування концепцій, стратегій програм, основних напрямів, інших документів	4	6	15
Для оцінки соціального стану регіонального розвитку	3	2	6
Для визначення місця України в європейській та світовій спільноті щодо соціального розвитку	-	3	7
Для прогнозування стану соціального розвитку	-	1	4
Для відстеження соціального самопочуття населення України	1	-	3
Для оцінки ефективності діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування у соціальній сфері	1	4	5
Для використання під час проведення узагальнень, оцінок, вимірювання соціального стану	3	3	15
З іншою метою	-	1	2

Джерела отримання даних з гендерної статистики

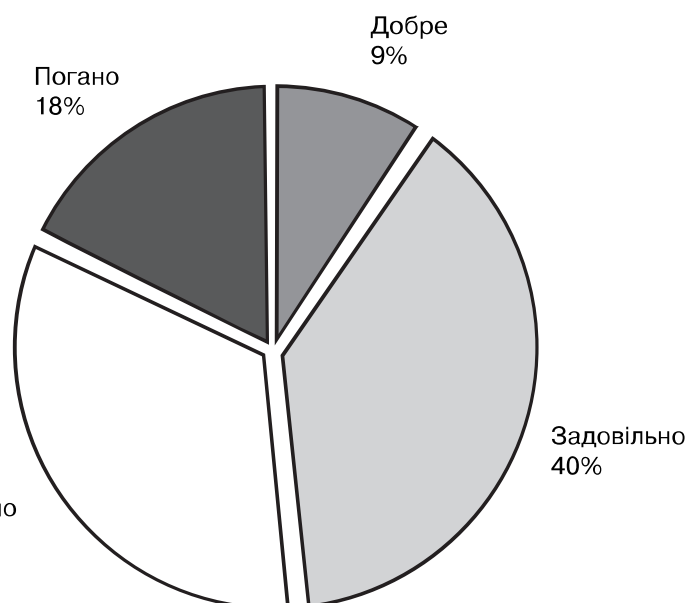
(кількість відповідей)

	Виконавча влада	Громадські організації	Наука та освіта
Статистичні публікації Держкомстату (територіальних органів державної статистики)	5	3	13
Бази даних міжнародних організацій (ООН, Євростат тощо)	1	5	16
Інтернет-сайт Держкомстату	2	4	6
Інформаційні повідомлення центральних органів виконавчої влади	1	2	3
Наукові публікації	2	5	15
Публікації, підготовлені громадськими організаціями	2	5	6
Інше	-	-	1
Важко відповісти	-	-	-

Оцінка розвитку системи інформаційного забезпечення гендерної політики в Україні

	Дуже добре	Добре	Задовільно	Незадовільно	Погано	Важко відповісти
Кількість відповідей	-	3	13	11	6	-

Оцінка розвитку системи інформаційного забезпечення гендерної політики в Україні

Першочергові напрями вдосконалення інформаційної бази ґендерної статистики

(кількість відповідей)

	Виконавча влада	Громадські організації	Наука та освіта
Розвиток національної правової бази, приведення її у відповідність до міжнародних стандартів	2	5	6
Реалізація ефективної державної політики в галузі статистики	3	3	4
Реформування системи інформаційно-статистичного забезпечення	-	2	7
Удосконалення методології ґендерної статистики	5	6	17
Забезпечення надійності та об'єктивності статистичної інформації	1	2	5
Забезпечення доступності, гласності й відкритості статистичної інформації	1	3	10
Вирішення регіональних проблем інформаційно-статистичного забезпечення	-	-	4
Впровадження новітніх інформаційних технологій з опрацювання статистичної інформації	1	1	1
Вирішення проблем збереження і захисту статистичної інформації	-	-	-
Важко відповісти	-	-	-

Необхідність реформування системи показників ґендерної статистики за окремими напрямами ґендерної політики

(кількість відповідей)

	Вкрай потрібно	Потрібно	Не дуже потрібно	Немає потреби	Важко відповісти
Населення	8	16	3	4	2
Сім'ї та домогосподарства	15	11	3	3	1
Життєвий баланс	14	14	-	-	5
Ринок праці та економіка	17	10	4	1	1
Наука і технології	10	13	5	-	5
Освіта	12	13	4	1	3
Охорона здоров'я	12	14	3	-	4
Соціальний захист	14	17	-	-	2
Громадське життя та прийняття рішень	15	12	2	1	3
Правопорушення та насильство	13	14	1	-	5

**Чи існує в Україні, на думку респондентів,
система статистичних показників для оцінки окремих
напрямів ґендерної політики**

(кількість відповідей)

	Так, існує	Скоріше так, ніж ні	Скоріше ні, ніж так	Ні, не існує	Важко відпові- сти
Населення	7	17	7	-	2
Сім'ї та домогосподарства	2	11	15	4	1
Життєвий баланс	-	8	12	8	5
Ринок праці та економіка	2	14	14	2	1
Наука і технології	-	13	16	1	3
Освіта	3	16	11	-	3
Охорона здоров'я	2	13	13	-	5
Соціальний захист	2	11	16	2	2
Громадське життя та прийняття рішень	-	4	18	9	2
Правопорушення та насильство	-	12	13	3	5

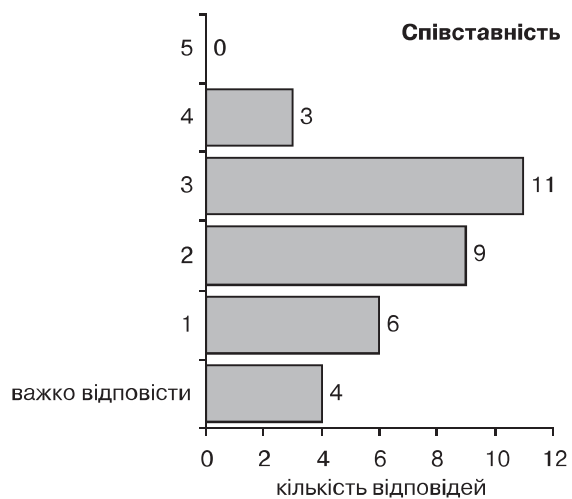
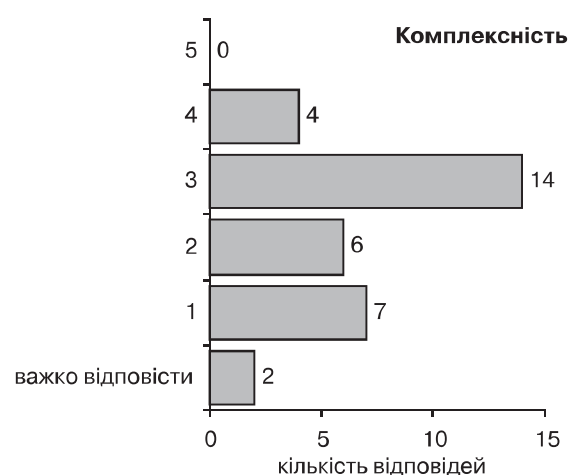
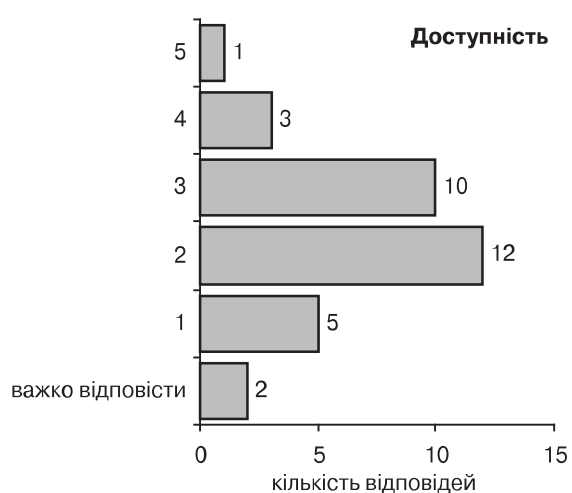
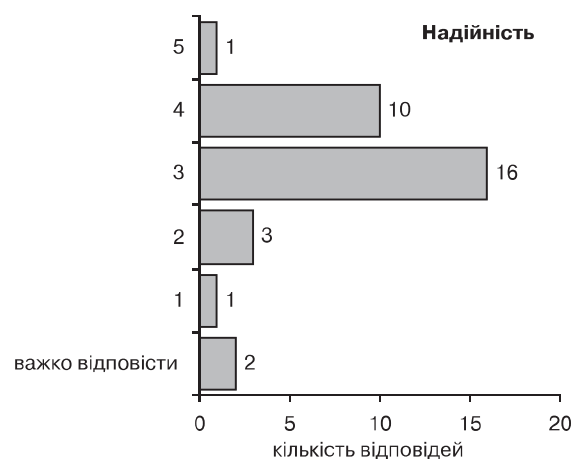
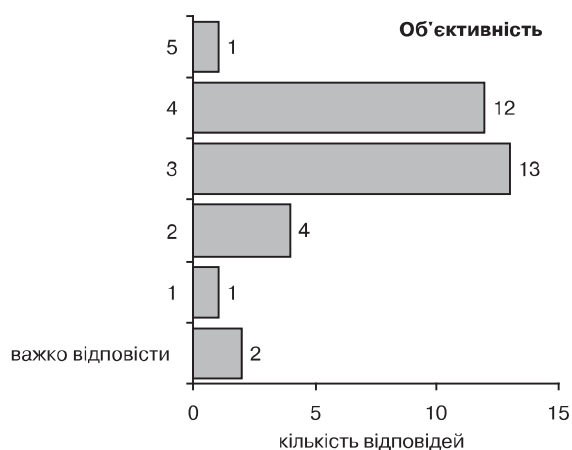
**Ступінь сформованості, на думку респондентів,
системи статистичних показників для комплексної оцінки
ґендерної політики з окремих її напрямів**

(кількість відповідей)

	Цілком сформована	Недостатньо сформована	Зовсім несформована	Важко відповісти
Населення	10	18	4	1
Сім'ї та домогосподарства	4	14	10	5
Життєвий баланс	1	14	14	4
Ринок праці та економіка	5	21	4	3
Наука і технології	4	17	8	4
Освіта	4	24	3	2
Охорона здоров'я	4	22	3	4
Соціальний захист	1	23	6	3
Громадське життя та прийняття рішень	1	14	15	3
Правопорушення та насильство	-	21	7	5

Оцінка якості статистичної інформації, яку використовують сьогодні для інформаційного забезпечення ґендерної політики, за деякими критеріями

(5 – максимальна оцінка, 1- мінімальна оцінка)

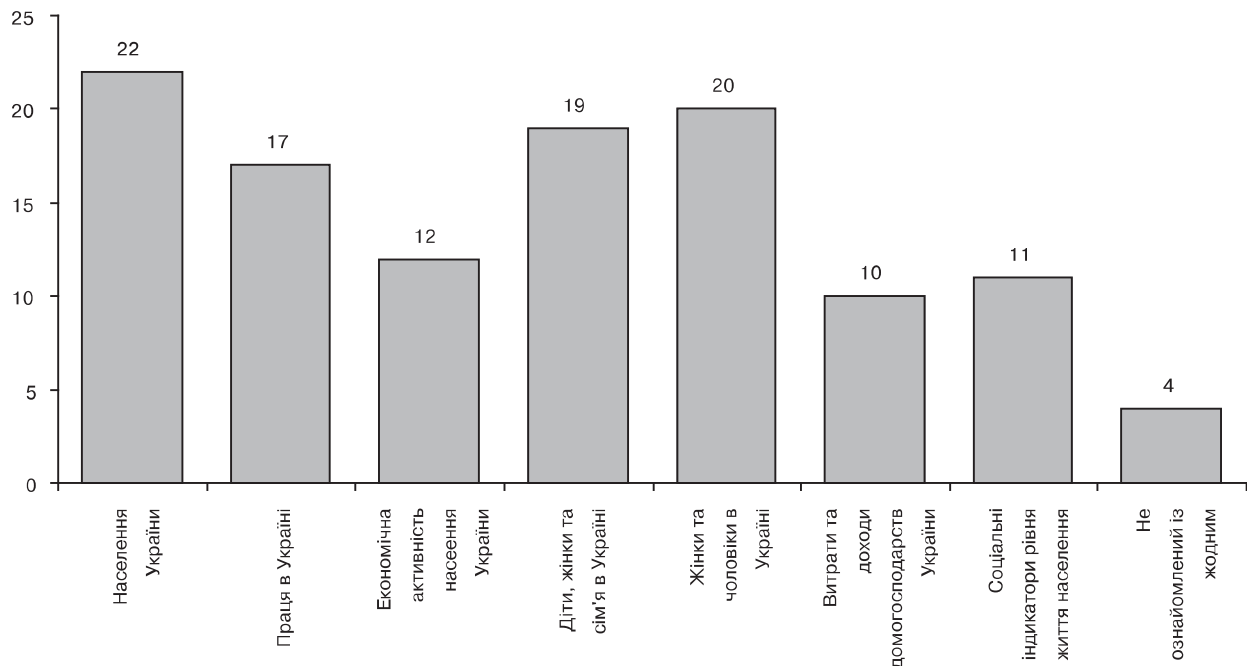

Чи задовольняє респондентів зміст та форма подання статистичної інформації

(кількість відповідей)

	Так	Скоріше так, ніж ні	Скоріше ні, ніж так	Ні	Важко відповісти
Статистична інформація з розподілом за статтю за переписом населення України	4	13	7	5	4
Показники міжнародних порівнянь з розподілом за статтю	2	10	11	2	8

3 якими статистичними виданнями, що містять ґендерний аспект, ознайомлені респонденти

Чи ефективною, на думку респондентів, є взаємодія між органами державної статистики і користувачами інформаційних ресурсів з окремих питань ґендерної статистики

(кількість відповідей)

	В цілому ефективною	В основному ефективною	В основному не-ефективною	В цілому не-ефективною	Важко відповісти
Населення	1	11	12	3	6
Сім'ї та домогосподарства	1	5	14	5	8

	В цілому ефективною	В основному ефективною	В основному не-ефективною	В цілому не-ефективною	Важко відповісти
Життєвий баланс	-	3	12	6	12
Ринок праці та економіка	-	10	12	3	8
Наука і технології	-	6	13	3	11
Освіта	-	10	9	4	10
Охорона здоров'я	-	8	11	4	10
Соціальний захист	-	6	12	4	11
Громадське життя та прийняття рішень	-	3	12	5	13
Правопорушення та насильство	-	6	12	4	11

Шляхи спрощення отримання потрібної статистичної інформації

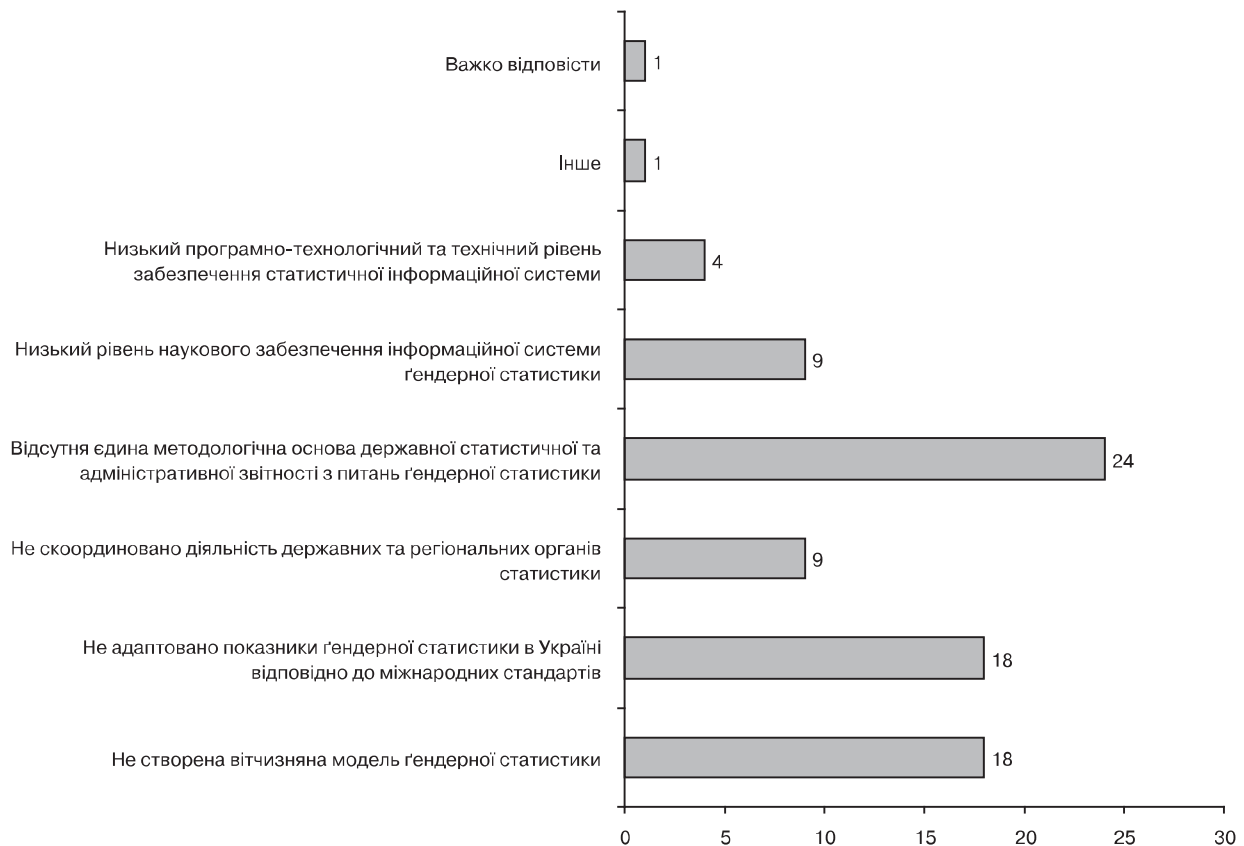
	Кількість відповідей	Частота обрання кожного з варіантів відповідей, %
Поширення статистичної інформації через мережу Інтернет	28	54,9
Зменшення вартості виданих статистичних збірників для індивідуальних користувачів	3	5,9
Збільшення продажів статистичної інформації на магнітних носіях	17	33,3
Інше	3	5,9

На яких умовах, на думку респондентів, органи державної статистики мають надавати інформацію відповідним користувачам

	Кількість відповідей	%
На загальних рівних умовах для всіх користувачів, згідно з чинним законодавством.	22	66,7
На диференційованих умовах залежно від категорії користувачів (з пільгами для студентів, пенсіонерів, громадських об'єднань та ін.)	3	9,1
Пільгові умови для забезпечення потреби структур державного та регіонального управління в адресній інформації за окремими напрямками ґендерної політики	6	18,2
Важко відповісти	2	6,1

Недоліки в організації національної ґендерної статистики

Пріоритетні напрями підвищення ефективності державної статистичної діяльності для забезпечення ґендерної політики

	Кількість відповідей	Частота обрання кожного з варіантів відповідей, %
Удосконалення правового забезпечення діяльності органів державної статистики	15	12,4
Поліпшення фінансового забезпечення проведення спостережень	15	12,4
Удосконалення кадрового забезпечення органів державної статистики, підвищення рівня кваліфікації їх працівників відповідно до вимог використання нових статистичних та соціологічних технологій, підвищення престижу професії статистика	15	12,4
Підвищення рівня заробітної плати працівників органів державної статистики	9	7,4
Підвищення рівня організаційно-технічного та програмного забезпечення збору, обробки, аналізу статистичної інформації	15	12,4

	Кількість відповідей	Частота обрання кожного з варіантів відповідей, %
Забезпечення високої якості та достовірності статистики, підвищення відповідальності за неякісну, несвоєчасну та недостовірну інформацію	15	12,4
Повне і своєчасне забезпечення потреб органів державної влади в об'єктивній статистичній інформації	9	7,4
Розширення доступу до статистичної інформації через мережу Інтернет, зменшення вартості статистичних збірників	26	21,5
Інше	2	1,7

**СТАТИСТИЧНІ ТАБЛИЦІ
ЩОДО СТАНОВИЩА ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ
В УКРАЇНІ**

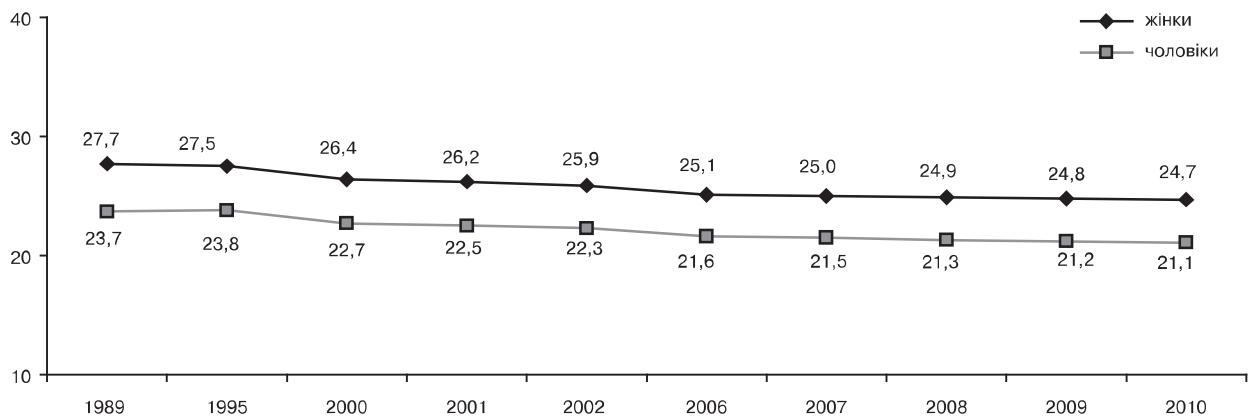

1

ДЕМОГРАФІЧНІ ПОКАЗНИКИ

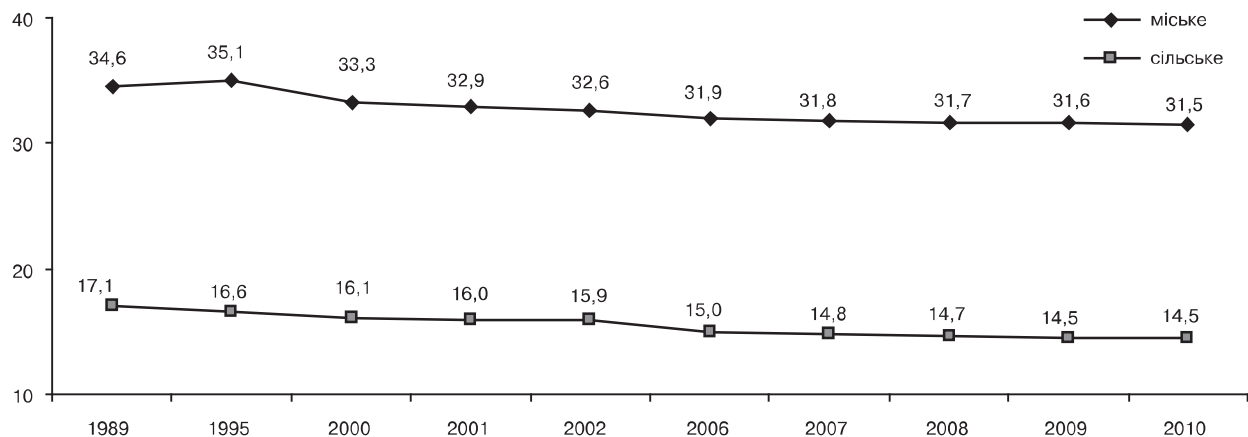
1.1. Динаміка чисельності постійного населення в 1989-2009 роках за статтю (млн. осіб)

(на початок року)

1.2. Динаміка чисельності наявного населення в 1989-2009 роках за типом поселень (млн. осіб)

(на початок року)

1.3. Питома вага жінок та чоловіків у загальній чисельності постійного населення

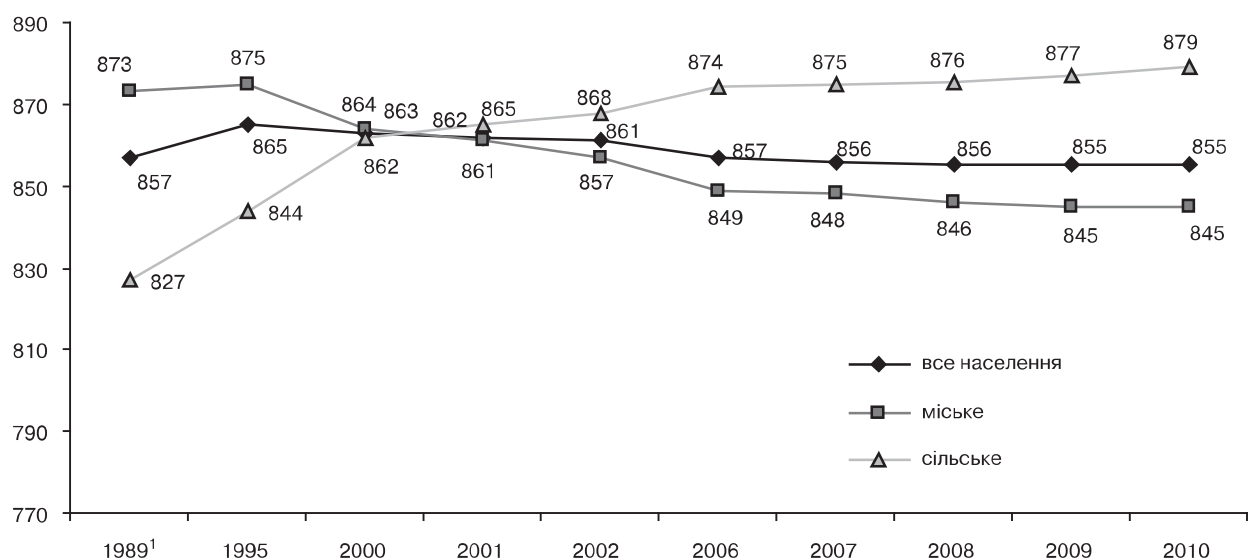
(на початок року)

Рік	Чисельність постійного населення, тис. осіб	Питома вага, %	
		жінки	чоловіки
1989 ¹	51452,0	53,9	46,1
1995	51300,4	53,6	46,4
2000	49115,0	53,7	46,3
2001	48663,6	53,7	46,3
2002 ¹	48240,9	53,7	46,3
2006	46749,2	53,9	46,1
2007	46465,7	53,9	46,1
2008	46192,3	53,9	46,1
2009	45963,4	53,9	46,1
2010	45782,6	53,9	46,1

¹ Чисельність населення за даними переписів населення на 12 січня 1989р., на 5 грудня 2001р.

1.4. Співвідношення жінок і чоловіків у загальній чисельності постійного населення

(на початок року; чоловіків на 1000 жінок)

¹ Розрахунок за даними переписів населення на 12 січня 1989р., на 5 грудня 2001р.

1.5. Питома вага окремих вікових груп у загальній чисельності постійного населення

(на початок року; %)

	1989 ¹	1995	2000	2001	2002 ¹
Жінки					
Усього у тому числі у віці, років	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0-9	13,3	11,9	9,4	8,9	8,5
10-19	12,7	13,3	13,9	13,9	13,7
20-24	6,0	6,4	6,6	6,6	6,7
25-29	7,2	6,0	6,4	6,5	6,6
30-34	7,1	7,1	6,1	6,2	6,2
35-39	6,9	7,3	7,3	7,0	6,8
40-44	5,1	6,9	7,4	7,6	7,7
45-49	6,2	5,7	7,0	7,0	7,1
50-54	7,1	5,4	5,7	6,4	6,7
55-59	5,9	7,6	5,4	4,8	4,5
60-69	12,0	11,6	12,3	12,3	12,6
70 і старші	10,5	10,8	12,5	12,8	12,9

Продовження табл. 1.5

	2006	2007	2008	2009	2010
Жінки					
Усього у тому числі у віці, років	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0-9	7,9	7,9	8,0	8,2	8,5
10-19	12,1	11,6	11,0	10,5	9,9
20-24	7,4	7,6	7,6	7,5	7,3
25-29	6,8	6,8	7,0	7,2	7,5
30-34	6,7	6,7	6,7	6,8	6,8
35-39	6,3	6,4	6,5	6,6	6,7
40-44	7,2	6,9	6,7	6,5	6,4
45-49	7,8	7,8	7,8	7,7	7,5
50-54	7,1	7,2	7,3	7,4	7,5
55-59	6,3	6,6	6,9	7,0	7,0
60-69	11,7	11,6	11,0	10,5	10,5
70 і старші	12,7	12,9	13,5	14,1	14,4

¹ Чисельність населення за даними переписів населення на 12 січня 1989р.,
на 5 грудня 2001р.

Продовження табл. 1.5

	1989 ¹	1995	2000	2001	2002 ¹
Чоловіки					
Усього у тому числі у віці, років	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0-9	16,1	14,4	11,4	10,9	10,4
10-19	15,3	15,8	16,9	16,8	16,8
20-24	7,1	7,6	7,7	7,9	7,9
25-29	8,3	6,9	7,5	7,6	7,6
30-34	8,1	8,0	6,9	7,0	7,1
35-39	7,7	8,0	8,0	7,7	7,5
40-44	5,5	7,4	7,9	8,1	8,2
45-49	6,3	5,8	7,2	7,2	7,3
50-54	7,3	5,3	5,5	6,2	6,5
55-59	5,5	7,0	4,8	4,2	4,0
60-69	8,2	9,1	10,1	10,0	10,2
70 і старші	4,6	4,7	6,1	6,4	6,5

Продовження табл. 1.5

	2006	2007	2008	2009	2010
Чоловіки					
Усього у тому числі у віці, років	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
0-9	9,7	9,7	9,8	10,2	10,5
10-19	14,9	14,2	13,5	12,8	12,2
20-24	9,0	9,2	9,3	9,1	8,9
25-29	8,1	8,1	8,4	8,7	9,0
30-34	7,6	7,7	7,8	7,8	7,9
35-39	7,1	7,2	7,3	7,4	7,5
40-44	7,6	7,4	7,1	7,0	6,9
45-49	7,9	8,0	8,0	7,9	7,7
50-54	6,8	6,9	7,0	7,2	7,3
55-59	5,7	6,0	6,3	6,3	6,3
60-69	9,0	8,7	8,2	8,0	8,0
70 і старші	6,6	6,9	7,3	7,6	7,8

¹ Чисельність населення за даними переписів населення на 12 січня 1989р., на 5 грудня 2001р.

1.6. Середній вік жінок та чоловіків

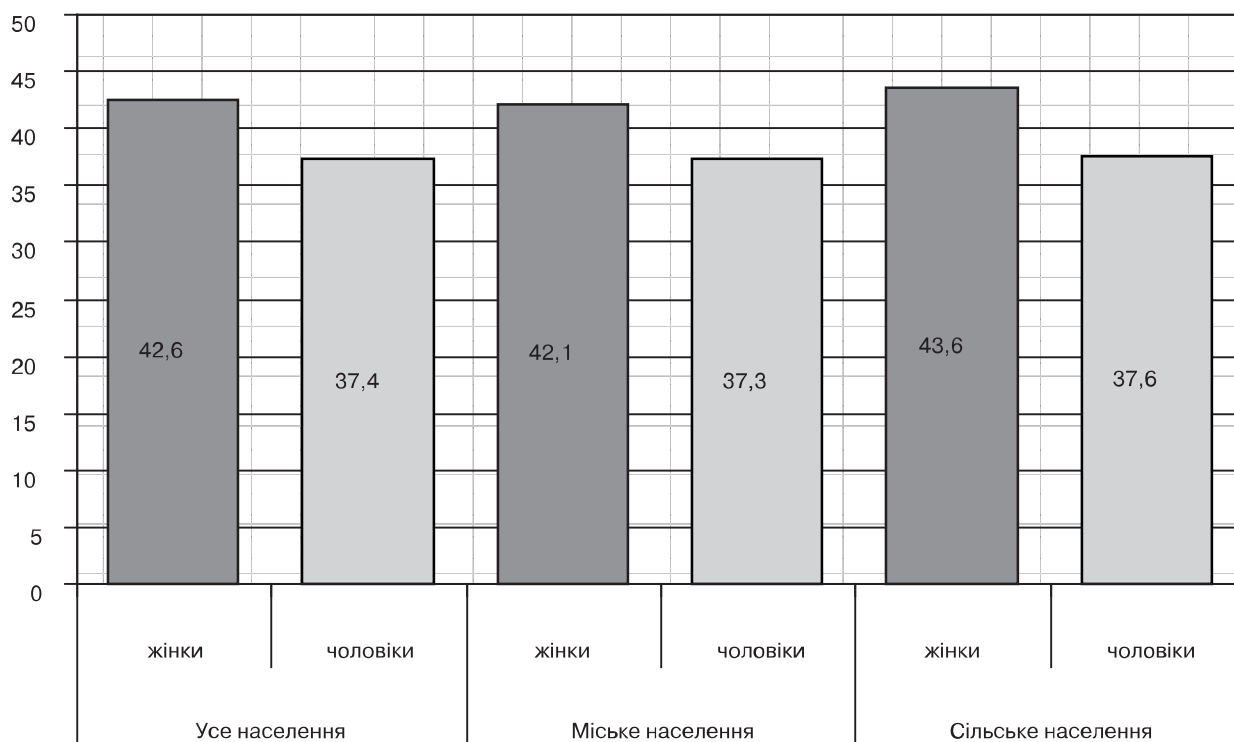
(на початок року; років)

Рік	Усе населення		Міське населення		Сільське населення	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
1989 ¹	38,9	33,6	36,8	32,6	43,1	35,8
1995	39,6	34,5	37,9	33,8	42,9	36,1
2000	40,7	35,7	39,6	35,3	43,0	36,6
2001	41,0	36,0	39,9	35,6	42,9	36,4
2002 ¹	41,2	36,2	40,3	35,9	43,1	36,9
2006	42,0	37,0	41,3	36,7	43,5	37,4
2007	42,2	37,1	41,6	36,9	43,5	37,5
2008	42,3	37,2	41,8	37,0	43,6	37,6
2009	42,5	37,3	41,9	37,2	43,6	37,6
2010	42,6	37,4	42,1	37,3	43,6	37,6

¹ Розрахунок за даними переписів населення на 12 січня 1989р., на 5 грудня 2001р.

1.7. Середній вік жінок та чоловіків за типом поселень на початок 2010 року

(років)

1.8. Природний рух населення*(осіб)*

Рік	Кількість народжених		Кількість померлих		Природний приріст	
	дівчатка	хлопчики	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
1989	335986	354995	317859	282731	18127	72264
1995	238919	253942	396535	396052	-157616	-142110
2000	185715	199411	375822	382260	-190107	-182849
2001	182352	194126	367809	378143	-185457	-184017
2002	188788	201900	369526	385385	-180738	-183485
2003	198422	210167	378277	387131	-179855	-176964
2004	207335	219924	369891	391370	-162556	-171446
2005	206470	219616	378521	403440	-172051	-183824
2006	224097	236271	371103	386989	-147006	-150718
2007	229416	243241	369602	393275	-140186	-150034
2008	247001	263588	367996	386464	-120995	-122876
2009	247681	264844	355344	351395	-107663	-86551

1.9. Вікові коефіцієнти смертності населення

(кількість померлих на 100000 постійного населення)

	1989	1995	2000	2001	2007	2008	2009
Жінки							
Усього у тому числі у віці, років	1146,8	1447,5	1431,9	1413,4	1480,6	1481,7	1437,1
0-4	270,9	299,5	243,7	244,0	255,8	238,5	10,0
5-9	35,7	36,2	28,4	29,8	26,8	26,6	21,1
10-14	29,6	30,7	28,5	25,9	22,3	23,4	22,3
15-19	54,4	63,8	51,7	53,0	46,9	43,2	35,8
20-24	61,0	81,3	75,1	78,5	68,9	65,8	59,5
25-29	65,2	109,8	97,1	110,8	125,1	122,7	103,2
30-34	92,7	139,4	145,9	149,4	200,0	205,7	171,8
35-39	137,8	210,6	196,4	194,1	268,5	272,2	223,5
40-44	209,7	320,4	280,6	278,9	342,7	349,9	303,0
45-49	348,1	490,7	434,6	426,7	460,7	458,4	399,5
50-54	518,2	733,9	649,7	655,7	662,7	640,2	570,6
55-59	804,9	1059,0	989,5	981,2	989,7	985,3	867,9
60-64	1247,7	1617,3	1483,3	1469,0	1417,5	1364,8	1270,4
65-69	2048,4	2520,7	2424,0	2327,4	2231,8	2188,5	2090,4
70 і старші	7583,2	8837,3	8007,5	7771,5	7790,6	7629,9	7422,0
Чоловіки							
Усього у тому числі у віці, років	1188,8	1671,7	1688,2	1686,7	1840,6	1819,4	1661,8
0-4	374,9	387,0	335,7	321,3	334,7	302,1	12,4
5-9	61,1	58,5	46,5	48,7	45,3	34,6	29,4
10-14	50,4	51,9	47,5	48,1	41,3	32,6	34,0
15-19	123,3	153,9	129,4	124,4	116,2	100,1	89,7
20-24	223,9	289,9	280,2	278,1	236,0	219,6	185,9
25-29	270,6	397,2	391,0	403,4	412,6	386,6	316,9
30-34	329,0	553,7	532,0	535,4	658,6	652,3	522,7
35-39	435,3	768,3	744,7	750,0	848,2	844,1	671,9
40-44	593,8	1144,7	1071,0	1043,7	1204,8	1177,2	918,2
45-49	1002,1	1566,2	1524,4	1505,8	1604,8	1553,5	1235,4
50-54	1365,0	2278,9	2027,7	2036,2	2167,5	2157,8	1746,8
55-59	1999,5	2924,6	2812,8	2753,3	2826,2	2828,6	2438,0
60-64	2910,0	3990,3	3863,4	3850,5	3921,8	3766,7	3452,3
65-69	4151,8	5356,7	5186,6	5029,8	5229,8	5111,9	4858,5
70 і старші	9985,2	11364,0	10100,3	9878,4	10002,0	9789,2	9536,7

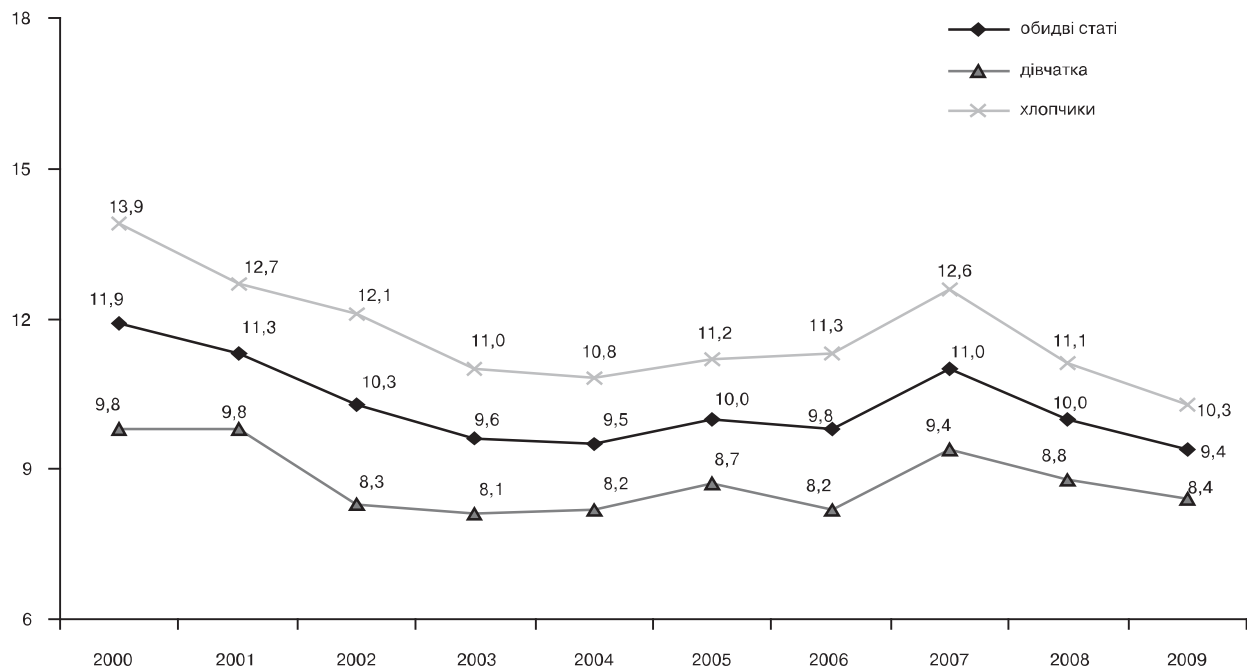
1.10. Смертність населення за основними причинами смерті

	Тис. осіб		На 100000 постійного населення	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
2007				
Усього померлих від усіх причин	369,6	393,3	1480,6	1840,6
з них від:				
деяких інфекційних та паразитарних хвороб	3,9	12,9	15,5	60,6
новоутворень	39,9	50,1	159,8	234,6
хвороб системи кровообігу	266,3	214,3	1066,8	1003,1
хвороб органів дихання	6,7	18,4	26,7	86,2
хвороб органів травлення	12,1	21,5	48,5	100,5
природжених вад розвитку, деформацій та хромосомних аномалій	1,0	1,2	3,9	5,7
зовнішніх причин	13,3	52,6	53,4	246,4
2008				
Усього померлих від усіх причин	368,0	386,5	1481,7	1819,4
з них від:				
деяких інфекційних та паразитарних хвороб	4,0	13,2	16,3	62,2
новоутворень	39,7	49,3	159,8	232,2
хвороб системи кровообігу	267,0	213,2	1074,8	1003,6
хвороб органів дихання	6,1	17,2	24,6	80,8
хвороб органів травлення	12,6	22,6	50,6	106,6
природжених вад розвитку, деформацій та хромосомних аномалій	1,0	1,1	3,9	5,4
зовнішніх причин	12,7	48,7	51,2	229,1
2009				
Усього померлих від усіх причин	355,3	351,4	1437,1	1661,8
з них від:				
деяких інфекційних та паразитарних хвороб	3,6	11,5	14,6	54,6
новоутворень	39,5	49,1	159,8	232,2
хвороб системи кровообігу	261,1	199,5	1056,1	943,3
хвороб органів дихання	6,2	14,9	25,2	70,3
хвороб органів травлення	10,7	19,4	43,4	91,5
природжених вад розвитку, деформацій та хромосомних аномалій	0,9	1,1	3,6	5,0
зовнішніх причин	10,5	38,5	42,3	182,0

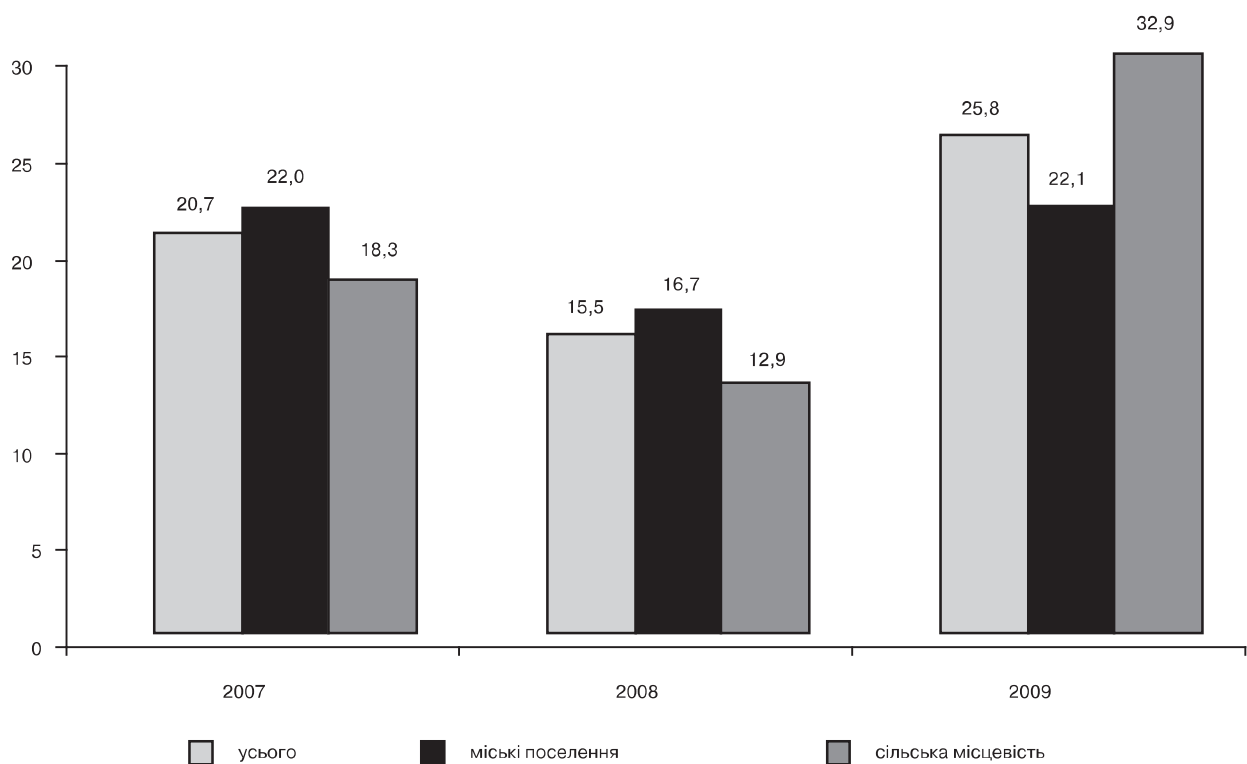
1.11. Смертність дітей віком до 1 року

(кількість померлих на 1000 народжених живими)

1.12. Материнська смертність

(на 100000 народжених живими)

**1.13. Кількість випадків смерті жінок,
що пов'язана з вагітністю, пологами та ускладненнями
післяпологового періоду у 2007 році**

(осіб)

	Усього	У тому числі	
		у міських поселеннях	у сільській місцевості
Кількість випадків материнської смерті під час вагітності та від причин, пов'язаних з пологами	111	78	33
Кількість випадків смерті, пов'язаної з вагітністю	108	75	33
Материнська смерть	98	69	29
Смерті з прямих акушерських причин, всього	54	38	16
з них від			
- позаматкової вагітності	-	-	-
- абортів	3	1	2
- набряків, протеїнурії та гіпертензивних розладів, токсикозів при вагітності, пологах та у післяпологовому періоді	9	7	2
- кровотеч в ранні терміни вагітності, до пологів, під час пологів, у післяпологовому періоді	12	8	4
- інших прямих акушерських причин	27	21	6
Смерті з непрямих акушерських причин, всього	44	31	13
Кількість випадків смерті матері від зовнішніх причин смерті	10	6	4
Кількість випадків пізньої материнської смерті			
(пізніше ніж через 42 дні після пологів)	3	3	-

**1.14. Кількість випадків смерті жінок,
що пов'язана з вагітністю, пологами та ускладненнями
післяпологового періоду у 2008 році**

(осіб)

	Усього	У тому числі	
		у міських поселеннях	у сільській місцевості
Кількість випадків материнської смерті під час вагітності та від причин, пов'язаних з пологами	100	70	30
Кількість випадків смерті, пов'язаної з вагітністю	98	68	30
Материнська смерть	79	57	22
Смерті з прямих акушерських причин, всього	49	35	14
з них від			
- позаматкової вагітності	1	1	-
- абортів	9	7	2
- набряків, протеїнурії та гіпертензивних розладів, токсикозів при вагітності, пологах та у післяпологовому періоді	9	4	5
- кровотеч в ранні терміни вагітності, до пологів, під час пологів, у післяпологовому періоді	10	7	3
- інших прямих акушерських причин	20	16	4
Смерті з непрямих акушерських причин, всього	30	22	8
Кількість випадків смерті матері від зовнішніх причин смерті	19	11	8
Кількість випадків пізньої материнської смерті (пізніше ніж через 42 дні після пологів)	2	2	-

**1.15. Кількість випадків смерті жінок,
що пов'язана з вагітністю, пологами та ускладненнями
післяпологового періоду у 2009 році**

(осіб)

	Усього	У тому числі	
		у міських поселеннях	у сільській місцевості
Кількість випадків материнської смерті під час вагітності та від причин, пов'язаних з пологами	145	81	64
Кількість випадків смерті, пов'язаної з вагітністю	144	81	63
Материнська смерть	132	75	57
Смерті з прямих акушерських причин, всього	48	30	18
з них від			
- позаматкової вагітності	1	-	1
- абортів	5	5	-
- набряків, протеїнурії та гіпертензивних розладів, токсикозів при вагітності, пологах та у післяпологовому періоді	6	4	2
- кровотеч в ранні терміни вагітності, до пологів, під час пологів, у післяпологовому періоді пологів, під час пологів, у післяпологовому періоді	10	5	5
- інших прямих акушерських причин	26	16	10
Смерті з непрямих акушерських причин, всього	84	45	39
Кількість випадків смерті матері від зовнішніх причин смерті	12	6	6
Кількість випадків пізньої материнської смерті (пізніше ніж через 42 дні після пологів)	1	-	1

1.16. Розподіл померлих від самогубств за віком та типом поселень

(осіб)

	Усього	У тому числі					
		жінки	чоловіки	у міських поселеннях		у сільській місцевості	
				жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
2000							
Усього у тому числі у віці, років	14558	2648	11910	1733	7251	915	4659
0-5	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	-	-	-	-	-
7-14	116	21	95	15	51	6	44
15	55	14	41	6	25	8	16
16-17	168	41	127	22	72	19	55
18	114	19	95	12	68	7	27
19	130	18	112	10	64	8	48
20-24	826	104	722	67	429	37	293
25-29	971	115	856	79	496	36	360
30-34	1020	136	884	93	524	43	360
35-54	5850	774	5076	539	3269	235	1807
55-59	1136	191	945	114	534	77	411
60 і старші	4081	1200	2881	763	1649	437	1232
невідомо	91	15	76	13	70	2	6
2004							
Усього у тому числі у віці, років	11259	1865	9394	1184	5241	681	4153
0-5	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	-	-	-	-	-
7-14	70	12	58	3	23	9	35
15	33	5	28	1	15	4	13
16-17	129	19	110	12	54	7	56
18	89	13	76	7	41	6	35
19	99	9	90	4	53	5	37
20-24	703	63	640	39	386	24	254
35-54	4717	585	4132	386	2308	199	1824
55-59	746	120	626	84	358	36	268
60 і старші	2998	856	2142	532	1190	324	952
невідомо	3	-	3	-	3	-	-

1.17. Розподіл померлих від навмисних самоушкоджень за віком та типом поселень

(осіб)

	Усього	У тому числі					
		жінки	чоловіки	у міських посе- леннях		у сільській місцевості	
				жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
2008							
Усього у тому числі у віці, років	9458	1675	7783	1015	4295	660	3488
0-5	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	-	-	-	-	-
7-14	53	17	36	5	15	12	21
15	26	9	17	3	11	6	6
16-17	87	17	70	7	35	10	35
18	71	13	58	9	31	4	27
19	83	13	70	7	28	6	42
20-24	707	66	641	45	350	21	291
25-29	804	88	716	58	414	30	302
30-34	830	94	736	57	407	37	329
35-54	3555	528	3027	313	1624	215	1403
55-59	806	125	681	72	382	53	299
60 і старші	2432	705	1727	439	995	266	732
невідомо	4	-	4	-	3	-	1
2009							
Усього у тому числі у віці, років	9717	1725	7992	1080	4473	645	3519
0-5	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	-	-	-	-	-
7-14	54	20	34	9	14	11	20
15	19	7	12	3	5	4	7
16-17	95	20	75	12	45	8	30
18	78	8	70	6	39	2	31
19	106	19	87	13	46	6	41
20-24	756	94	662	55	392	39	270
25-29	812	78	734	51	399	27	335
30-34	878	108	770	59	443	49	327
35-54	3635	502	3133	303	1661	199	1472
55-59	793	140	653	88	380	52	273
60 і старші	2490	729	1761	481	1048	248	713
невідомо	1	-	1	-	1	-	-

1.18. Середня очікувана тривалість життя при народженні

(років)

	Усе населення	У тому числі	
		жінки	чоловіки
Міські поселення та сільська місцевість			
2004-2005	67,96	73,97	62,23
2005-2006	68,10	74,06	62,38
2006-2007	68,25	74,22	62,51
2007-2008	68,27	74,28	62,51
2008-2009	69,29	74,86	63,79
Міські поселення			
2004-2005	68,47	74,18	62,81
2005-2006	68,67	74,33	63,05
2006-2007	68,86	74,50	63,22
2007-2008	68,95	74,57	63,31
2008-2009	69,98	75,21	64,60
Сільська місцевість			
2004-2005	66,89	73,51	61,07
2005-2006	66,85	73,47	61,06
2006-2007	66,90	73,57	61,05
2007-2008	66,77	73,58	60,86
2008-2009	67,78	74,09	62,14

1.19. Середня очікувана тривалість життя при досягненні 15 років

(років)

	Усе населення	У тому числі	
		жінки	чоловіки
Міські поселення та сільська місцевість			
2004-2005	54,04	59,97	48,36
2005-2006	54,18	60,06	48,52
2006-2007	54,36	60,23	48,68
2007-2008	54,36	60,30	48,64
Міські поселення			
2004-2005	54,47	60,13	48,85
2005-2006	54,67	60,25	49,10
2006-2007	54,90	60,44	49,32
Міські поселення			
2007-2008	54,98	60,54	49,37
Сільська місцевість			
2004-2005	53,10	59,61	47,36
2005-2006	53,08	59,61	47,34
2006-2007	53,14	59,73	47,34
2007-2008	52,98	59,71	47,11

1.20. Середня очікувана тривалість життя при досягненні 45 років

(років)

	Усе населення	У тому числі	
		жінки	чоловіки
Міські поселення та сільська місцевість			
2004-2005	27,72	31,90	23,27
2005-2006	27,85	32,00	23,41
2006-2007	28,11	32,25	23,66
2007-2008	28,21	32,40	23,71
Міські поселення			
2004-2005	28,06	32,09	23,65
2005-2006	28,24	32,21	23,87
2006-2007	28,51	32,45	24,13
2007-2008	28,67	32,63	24,24
Сільська місцевість			
2004-2005	27,02	31,50	22,56
2005-2006	27,02	31,54	22,55
2006-2007	27,23	31,75	22,75
2007-2008	27,21	31,83	22,66

1.21. Середня очікувана тривалість життя при досягненні 65 років

(років)

	Усе населення	У тому числі	
		жінки	чоловіки
Міські поселення та сільська місцевість			
2004-2005	14,13	15,78	11,77
2005-2006	14,16	15,81	11,78
2006-2007	14,32	15,98	11,93
2007-2008	14,46	16,12	12,04
Міські поселення			
2004-2005	14,23	15,81	11,97
2005-2006	14,27	15,85	12,01
2006-2007	14,41	16,00	12,14
2007-2008	14,56	16,17	12,25
Сільська місцевість			
2004-2005	13,99	15,74	11,45
2005-2006	13,99	15,76	11,43
2006-2007	14,17	15,92	11,61
2007-2008	14,29	16,04	11,72

1.22. Розподіл осіб, що зареєстрували шлюб, за віковими групами

(осіб)

	1989	1995	2000	2001	2007	2008	2009
Жінки							
Усього	489330	431731	274523	309602	416427	321992	318198
у тому числі у віці, років							
до 20	160993	152136	70799	72694	66861	49350	43985
20-24	168661	152433	106250	124256	181603	133695	130378
25-29	59754	45561	37901	45768	77543	62741	67503
30-34	32855	25404	17283	20755	34355	28413	29434
35-39	19367	17287	10857	12488	18142	15124	15605
40-49	20917	20495	15479	17390	21674	17516	16896
50-59	15545	11543	8051	8631	11147	10166	9873
60 і старші	11238	6872	7903	7620	5102	4987	4524
Чоловіки							
Усього	489330	431731	274523	309602	416427	321992	318198
у тому числі у віці, років							
до 20	26706	32389	13306	13638	13341	10280	8736
20-24	247585	215277	117651	127627	155695	113361	105535
25-29	96156	79868	63671	76809	117096	90631	94780
30-34	40152	35711	25849	31069	51639	40985	42609
35-39	22545	21290	15558	17747	25903	21786	22455
40-49	22981	23360	18128	21324	29092	23595	23326
50-59	17542	13127	9170	10284	14851	13065	12842
60 і старші	15663	10709	11190	11104	8810	8289	7915

1.23 Склад домогосподарств¹

	Всі домогосподарства	У тому числі проживають	
		у міських поселеннях	у сільській місцевості
2008			
Середній розмір домогосподарства, осіб	2,60	2,54	2,74
Розподіл складу домогосподарства, %			
особи у віці			
до 3 років	3,0	3,1	2,9
3-6 років	3,9	4,0	3,6
7-13 років	7,5	6,8	8,9
14-15 років	2,5	2,3	2,8
16-17 років	2,6	2,5	2,8
18-29 років:			
жінки	8,1	9,0	6,5
чоловіки	8,7	9,7	6,8
30 років і старші			
жінки у віці 30-54 років	19,4	20,1	17,8
чоловіки у віці 30-59 років	20,3	20,1	20,7
жінки 55 років і старші	16,9	15,8	19,1
чоловіки 60 років і старші	7,1	6,6	8,1
2009			
Середній розмір домогосподарства, осіб	2,60	2,54	2,74
Розподіл складу домогосподарства, %			
особи у віці			
до 3 років	3,3	3,4	2,9
3-6 років	4,1	4,3	3,8
7-13 років	6,7	6,3	7,6
14-15 років	2,4	2,1	2,8
16-17 років	2,7	2,7	2,9
18-29 років:			
жінки	8,3	9,1	6,6
чоловіки	8,8	9,3	8,0
30 років і старші			
жінки у віці 30-54 років	19,2	19,7	18,0
чоловіки у віці 30-59 років	20,3	20,3	20,2
жінки 55 років і старші	17,0	16,2	18,7
чоловіки 60 років і старші	7,2	6,6	8,5

¹ За матеріалами обстеження умов життя домогосподарств.

2

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

2.1. Захворюваність населення за класами хвороб у 2007 році

(кількість уперше в житті зареєстрованих
випадків захворювань)

	Усього	З них	
		жінки	чоловіки
Усі захворювання	32807274	18445689	14361585
у тому числі			
деякі інфекційні та паразитарні хвороби	1292485	772505	519980
новоутворення	407265	265874	141391
хвороби крові, кровотворних органів та окремі порушення із залученням імунного механізму	231730	141429	90301
хвороби ендокринної системи, розладу харчування, порушення обміну речовин	539977	367278	172699
розлади психіки та поведінки	220115	86606	133509
хвороби нервової системи	752127	429273	322854
хвороби ока та придаткового апарату	1612450	918611	693839
хвороби вуха та соскоподібного відростка	1197104	622847	574257
хвороби системи кровообігу	2436800	1421038	1015762
хвороби органів дихання	13945560	7403061	6542499
хвороби органів травлення	1378917	757186	621731
хвороби шкіри та підшкірної клітковини	1951711	1026990	924721
хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини	1569367	837846	731521
хвороби сечостатевої системи	2131567	1767529	364038
вагітність, пологи та післяпологовий період	663379	663379	x
уроджені аномалії (вади розвитку), деформації і хромосомні порушення	51271	24382	26889
травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин	2284166	868590	1415576

Продовження табл. 2.1.

	На 100 000 населення		
	Усього	з них	
		жінки	чоловіки
Усі захворювання	70814	73893	67216
у тому числі			
деякі інфекційні та паразитарні хвороби	2790	3095	2434
новоутворення	879	1065	662
хвороби крові, кровотворних органів та окремі порушення із залученням імунного механізму	500	567	423
хвороби ендокринної системи, розладу харчування, порушення обміну речовин	1166	1471	808
розлади психіки та поведінки	475	347	625
хвороби нервової системи	1623	1720	1511
хвороби ока та придаткового апарату	3480	3680	3247
хвороби вуха та соскоподібного відростка	2584	2495	2688
хвороби системи кровообігу	5260	5693	4754
хвороби органів дихання	30101	29656	30621
хвороби органів травлення	2976	3033	2910
хвороби шкіри та підшкірної клітковини	4213	4114	4328
хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини	3387	3356	3424
хвороби сечостатевої системи	4601	7081	1704
вагітність, пологи та післяпологовий період ¹	5448	5448	x
уроджені аномалії (вади розвитку), деформації і хромосомні порушення	111	98	126
травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин	4930	3480	6625

¹ На 100 000 жінок віком 15-49 років.

2.2. Захворюваність населення за класами хвороб у 2008 році

(кількість уперше в житті зареєстрованих
випадків захворювань)

	Усього	З них	
		жінки	чоловіки
Усі захворювання	32466559	18287109	14179450
у тому числі деякі інфекційні і паразитарні хвороби	1279467	761384	518083
новоутворення	406243	265115	141128
хвороби крові і кровотворних органів та окремі порушення із залученням імунного механізму	228147	140080	88067
хвороби ендокринної системи, розладу харчу- вання, порушення обміну речовин	529743	361416	168327
розлади психіки та поведінки	226702	90589	136113
хвороби нервової системи	753311	427357	325954
хвороби ока та придаткового апарату	1611363	911399	699964
хвороби вуха та соскоподібного відростка	1188063	621596	566467
хвороби системи кровообігу	2477593	1444347	1033246
хвороби органів дихання	13670858	7284069	6386789
хвороби органів травлення	1361764	746143	615621
хвороби шкіри та підшкірної клітковини	1910793	1009456	901337
хвороби кістково-м'язової системи і сполучної тканини	1566972	831665	735307
хвороби сечостатевої системи	2135502	1765194	370308
вагітність, пологи та післяпологовий період	668308	668308	x
уроджені аномалії (вади розвитку), деформації і хромосомні порушення	51318	24108	27210
травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин	2263310	866146	1397164

Продовження табл. 2.2.

	На 100 000 населення		
	Усього	з них	
		жінки	чоловіки
Усі захворювання	70460	73630	66754
у тому числі			
деякі інфекційні і паразитарні хвороби	2777	3066	2439
новоутворення	882	1067	664
хвороби крові і кровотворних органів та окремі порушення із залученням імунного механізму	495	564	415
хвороби ендокринної системи, розладу харчування, порушення обміну речовин	1150	1455	792
розлади психіки та поведінки	492	365	641
хвороби нервової системи	1635	1721	1535
хвороби ока та придаткового апарату	3497	3670	3295
хвороби вуха та соскоподібного відростка	2578	2503	2667
хвороби системи кровообігу	5377	5815	4864
хвороби органів дихання	29669	29328	30068
хвороби органів травлення	2955	3004	2898
хвороби шкіри та підшкірної клітковини	4147	4064	4243
хвороби кістково-м'язової системи і сполучної тканини	3401	3349	3462
хвороби сечостатевої системи	4635	7107	1743
вагітність, пологи та післяпологовий період ¹	5552	5552	х
уроджені аномалії (вади розвитку), деформації і хромосомні порушення	111	97	128
травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин	4912	3487	6578

¹ На 100 000 жінок віком 15-49 років.

2.3. Захворюваність населення за класами хвороб у 2009 році

(кількість уперше в житті зареєстрованих
випадків захворювань)

	Усього	З них	
		жінки	чоловіки
Усі захворювання	33031754	18684155	14347599
у тому числі			
деякі інфекційні і паразитарні хвороби	1224916	731225	493691
новоутворення	407173	263537	143636
хвороби крові і кровотворних органів та окремі порушення із залученням імунного механізму	222948	137238	85710
хвороби ендокринної системи, розладу харчування, порушення обміну речовин	520659	352286	168373
розлади психіки та поведінки	203471	82367	121104
хвороби нервової системи	753700	429484	324216
хвороби ока та придаткового апарату	1619393	921289	698104
хвороби вуха та соскоподібного відростка	1195502	628465	567037
хвороби системи кровообігу	2423107	1409401	1013706
хвороби органів дихання	14528285	7771784	6756501
хвороби органів травлення	1369690	755987	613703
хвороби шкіри та підшкірної клітковини	1890470	1000996	889474
хвороби кістково-м'язової системи і сполучної тканини	1544361	836694	707667
хвороби сечостатевої системи	2139938	1778349	361589
вагітність, пологи та післяпологовий період	643492	643492	x
уроджені аномалії (вади розвитку), деформації і хромосомні порушення	52469	24807	27662
травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин	2163581	852644	1310937

Продовження табл. 2.3.

	На 100 000 населення		
	Усього	з них	
		жінки	чоловіки
Усі захворювання	72007	75562	67850
у тому числі			
деякі інфекційні і паразитарні хвороби	2670	2957	2335
новоутворення	888	1066	679
хвороби крові і кровотворних органів та окремі порушення із залученням імунного механізму	486	555	405
хвороби ендокринної системи, розладу харчування, порушення обміну речовин	1135	1425	796
розлади психіки та поведінки	444	333	573
хвороби нервової системи	1643	1737	1533
хвороби ока та придаткового апарату	3530	3726	3301
хвороби вуха та соскоподібного відростка	2606	2542	2682
хвороби системи кровообігу	5282	5700	4794
хвороби органів дихання	31671	31430	31952
хвороби органів травлення	2986	3057	2902
хвороби шкіри та підшкірної клітковини	4121	4048	4206
хвороби кістково-м'язової системи і сполучної тканини	3367	3384	3347
хвороби сечостатевої системи	4665	7192	1710
вагітність, пологи та післяпологовий період ¹	5417	5417	x
уроджені аномалії (вади розвитку), деформації і хромосомні порушення	114	100	131
травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин	4716	3448	6199

¹ На 100 000 жінок віком 15-49 років.

2.4. Чисельність хворих з уперше в житті встановленим діагнозом¹

	Жінки						Чоловіки					
	1995	2000	2005	2007	2008	2009	1995	2000	2005	2007	2008	2009
Сифіліс												
%	50,9	53,4	50,8	50,6	50,2	50,8	49,1	46,6	49,2	49,4	49,8	49,2
на 100 000 населення	113,3	92,1	39,8	28,2	23,4	18,9	126,6	93,1	44,9	32,2	27,1	21,4
Гонококова інфекція												
%	35,7	32,6	32,0	30,6	32,8	32,9	64,3	67,4	68,0	69,4	67,2	67,1
на 100 000 населення	59,8	32,4	23,0	17,0	16,5	14,6	124,4	77,6	57,1	45,0	39,7	34,9
Активний туберкульоз												
%	26,8	28,8	27,7	29,2	29,4	30,4	73,2	71,2	72,3	70,8	70,6	69,6
на 100 000 населення	21,0	32,6	43,4	43,4	42,5	41,1	66,3	93,6	132,2	122,9	119,4	110,0
з них:												
активний туберкульоз органів дихання												
%	25,2	27,4	26,7	28,5	28,6	29,7	74,8	72,6	73,3	71,5	71,4	70,3
на 100 000 населення	18,4	29,2	39,9	40,6	39,6	38,1	63,0	89,5	127,9	119,0	115,5	105,8
Злоякісні новоутворення												
%	48,4	49,6	50,9	51,4	51,6	51,6	51,6	50,4	49,1	48,6	48,4	48,4
на 100 000 населення	280,1	296,1	317,5	317,3	317,9	317,8	345,5	348,2	356,8	350,6	348,4	348,9
Алкоголізм і алкогольні психози												
%	12,6	13,9	15,8	15,0	14,8	14,4	87,4	86,1	84,2	85,0	85,2	85,6
на 100 000 населення	29,2	27,4	35,6	35,4	35,9	28,1	234,5	196,8	221,7	234,8	241,2	195,7
Наркоманії і токсикоманії												
%	21,2	19,9	15,9	14,0	13,5	12,6	78,8	80,1	84,1	86,0	86,5	87,4
на 100 000 населення	9,5	8,9	4,3	3,2	3,2	3,2	41,0	41,6	26,8	23,2	24,3	26,0

¹ Показники захворюваності за 1995 і 2000 роки розраховано на населення, що його перераховано від перепису населення, проведеного в 2001 році.

2.5. ВІЛ-інфіковані та хворі на СНІД громадяни України¹

	ВІЛ-інфіковані						Із числа ВІЛ-інфікованих хворі на СНІД					
	1995 ²	2000 ²	2005	2007	2008	2009	1995 ²	2000 ²	2005	2007	2008	2009
Питома вага в загальній чисельності осіб												
з уперше в житті встановленим діагнозом (%)												
Усього	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100
у тому числі												
жінки	19,6	35,9	41,6	43,8	44,6	44,9	30,0	24,2	29,2	29,8	30,1	32,0
чоловіки	80,4	64,1	58,4	56,2	55,4	55,1	70,0	75,8	70,8	70,2	69,9	68,0
На 100 000 населення відповідної статі												
Усього	2,9	12,9	29,3	38,1	41,2	43,2	0,1	1,3	9,0	9,9	9,5	9,7
у тому числі												
жінки	1,1	8,6	22,7	31,0	34,0	36,0	0,0	0,6	4,9	5,5	5,3	5,7
чоловіки	5,1	17,8	37,1	46,5	49,5	51,7	0,1	2,2	13,8	15,0	14,4	14,3
Питома вага в загальній чисельності осіб,												
які перебувають на обліку у медичних закладах, на кінець року (%)												
Усього	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
у тому числі												
жінки	26,0	30,6	38,3	40,8	42,1	43,2	27,8	22,4	27,9	28,3	28,9	30,2
чоловіки	74,0	69,4	61,7	59,2	57,9	56,8	72,2	77,6	72,1	71,7	71,1	69,8
На 100 000 населення відповідної статі												
Усього	3,0	63,0	134,5	177,0	199,5	221,0	0,1	1,9	10,9	19,4	22,6	25,8
у тому числі												
жінки	1,5	35,9	95,6	133,8	155,7	177,3	0,1	0,8	5,6	10,2	12,1	14,5
чоловіки	4,8	94,5	180,0	227,3	250,9	272,1	0,2	3,2	17,0	30,1	34,9	39,1

¹ Без урахування іноземних громадян, якими опікуються лікувально-профілактичні заклади України.

² Показники захворюваності за 1995 і 2000 роки розраховано на населення, що його перераховано від перепису населення, проведеного в 2001 році.

2.6. Чисельність хворих з уперше в житті встановленим діагнозом активного туберкульозу за віковими групами

	Усього, осіб			Питома вага, %					
				жінки			чоловіки		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Усього	37095	35925	33424	29,2	29,4	30,4	70,8	70,6	69,6
у тому числі у віці, років									
до 1	22	18	21	31,8	44,4	38,1	68,2	55,6	61,9
1-4	196	196	190	42,3	42,9	48,9	57,7	57,1	51,1
5-9	197	156	157	45,7	44,9	48,4	54,3	55,1	51,6
10-14	206	220	207	51,9	54,1	56,0	48,1	45,9	44,0
15-17	603	571	534	50,2	51,7	51,7	49,8	48,3	48,3
18-24	4152	3881	3752	41,1	40,3	39,0	58,9	59,7	61,0
25-34	9016	9055	8639	31,3	31,2	31,8	68,7	68,8	68,2
35-44	8428	8115	7561	25,1	25,5	26,0	74,9	74,5	74,0
45-54	7440	7343	6311	19,9	20,3	22,2	80,1	79,7	77,8
55-64	3637	3503	3326	22,2	23,0	23,9	77,8	77,0	76,1
65 і старші	3198	2867	2726	40,7	42,8	44,5	59,3	57,2	55,5
Із загальної чисельності хворих - сільські жителі	12438	11933	11217	25,9	26,7	27,6	74,1	73,3	72,4

2.7. Чисельність хворих з уперше в житті встановленим діагнозом злоякісного новоутворення за віковими групами

	Усього, осіб			Питома вага, %					
				жінки			чоловіки		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Усього	154122	152945	152366	51,4	51,6	51,6	48,6	48,4	48,4
у тому числі у віці, років									
до 1	84	85	78	45,2	50,6	47,4	54,8	49,4	52,6
1-4	235	239	274	48,1	39,7	40,5	51,9	60,3	59,5
5-9	217	195	219	41,0	40,5	44,7	59,0	59,5	55,3
10-14	202	210	212	49,0	51,4	44,3	51,0	48,6	55,7
15-19	479	439	392	48,9	51,5	46,9	51,1	48,5	53,1
з них 15-17	263	218	189	52,9	51,4	51,3	47,1	48,6	48,7
20-24	821	785	810	52,0	55,9	55,3	48,0	44,1	44,7
25-29	1212	1224	1277	64,3	62,7	61,9	35,7	37,3	38,1
30-34	2119	2094	2072	66,0	66,4	68,9	34,0	33,6	31,1
35-39	3047	3158	3102	66,4	67,9	68,6	33,6	32,1	31,4
40-44	5308	5060	4807	63,8	65,1	65,1	36,2	34,9	34,9
45-49	10016	9610	9141	60,1	60,6	59,9	39,9	39,4	40,1
50-54	13958	14298	14436	52,4	54,3	53,5	47,6	45,7	46,5
55-59	19420	19467	18767	48,3	48,6	48,7	51,7	51,4	51,3
60-64	15677	17347	19489	47,0	47,2	47,5	53,0	52,8	52,5
65-69	26977	23137	20659	47,1	46,7	46,7	52,9	53,3	53,3
70-74	23040	25926	27717	47,2	47,6	48,1	52,8	52,4	51,9
75-79	17971	15682	14694	52,0	51,1	50,2	48,0	48,9	49,8
80-84	10157	10610	10472	55,9	56,0	55,7	44,1	44,0	44,3
85 і старші	3182	3379	3748	61,2	60,7	62,6	38,8	39,3	37,4
Із загальної чисельності хворих - сільські жителі	45266	43900	43347	47,3	47,1	47,2	52,7	52,9	52,8

2.8. Чисельність хворих з уперше в житті встановленим діагнозом гонококової інфекції (гонореї) за віковими групами

	Усього, осіб			Питома вага, %					
				жінки			чоловіки		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Усього	13841	12537	11005	30,6	32,8	32,9	69,4	67,2	67,1
у тому числі у віці, років									
0-14	66	68	62	92,4	89,7	88,7	7,6	10,3	11,3
15-19	1393	1126	927	40,8	43,9	45,2	59,2	56,1	54,8
з них 15-17	333	257	195	48,6	57,2	57,9	51,4	42,8	42,1
20-24	4675	4196	3458	27,1	28,8	30,5	72,9	71,2	69,5
25-29	3324	3070	2720	25,5	25,4	26,8	74,5	74,6	73,2
30-34	1707	1586	1513	28,1	31,5	29,3	71,9	68,5	70,7
35-39	1055	892	884	32,5	35,3	31,1	67,5	64,7	68,9
40-59	1436	1412	1274	40,4	45,4	43,2	59,6	54,6	56,8
60 і старші	185	187	167	48,6	58,8	55,1	51,4	41,2	44,9
Із загальної чисельності хворих - сільські жителі	3134	2813	2577	37,9	36,4	35,4	62,1	63,6	64,6

2.9. Чисельність хворих з уперше в житті встановленим діагнозом сифілісу за віковими групами

	Усього, осіб			Питома вага, %					
				жінки			чоловіки		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Усього	13910	11555	9199	50,6	50,2	50,8	49,4	49,8	49,2
у тому числі у віці, років									
0-14	132	120	92	53,8	49,2	50,0	46,2	50,8	50,0
15-19	1117	787	592	72,4	71,2	70,8	27,6	28,8	29,2
з них 15-17	370	269	195	74,1	74,0	75,4	25,9	26,0	24,6
20-24	2892	2189	1616	57,6	58,5	59,2	42,4	41,5	40,8
25-29	2607	2230	1646	52,4	51,3	53,4	47,6	48,7	46,6
30-34	1970	1666	1448	46,2	46,2	49,1	53,8	53,8	50,9
35-39	1559	1314	1070	46,6	47,0	47,0	53,4	53,0	53,0
40-59	3184	2802	2336	41,1	42,8	42,6	58,9	57,2	57,4
60 і старші	449	447	399	39,2	39,6	41,4	60,8	60,4	58,6
Із загальної чисельності хворих - сільські жителі	4415	3830	3146	50,5	49,8	50,0	49,5	50,2	50,0

2.10. Аборти

	1995	2000	2004	2005	2006 ³	2007	2008	2009
Кількість абортів ¹ , тис.	740	434	289	264	230	225	217	195
на 1000 жінок віком 15-49 років	58,5 ²	34,5 ²	23,2	21,3	18,7	18,5	18,1	16,4
на 100 пологів (включно з мертвонародженими)	150	113	68	62	51	48	43	38

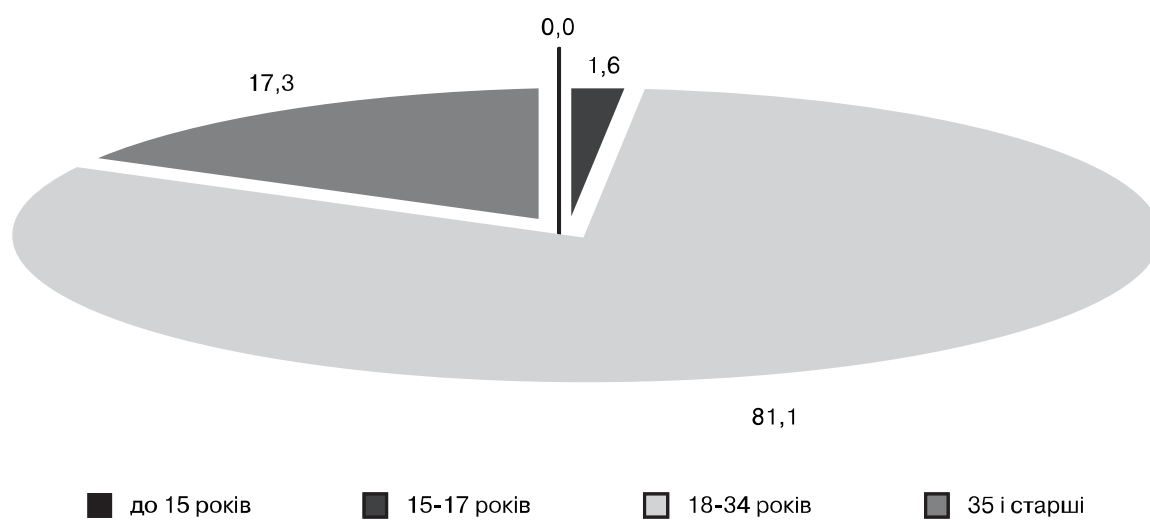
¹ Загальна кількість абортів наведена включно з міні-абортами, що здійснені протягом раннього періоду вагітності методом вакуум-аспірації.

² Показники розраховано на населення, що його перераховано від перепису населення, проведеного в 2001 році.

³ Дані за 2006 рік наведені по закладах системи Міністерства охорони здоров'я України.

2.11. Пологи та аборти

2.12. Кількість абортів за віком жінки у 2009 році, %

2.13. Населення, яке курить, у віці 14 років і старші за місцем проживання¹

Вікові групи, років		Усього, тис. осіб	З них		У % до відповідного віку	
			жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
2008						
Усе населення		10064,6	1412,9	8651,7	14,0	86,0
у тому числі:	14-15	29,2	2,8	26,4	9,6	90,4
	16-17	102,5	9,7	92,8	9,5	90,5
	18-29	2608,5	489,1	2119,4	18,8	81,2
	30 і старші	7324,4	911,3	6413,1	12,4	87,6
Міські поселення		7082,1	1286,9	5795,2	18,2	81,8
у тому числі:	14-15	19,7	2,8	16,9	14,2	85,8
	16-17	62,8	9,7	53,1	15,4	84,6
	18-29	1985,2	449,1	1536,1	22,6	77,4
	30 і старші	5014,4	825,3	4189,1	16,5	83,5
Сільська місцевість		2982,5	126,0	2856,5	4,2	95,8
у тому числі:	14-15	9,5	...	9,5	...	100,0
	16-17	39,7	...	39,7	...	100,0
	18-29	623,3	40,0	583,3	6,4	93,6
	30 і старші	2310,0	86,0	2224,0	3,7	96,3
2009						
Усе населення		9177,7	1229,3	7948,4	13,4	86,6
у тому числі:	14-15	10,3	...	10,3	...	100,0
	16-17	70,4	12,6	57,8	17,9	82,1
	18-29	2318,8	383,6	1935,2	16,5	83,5
	30 і старші	6778,2	833,1	5945,1	12,3	87,7
Міські поселення		6554,6	1119,1	5435,5	17,1	82,9
у тому числі:	14-15	1,8	...	1,8	...	100,0
	16-17	62,2	12,6	49,6	20,3	79,7
	18-29	1760,8	348,2	1412,6	19,8	80,2
	30 і старші	4729,8	758,3	3971,5	16,0	84,0
Сільська місцевість		2623,1	110,2	2512,9	4,2	95,8
у тому числі:	14-15	8,5	...	8,5	...	100,0
	16-17	8,2	...	8,2	...	100,0
	18-29	558,0	35,4	522,6	6,3	93,7
	30 і старші	2048,4	74,8	1973,6	3,7	96,3

¹ Дані вибіркового опитування домогосподарств у жовтні 2008 та 2009 рр.

3

OCBITA

3.1. Розподіл населення у віці 15 років і старші, яке має освіту, за віковими групами

(за даними перепису населення 2001 року)

	Усього, осіб	Питома вага, %	
		жінки	чоловіки
Міські поселення та сільська місцевість			
Всього	38 951 157	54,0	46,0
в тому числі у віці, років			
15-19	3865889	48,9	51,1
20-29	6835848	49,7	50,3
30-39	6565867	51,0	49,0
40-49	7246561	52,7	47,3
50-54	3159121	54,3	45,7
55-59	2038424	56,7	43,3
60 і старші	9239447	61,9	38,1
Міські поселення			
Всього	26 725 457	54,4	45,6
в тому числі у віці, років			
15-19	2826122	49,0	51,0
20-29	4831687	50,1	49,9
30-39	4525002	52,3	47,7
40-49	5155972	54,1	45,9
50-54	2262452	55,2	44,8
55-59	1349169	56,7	43,3
60 і старші	5775053	61,9	38,1
Сільська місцевість			
Всього	12 225 700	53,1	46,9
в тому числі у віці, років			
15-19	1039767	48,7	51,3
20-29	2004161	48,7	51,3
30-39	2040865	48,0	52,0
40-49	2090589	49,1	50,9
50-54	896669	52,1	47,9
55-59	689255	56,7	43,3
60 і старші	3464394	61,8	38,2

3.2. Питома вага жінок та чоловіків в загальній чисельності осіб, які навчалися у навчальних закладах різного рівня

(на початок навчального року; %)

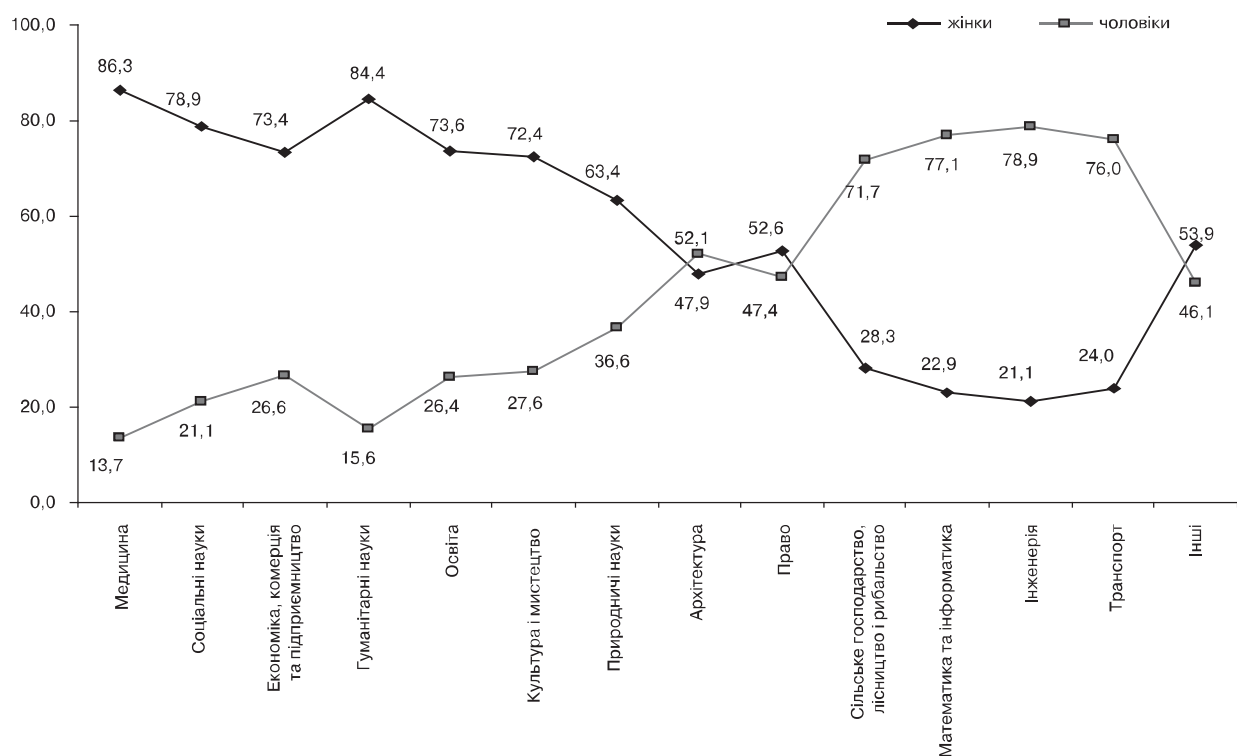
	1995/96		2000/01		2001/02	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Усього навчалися	49,4	50,6	49,7	50,3	49,8	50,2
у загальноосвітніх навчальних закладах	49,3	50,7	49,5	50,5	49,4	50,6
у тому числі:						
денних	49,4	50,6	49,7	50,3	49,6	50,4
вечірніх (змінних), включаючи тих, хто навчався заочно	45,6	54,4	43,6	56,4	42,2	57,8
у професійно-технічних навчальних закладах ¹	42,3	57,7	40,0	60,0	40,2	59,8
у вищих навчальних закладах						
I-II рівнів акредитації	55,7	44,3	54,0	46,0	53,5	46,5
III-IV рівнів акредитації	49,8	50,2	52,6	47,4	53,4	46,6

Продовження табл. 3.2

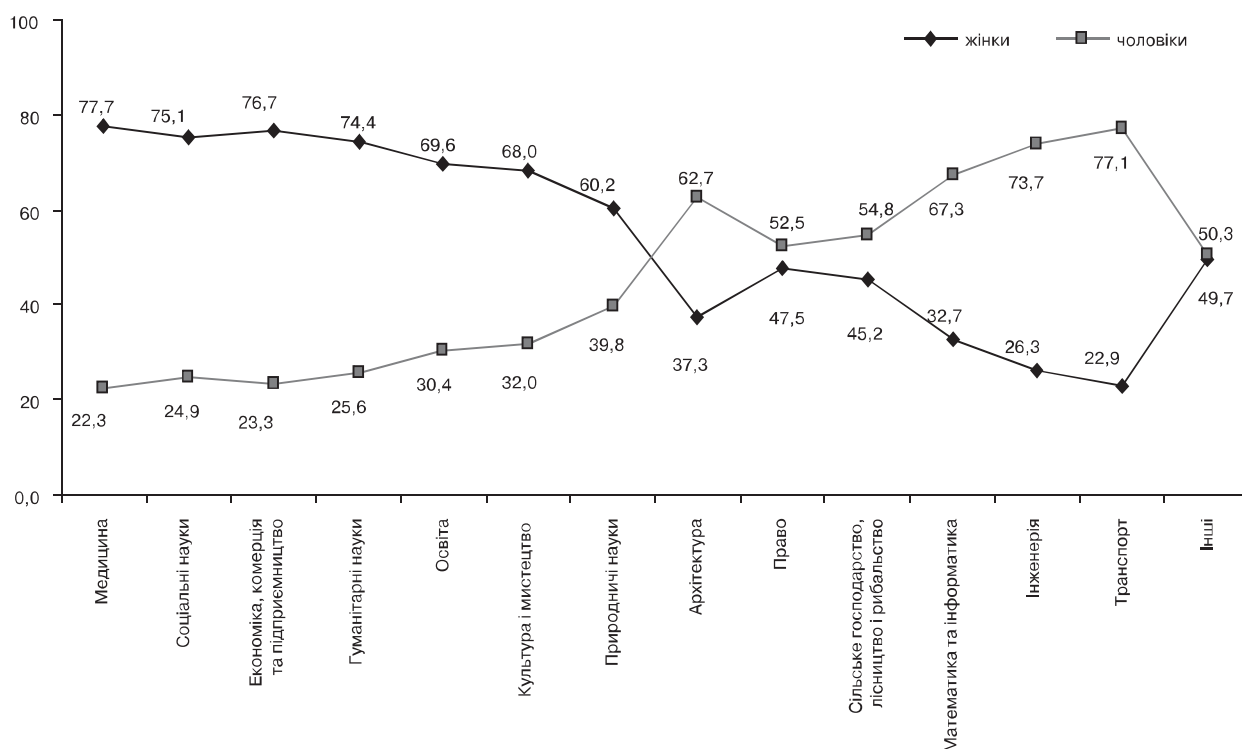
	2007/08		2008/09		2009/10	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Усього навчалися	50,1	49,9	50,2	49,8	49,9	50,1
у загальноосвітніх навчальних закладах	48,6	51,4	48,5	51,5	48,4	51,6
у тому числі:						
денних						
вечірніх (змінних), включаючи тих, хто навчався заочно	48,8	51,2	48,7	51,3	48,6	51,4
у професійно-технічних навчальних закладах ¹	39,4	60,6	39,0	61,0	38,4	61,6
у вищих навчальних закладах						
I-II рівнів акредитації	52,2	47,8	53,4	46,6	53,1	46,9
III-IV рівнів акредитації	54,8	45,2	55,0	45,0	54,6	45,4

¹ Дані щодо ПТНЗ наведені на початок 1996, 2001, 2002, 2008, 2009, 2010 рр.

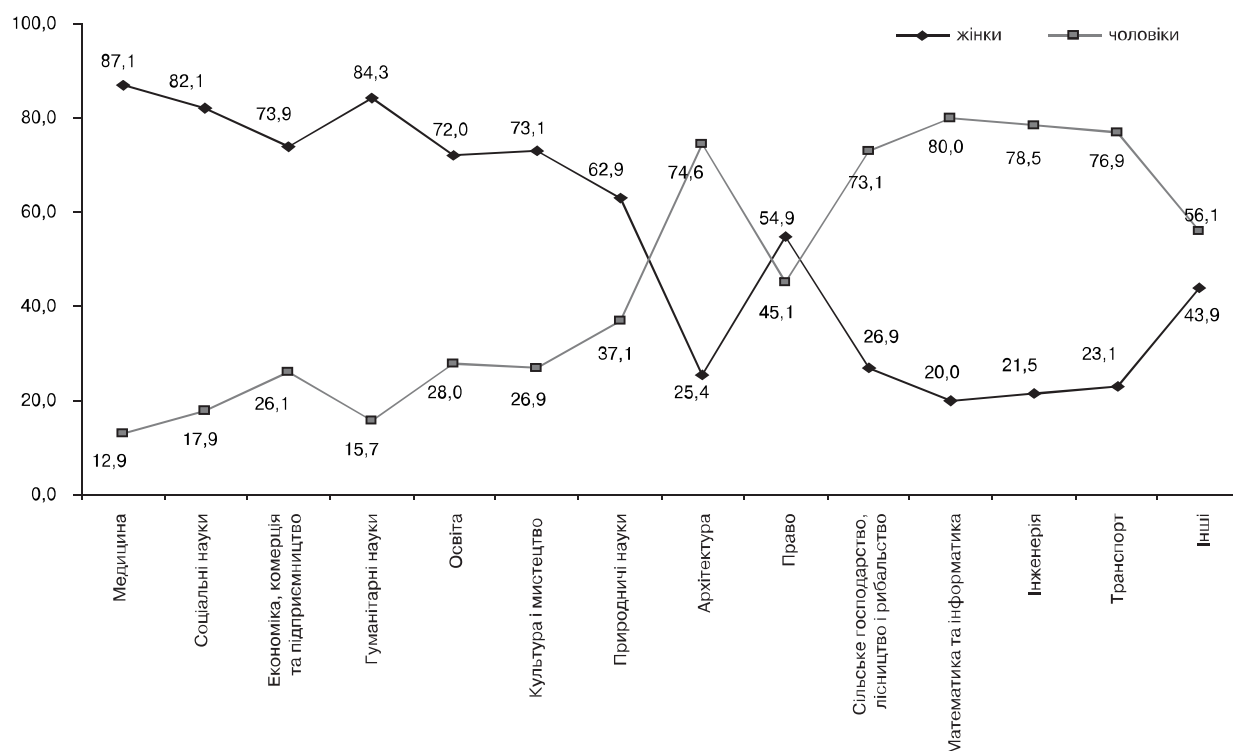
3.3. Студенти ВНЗ I-II рівнів акредитації за галузями знань на початок 2007/08 навчального року; %

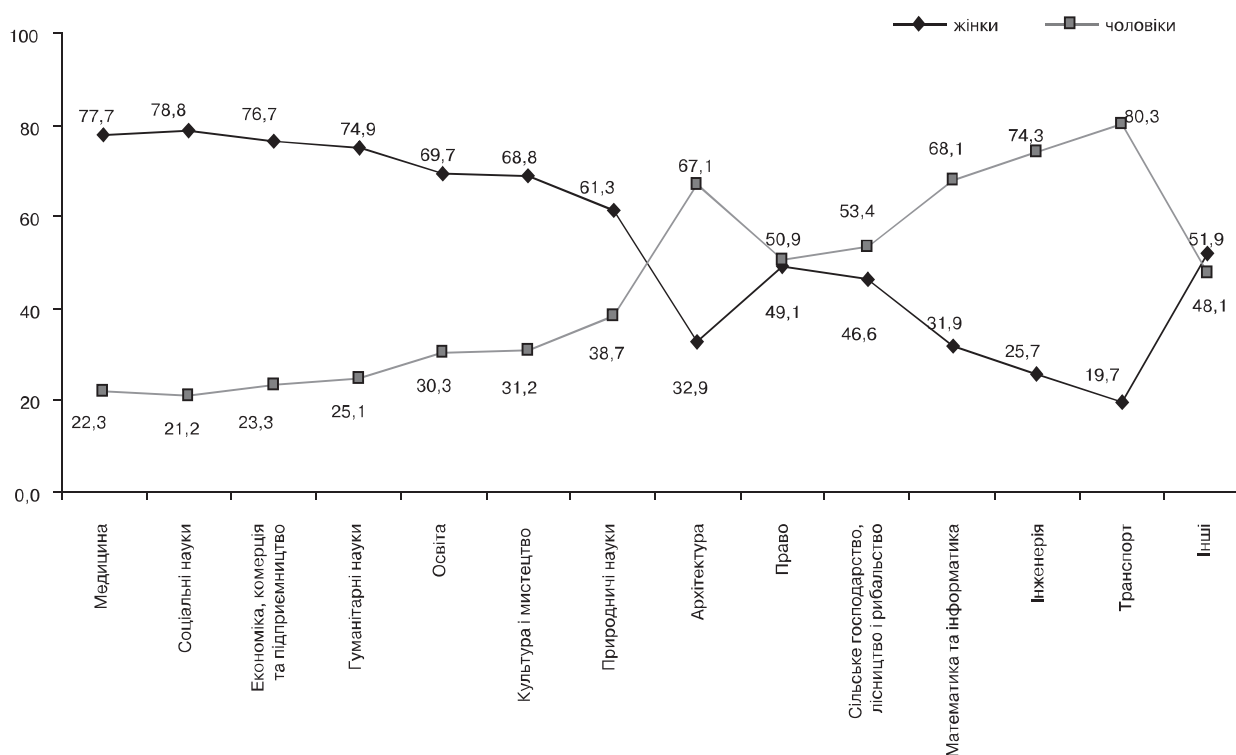
3.4. Студенти ВНЗ III-IV рівнів акредитації за галузями знань на початок 2007/08 навчального року; %

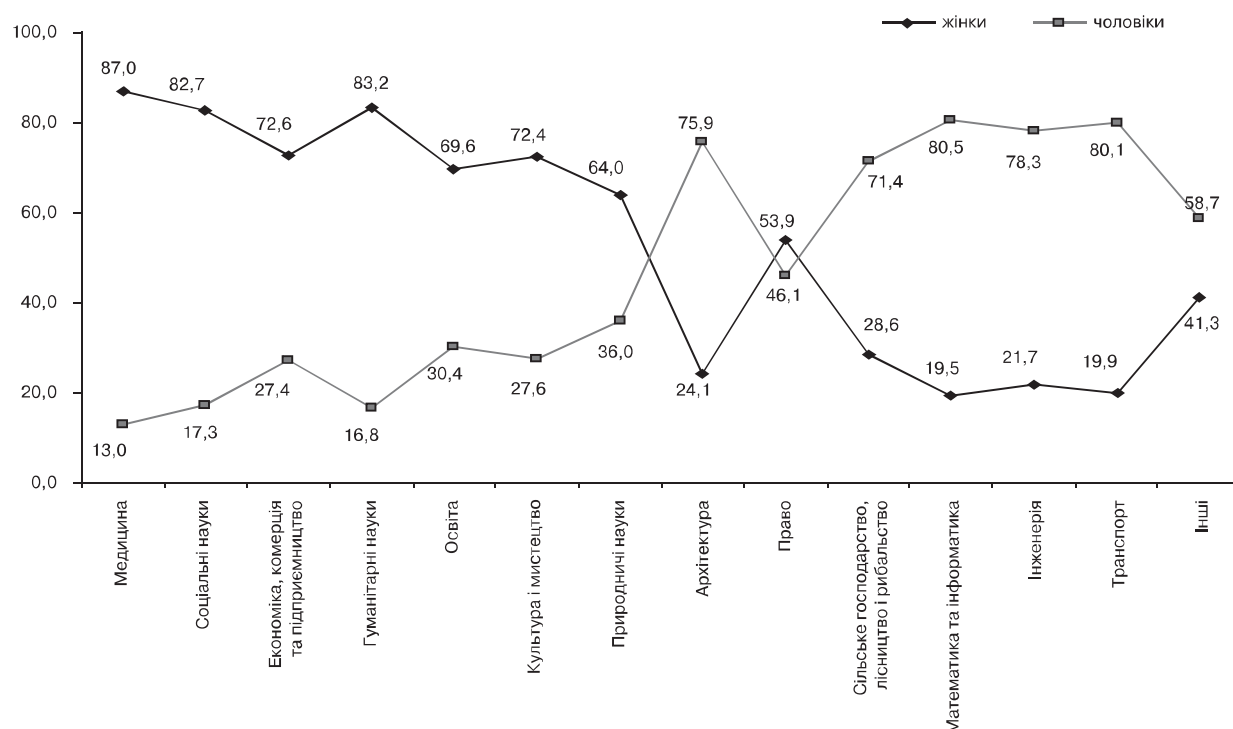
3.5. Студенти ВНЗ I-II рівнів акредитації за галузями знань на початок 2008/09 навчального року; %

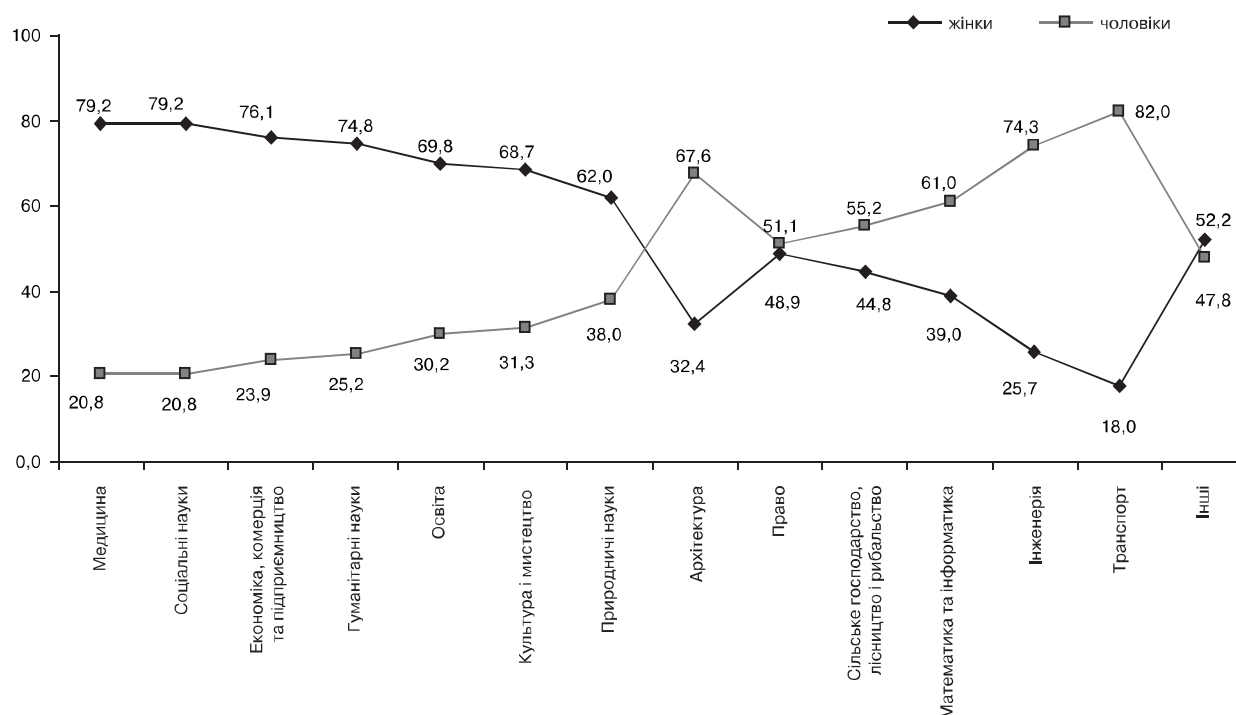
3.6. Студенти ВНЗ III-IV рівнів акредитації за галузями знань на початок 2008/09 навчального року; %

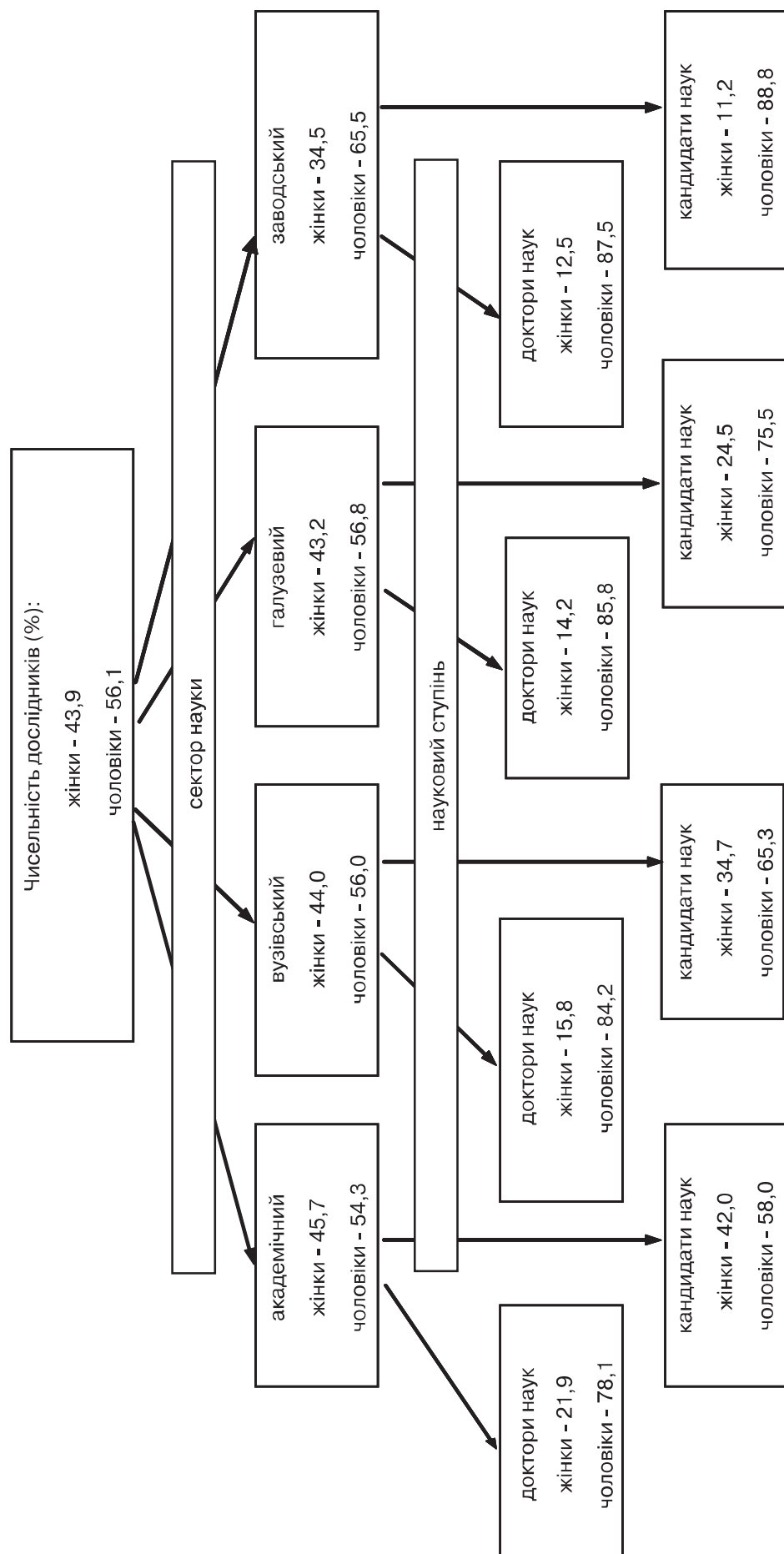
3.7. Студенти ВНЗ I-II рівнів акредитації за галузями знань на початок 2009/10 навчального року; %

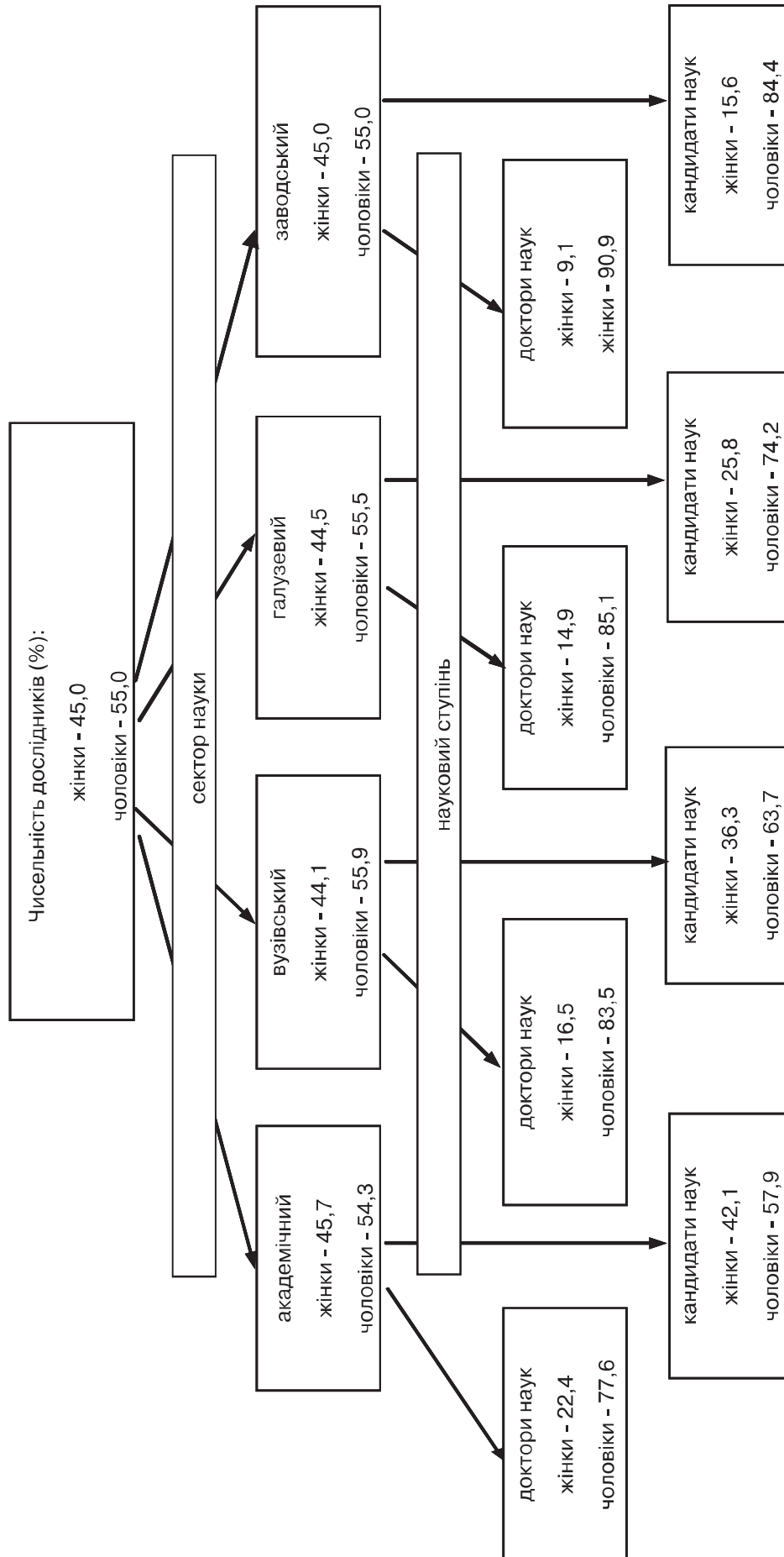
3.8. Студенти ВНЗ III-IV рівнів акредитації за галузями знань на початок 2009/10 навчального року; %

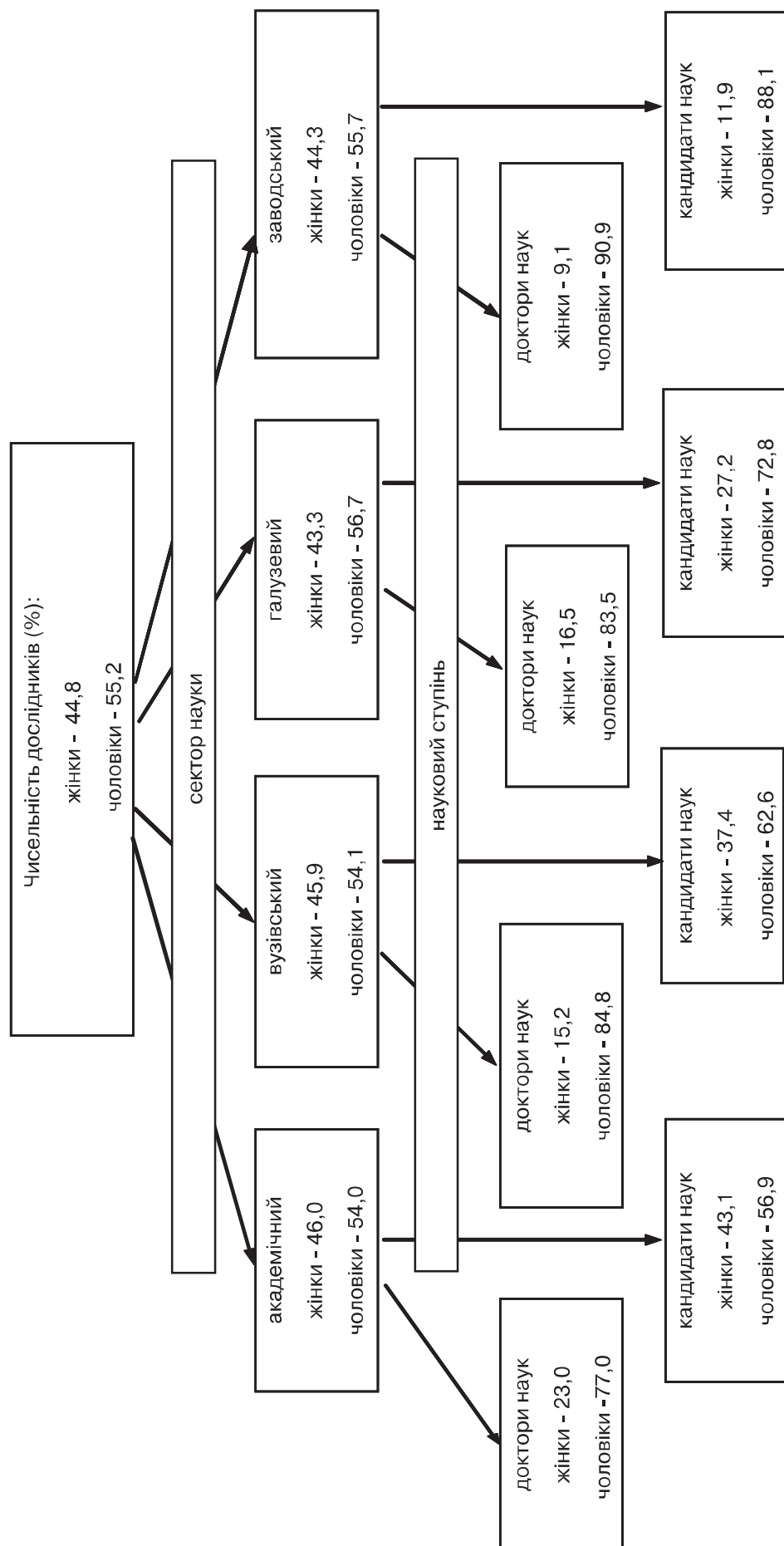
3.9. Розподіл дослідників, які виконували наукові дослідження і розробки, за секторами науки та науковими ступенями у 2007 році

3.10. Розподіл дослідників, які виконували наукові дослідження і розробки, за секторами науки та науковими ступенями у 2008 році

3.11. Розподіл дослідників, які виконували наукові дослідження і розробки, за секторами науки та науковими ступенями у 2009 році

3.12. Чисельність кандидатів наук

	1995			2000			2006		
	усього, осіб	у тому числі, %		усього, осіб	у тому числі, %		усього, осіб	у тому числі, %	
		жінки	чоловіки		жінки	чоловіки		жінки	чоловіки
Україна	57610	31,6	68,4	58741	34,7	65,3	71893	40,4	59,6
у тому числі за віком, років									
до 30	1104	49,9	50,1	1815	52,4	47,6	4454	53,4	46,6
31-40	11463	38,7	61,3	9305	46,7	53,3	13698	56,6	43,4
41-50	17426	34,2	65,8	16654	38,7	61,3	16737	45,8	54,2
51-55	8003	30,4	69,6	9365	33,3	66,7	9359	38,1	61,9
56-60	12097	26,0	74,0	7398	27,8	72,2	9700	30,9	69,1
61-70	6488	23,2	76,8	12201	24,6	75,4	13960	26,7	73,3
70 і старші	1029	19,3	80,7	2003	22,4	77,6	3985	23,6	76,4

Продовження табл. 3.12

	2007			2008			2009		
	усього, осіб	у тому числі, %		усього, осіб	у тому числі, %		усього, осіб	у тому числі, %	
		жінки	чоловіки		жінки	чоловіки		жінки	чоловіки
Україна	74191	41,5	58,5	77763	42,7	57,3	81169	44,3	55,7
у тому числі за віком, років									
до 30	4565	54,6	45,4	4891	56,4	43,6	6870	57,0	43,0
31-40	15201	57,0	43,0	17118	57,2	42,8	19198	58,1	41,9
41-50	16506	47,6	52,4	16659	49,1	50,9	17167	50,1	49,9
51-55	9551	39,4	60,6	9681	41,2	58,8	9822	41,2	58,8
56-60	9591	31,6	68,4	9408	32,1	67,9	9191	32,9	67,1
61-70	13994	27,5	72,5	13938	28,8	71,2	13180	28,8	71,2
70 і старші	4783	23,8	76,2	6068	24,2	75,8	5741	24,4	75,6

3.13. Чисельність докторів наук

	1995			2000			2006		
	усього, осіб	у тому числі, %		усього, осіб	у тому числі, %		усього, осіб	у тому числі, %	
		жінки	чоловіки		жінки	чоловіки		жінки	чоловіки
Україна	9759	14,0	86,0	10339	15,2	84,8	12488	18,6	81,4
у тому числі за віком, років									
до 30	1	-	100,0	2	-	100,0	1	-	100,0
31-40	270	18,1	81,9	232	25,0	75,0	237	35,9	64,1
41-50	1826	13,7	86,3	1698	18,7	81,3	1769	27,9	72,1
51-55	1461	13,7	86,3	1658	16,3	83,7	1739	22,5	77,5
56-60	2604	12,7	87,3	1639	15,1	84,9	2265	16,9	83,1
61-70	2671	15,7	84,3	3778	12,5	87,5	4251	14,5	85,5
70 і старші	926	12,5	87,5	1332	15,6	84,4	2226	15,6	84,4

Продовження табл. 3.13

	2007			2008			2009		
	усього, осіб	у тому числі, %		усього, осіб	у тому числі, %		усього, осіб	у тому числі, %	
		жінки	чоловіки		жінки	чоловіки		жінки	чоловіки
Україна	12845	19,6	80,4	13423	20,5	79,5	13866	21,6	78,4
у тому числі за віком, років									
до 30	1	-	100,0	-	-	-	2	-	100,0
31-40	288	40,6	59,4	350	42,6	57,4	463	44,1	55,9
41-50	1778	30,4	69,6	1823	32,4	67,6	2032	34,4	65,6
51-55	1777	24,1	75,9	1843	25,8	74,2	1964	26,5	73,5
56-60	2230	18,7	81,3	2280	20,0	80,0	2358	20,5	79,5
61-70	4279	14,9	85,1	4129	15,5	84,5	4102	15,7	84,3
70 і старші	2492	15,1	84,9	2998	14,9	85,1	2945	15,0	85,0

3.14. Розподіл дослідників (які виконували наукові дослідження й розробки) за галузями наук у 2007 році

	Чисельність дослідників, осіб		З них мають науковий ступінь, %			
	жінки	чоловіки	доктора наук		кандидата наук	
			жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Усього	34596	44236	20,4	79,6	37,6	62,4
у тому числі за галузями наук						
фізико-математичні	2030	5655	8,9	91,1	22,4	77,6
хімічні	1421	1181	18,3	81,7	45,4	54,6
біологічні	2569	1710	37,8	62,2	57,9	42,1
геологічні	960	1156	11,7	88,3	31,4	68,6
географічні	94	99	45,5	54,5	26,5	73,5
технічні	13747	22683	7,1	92,9	18,2	81,8
сільськогосподарські	3169	3102	14,4	85,6	38,1	61,9
історичні	587	273	25,5	74,5	47,9	52,1
економічні	1405	925	25,8	74,2	53,2	46,8
філософські	68	108	15,6	84,4	44,0	56,0
державне управління	3	9	-	-	33,3	66,7
філологічні	325	124	52,7	47,3	73,4	26,6
юридичні	408	387	23,1	76,9	43,8	56,2
педагогічні	469	247	50,0	50,0	64,6	35,4
медичні	3083	1642	39,3	60,7	65,6	34,4
фармацевтичні	118	73	33,3	66,7	35,7	64,3
ветеринарні	206	180	16,0	84,0	38,1	61,9
мистецтвознавство	128	56	42,1	57,9	81,0	19,0
національна безпека	137	163	7,1	92,9	20,8	79,2
психологічні	196	100	41,2	58,8	72,1	27,9
соціологічні	117	62	50,0	50,0	60,0	40,0
політичні	124	179	21,4	78,6	38,0	62,0
фізичне виховання та спорт	39	26	25,0	75,0	53,3	46,7
наукові установи та вузи, що мають багатогалузевий профіль	3193	4096	17,6	82,4	34,7	65,3

3.15. Розподіл дослідників (які виконували наукові дослідження й розробки) за галузями наук у 2008 році

	Чисельність дослідників, осіб		З них мають науковий ступінь, %			
			доктора наук		кандидата наук	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Усього	34803	42552	21,0	79,0	38,3	61,7
у тому числі за галузями наук						
фізико-математичні	2092	5599	8,7	91,3	22,8	77,2
хімічні	1388	1185	17,6	82,4	43,7	56,3
біологічні	2450	1735	37,6	62,4	55,8	44,2
геологічні	939	1169	13,3	86,7	30,8	69,2
географічні	101	90	45,5	54,5	29,7	70,3
технічні	13778	20940	8,5	91,5	18,8	81,2
сільськогосподарські	3225	3088	17,0	83,0	39,6	60,4
історичні	586	285	25,0	75,0	53,3	46,7
економічні	1457	999	25,4	74,6	51,5	48,5
філософські	68	115	17,6	82,4	43,6	56,4
державне управління	16	13	-	100,0	58,8	41,2
філологічні	321	131	49,1	50,9	70,0	30,0
юридичні	453	391	29,6	70,4	45,8	54,2
педагогічні	483	220	47,0	53,0	63,8	36,2
медичні	3094	1617	39,7	60,3	65,8	34,2
фармацевтичні	170	105	21,4	78,6	57,1	42,9
ветеринарні	213	201	8,0	92,0	41,0	59,0
мистецтвознавство	138	45	52,9	47,1	80,0	20,0
національна безпека	140	149	8,3	91,7	20,8	79,2
психологічні	198	97	47,1	52,9	70,4	29,6
соціологічні	91	55	45,2	54,8	54,8	45,2
політичні	139	186	27,7	72,3	38,3	61,7
фізичне виховання та спорт	37	41	16,7	83,3	36,8	63,2
наукові установи та вузи, що мають багатогалузевий профіль	3226	4096	18,1	81,9	37,8	62,2

3.16. Розподіл дослідників (які виконували наукові дослідження й розробки) за галузями наук у 2009 році

	Чисельність дослідників, осіб		З них мають науковий ступінь, %			
			доктора наук		кандидата наук	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Усього	34126	42021	21,5	78,5	39,5	60,5
у тому числі за галузями наук						
фізико-математичні	2122	5367	9,4	90,6	23,9	76,1
хімічні	1310	1087	18,8	81,2	49,8	50,2
біологічні	2608	1878	37,1	62,9	57,8	42,2
геологічні	982	1215	13,0	87,0	32,1	67,9
географічні	170	150	47,1	52,9	28,6	71,4
технічні	13055	20928	8,1	91,9	18,5	81,5
сільськогосподарські	3100	3005	15,3	84,7	41,9	58,1
історичні	602	291	28,1	71,9	53,5	46,5
економічні	1460	910	29,1	70,9	53,1	46,9
філософські	70	113	16,2	83,8	40,9	59,1
державне управління	12	10	-	100,0	66,7	33,3
філологічні	342	130	50,9	49,1	71,7	28,3
юридичні	440	402	40,7	59,3	46,1	53,9
педагогічні	478	220	54,8	45,2	67,8	32,2
медичні	3080	1617	40,7	59,3	65,8	34,2
фармацевтичні	146	98	28,6	71,4	46,6	53,4
ветеринарні	230	191	9,1	90,9	42,9	57,1
мистецтвознавство	156	72	51,9	48,1	73,0	27,0
національна безпека	77	109	-	100,0	11,5	88,5
психологічні	202	101	47,1	52,9	73,6	26,4
соціологічні	91	55	43,3	56,7	57,8	42,2
політичні	130	184	26,5	73,5	39,4	60,6
фізичне виховання та спорт	38	37	25,0	75,0	42,9	57,1
наукові установи та вузи, що мають багатогалузевий профіль	3225	3851	17,3	82,7	38,4	61,6

4

ЗАЙНЯТІСТЬ ТА БЕЗРОБІТТЯ

4.1. Рівень економічної активності населення за рівнем освіти¹

(у віці 15-70 років; %)

	2000		2001		2005	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Всього	58,4	68,5	57,7	67,3	57,0	67,9
у тому числі за освітою						
повна вища	78,4	84,1	78,1	84,0	76,4	84,1
базова вища	74,7	81,7	73,1	79,9	52,9	60,7
професійно-технічна	73,2	83,3	73,3	82,5	-	-
неповна вища	-	-	-	-	68,1	76,9
повна загальна середня	53,8	65,6	51,5	63,6	56,1	71,5
базова загальна середня	30,8	38,8	28,0	35,7	33,1	44,1
початкова загальна або не мають освіти	17,1	25,7	12,6	20,5	20,4	21,8

Продовження табл. 4.1

	2007		2008		2009	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Всього	57,1	68,9	57,5	69,8	58,1	69,2
у тому числі за освітою						
повна вища	76,7	84,4	75,6	84,2	76,3	83,1
базова вища	55,4	55,4	56,7	58,8	50,7	54,5
професійно-технічна	-	-	-	-	-	-
неповна вища	67,1	77,7	68,1	78,9	68,6	77,7
повна загальна середня	54,0	71,3	53,7	71,8	52,6	69,7
базова загальна середня	31,8	43,1	32,4	43,4	34,4	45,6
початкова загальна або не мають освіти	21,3	21,2	21,6	20,4	17,3	17,9

¹ Дані наведено за матеріалами вибіркового обстеження населення з питань економічної активності.

4.2. Рівень економічної активності населення за віковими групами¹

(у віці 15-70 років; %)

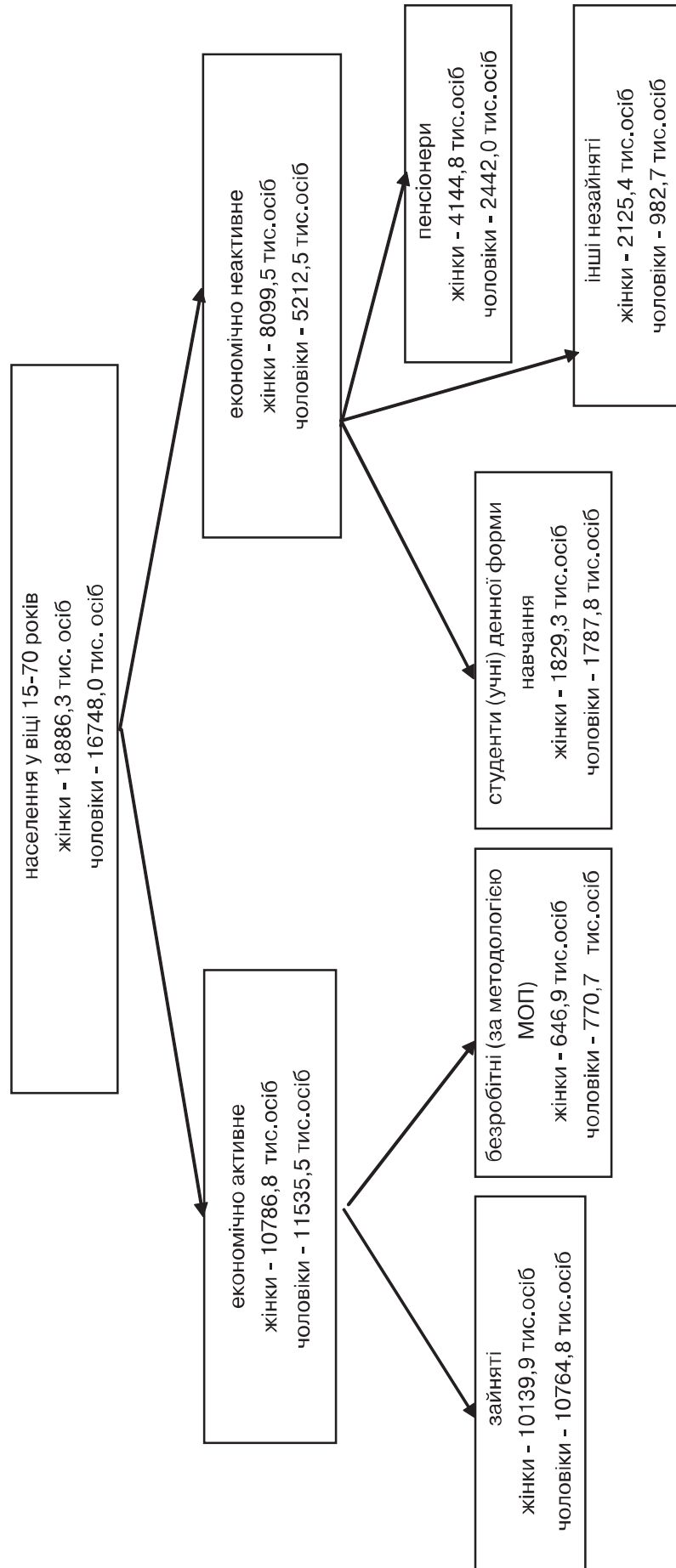
	2000		2001		2005	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Всього	58,4	68,5	57,7	67,3	57,0	67,9
у тому числі у віці, років						
15-24	37,3	42,8	36,1	41,3	35,5	44,7
25-29	79,4	90,0	78,1	89,0	73,5	89,2
30-34	84,0	91,0	83,4	89,9	77,3	88,6
35-39	85,6	90,9	86,1	90,1	82,4	89,0
40-49	85,5	88,9	85,2	87,7	82,9	85,9
50-59	55,8	76,6	56,3	75,9	57,2	74,2
60-70	16,3	24,7	15,1	24,2	20,3	26,7

Продовження табл. 4.2.

	2007		2008		2009	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Всього	57,1	68,9	57,5	69,8	58,1	69,2
у тому числі у віці, років						
15-24	36,6	46,8	37,7	48,1	36,5	47,1
25-29	73,8	90,5	72,7	91,4	72,3	88,6
30-34	78,3	90,6	79,1	90,9	77,7	89,6
35-39	83,7	90,9	83,3	91,4	82,2	90,2
40-49	83,6	85,6	83,9	86,2	83,2	84,4
50-59	54,9	73,7	55,4	73,7	56,5	71,5
60-70	19,7	24,7	19,5	25,3	21,8	27,0

¹ Дані наведено за матеріалами вибіркового обстеження населення з питань економічної активності.

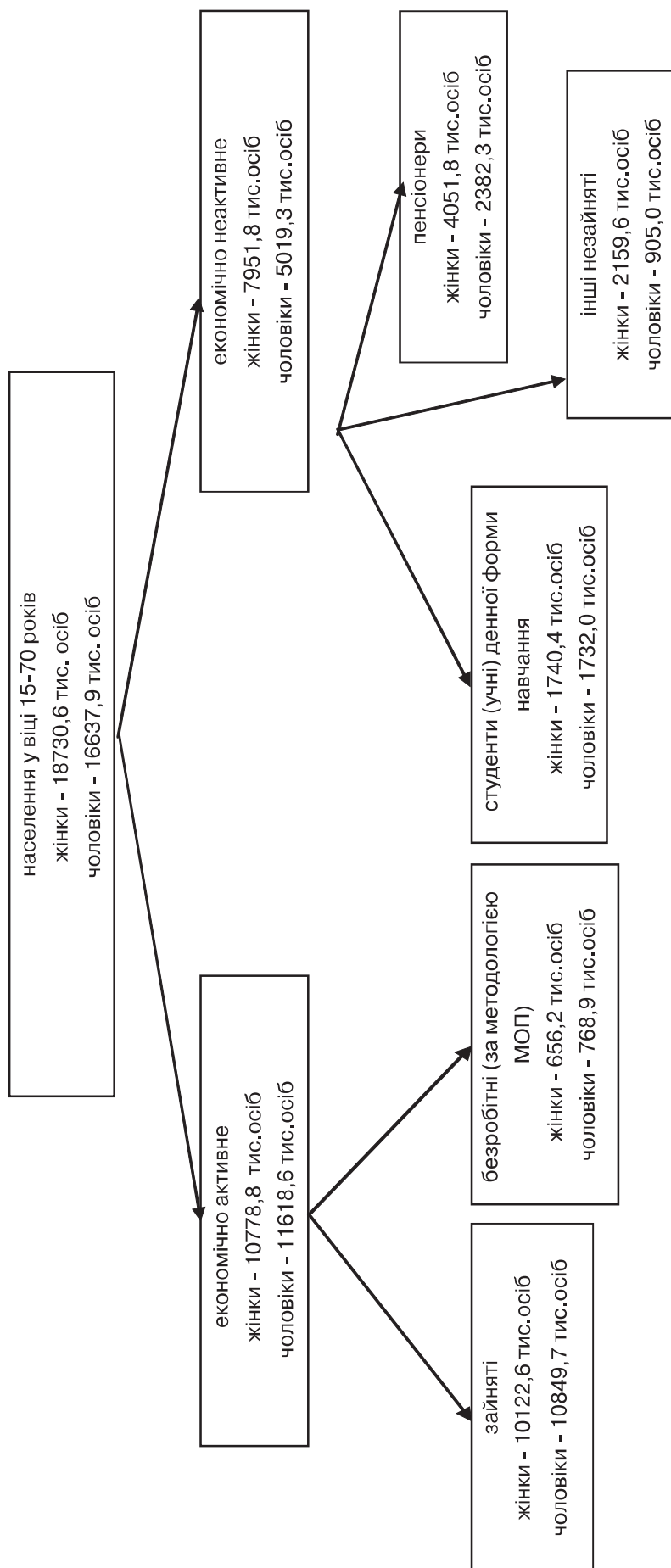
4.3. Населення у віці 15-70 років за економічною активністю у 2007 році¹

¹ Дані наведено за матеріалами вибірових обстежень населення з питань економічної активності.

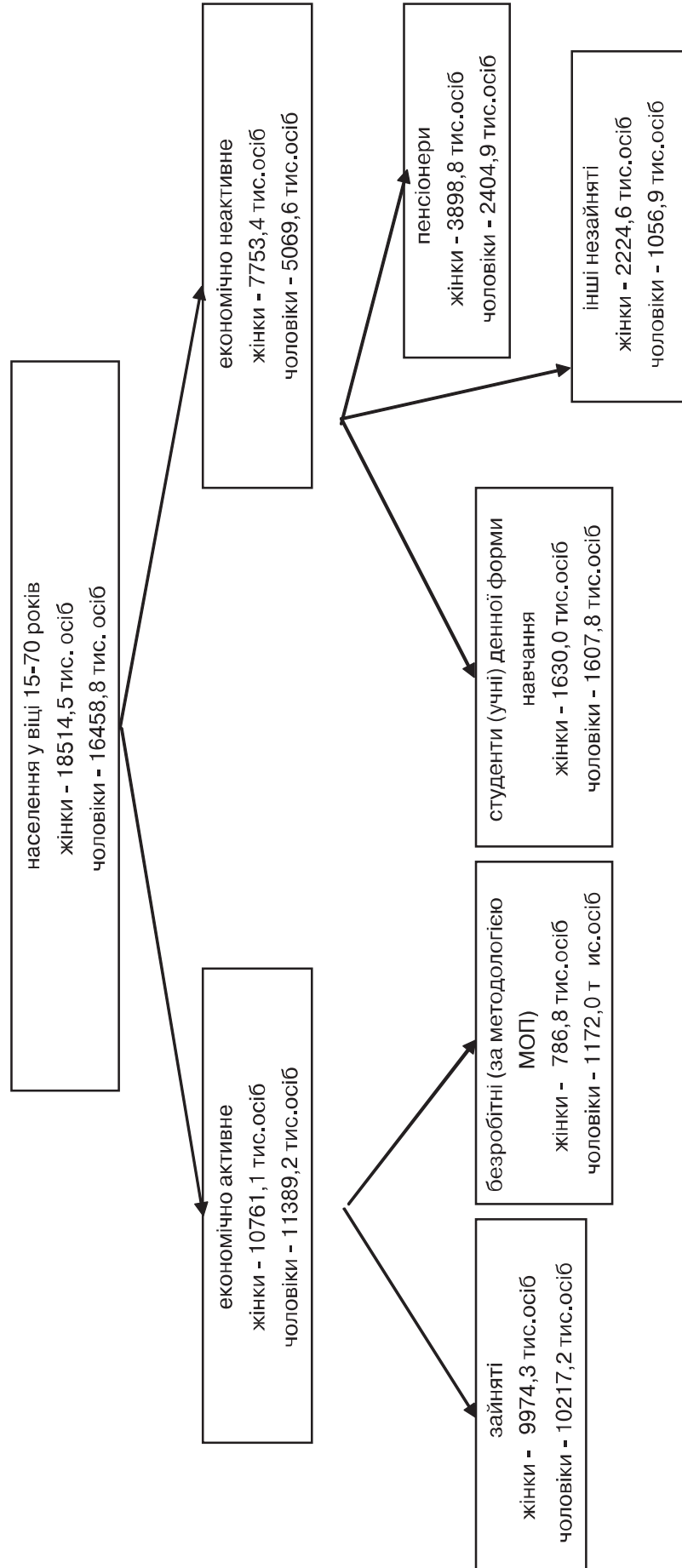

4.4. Населення у віці 15-70 років за економічною активністю у 2008 році¹

¹ Дані наведено за матеріалами вибіркового обстеження населення з питань економічної активності.

4.5. Населення у віці 15-70 років за економічною активністю у 2009 році¹

¹ Дані наведено за матеріалами вибірових обстежень населення з питань економічної активності.

4.6. Рівень безробіття населення (за методологією МОП) за рівнем освіти¹

(у віці 15-70 років; %
до економічно активного населення)

	2000		2001		2005	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Безробітне населення	11,6	11,6	10,8	11,0	6,8	7,5
у тому числі за освітою						
повна вища	8,0	7,0	6,9	6,5	4,0	4,4
базова вища	12,0	11,6	10,4	10,2	5,2	10,0
професійно-технічна	16,1	13,7	15,1	13,5	-	-
неповна вища	-	-	-	-	7,1	6,8
повна загальна середня	12,7	12,9	12,5	11,9	9,0	8,8
базова загальна середня	8,3	11,5	9,2	12,2	5,6	8,4
початкова загальна	2,0	6,6	1,4	5,3	1,9	2,6

Продовження табл. 4.6.

	2007		2008		2009	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Безробітне населення	6,0	6,7	6,1	6,6	7,3	10,3
у тому числі за освітою						
повна вища	4,5	4,8	3,7	4,6	6,2	7,3
базова вища	5,2	9,0	11,4	8,2	14,1	16,9
професійно-технічна	-	-	-	-	-	-
неповна вища	5,9	6,3	6,8	6,8	7,3	10,7
повна загальна середня	7,7	7,5	7,4	7,4	8,2	11,7
базова загальна середня	4,1	7,4	4,6	6,4	6,5	8,7
початкова загальна	0,7	0,6	0,5	0,2	2,1	0,6

¹ Дані наведено за матеріалами вибірових
обстежень населення з питань економічної активності.

4.7. Рівень безробіття населення (за методологією МОП) за віковими групами¹

(у віці 15-70 років; % до економічно активного населення)

	2000		2001		2005	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Безробітне населення	11,6	11,6	10,8	11,0	6,8	7,5
у тому числі у віці, років						
15-24	25,3	23,3	22,5	22,1	14,4	15,2
25-29	13,1	15,1	11,2	12,3	7,7	7,5
30-34	12,6	11,7	11,4	11,2	7,3	6,4
35-39	10,9	10,3	10,7	11,2	6,1	6,8
40-49	9,3	9,1	9,7	8,6	6,5	6,5
50-59	7,4	7,4	6,6	7,6	4,0	5,7
60-70	1,4	1,0	0,9	0,9	0,2	0,3

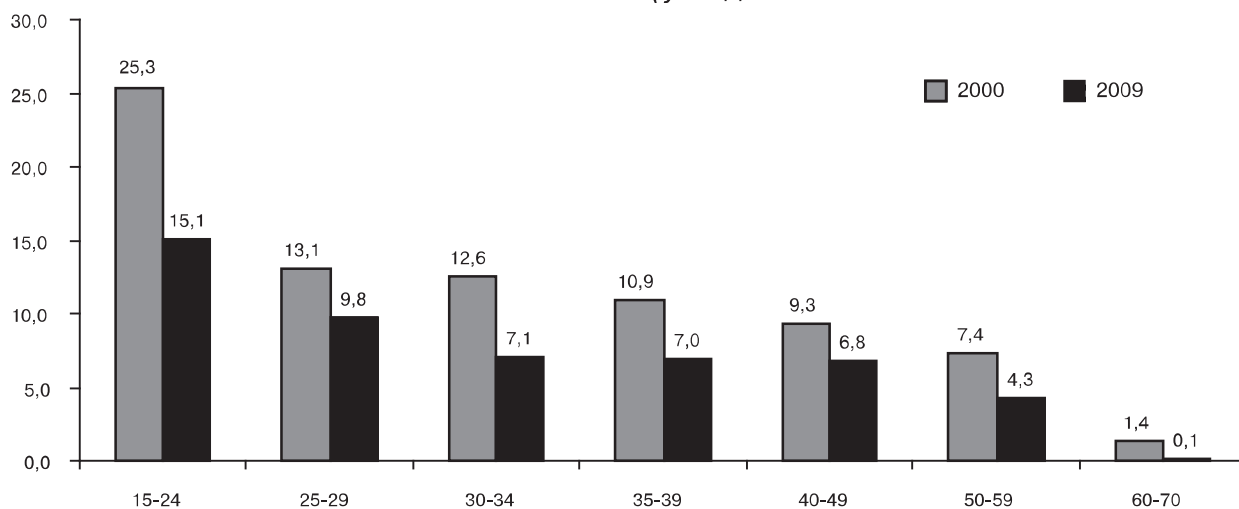
Продовження табл. 4.7.

	2007		2008		2009	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Безробітне населення	6,0	6,7	6,1	6,6	7,3	10,3
у тому числі у віці, років						
15-24	12,5	12,4	13,6	13,1	15,1	19,8
25-29	7,3	6,6	7,1	7,0	9,8	10,9
30-34	6,0	6,5	5,3	5,5	7,1	9,7
35-39	4,5	6,0	4,4	5,9	7,0	8,8
40-49	6,0	5,4	6,2	5,9	6,8	9,3
50-59	3,5	5,8	3,5	4,6	4,3	7,3
60-70	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1

¹ Дані наведено за матеріалами вибірових обстежень населення з питань економічної активності.

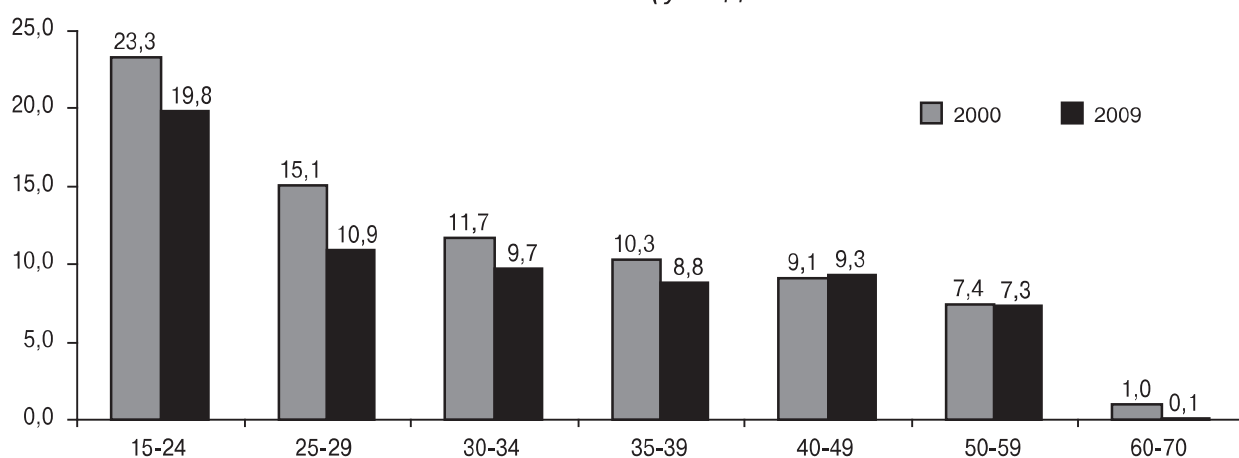
4.8. Рівень безробіття жінок (за методологією МОП) за віковими групами у 2000 та 2009 рр.

(у % до економічно активного населення)

4.9. Рівень безробіття чоловіків (за методологією МОП) за віковими групами у 2000 та 2009 рр.

(у % до економічно активного населення)

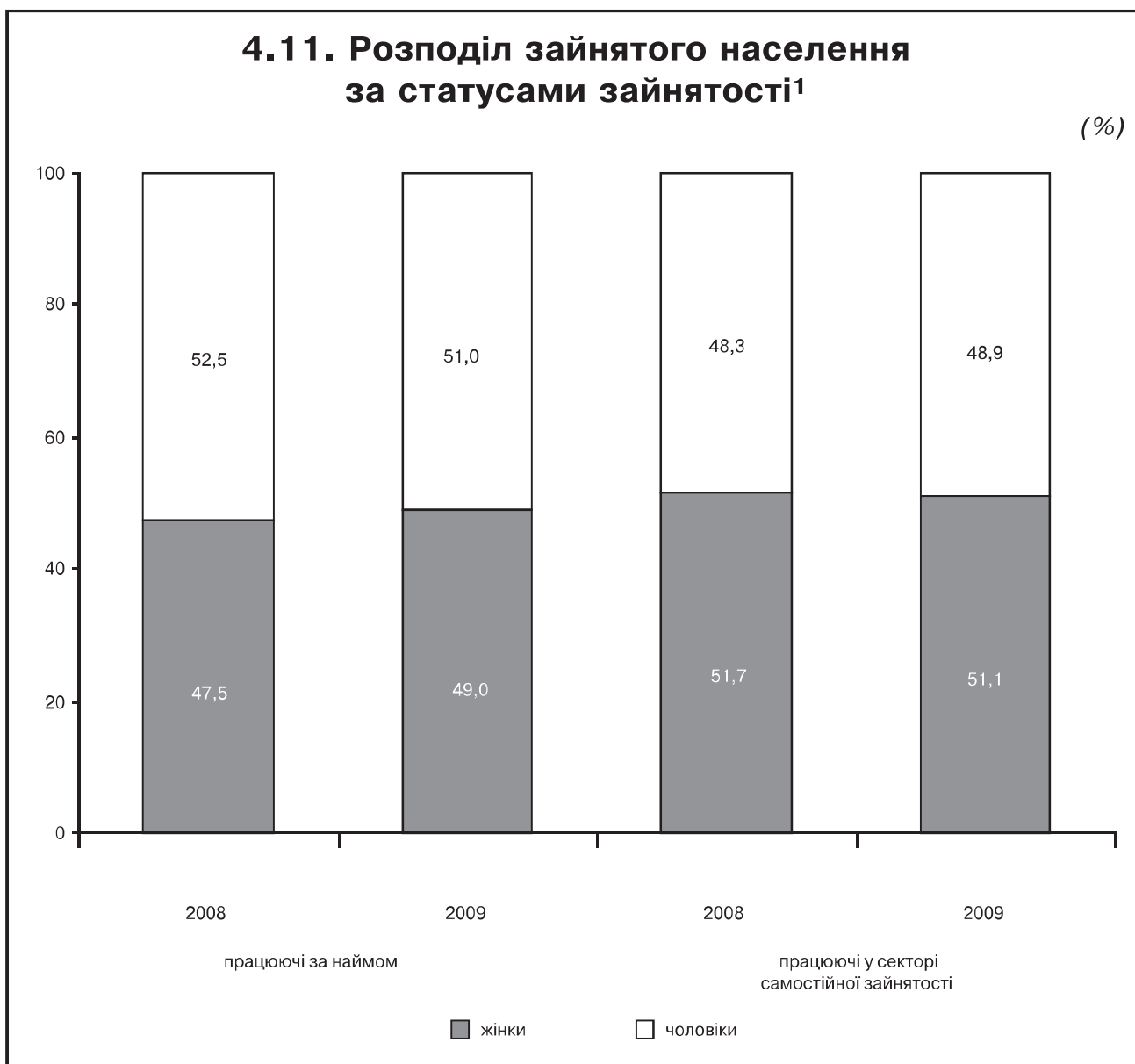
4.10. Чисельність зайнятого населення за статусами зайнятості¹

(у віці 15-70 років; тис.осіб)

	2007		2008		2009	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Всього	10139,9	10764,8	10122,6	10849,7	9974,3	10217,2
у тому числі						
працюючі за наймом	8060,9	8807,3	8172,7	9025,1	8065,9	8393,9
працюючі у секторі самостійної зайнятості	2079,0	1957,5	1949,9	1824,6	1908,4	1823,3

4.11. Розподіл зайнятого населення за статусами зайнятості¹

(%)

¹ Дані наведено за матеріалами вибірових обстежень населення з питань економічної активності.

4.12. Середньомісячна заробітна плата працівників за видами економічної діяльності

	2007			2008			2009		
	жінок, грн.	чоло- віків, грн.	заробітна плата жі- нок до за- робітної плати чо- ловіків, %	жінок, грн.	чоло- віків, грн.	заробітна плата жі- нок до за- робітної плати чо- ловіків, %	жінок, грн.	чоло- віків, грн.	заробітна плата жі- нок до за- робітної плати чо- ловіків, %
Усього	1150	1578	72,9	1565	2080	75,2	1677	2173	77,2
Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги	690	757	91,1	994	1122	88,6	1123	1251	89,8
Лісове господарство									
та пов'язані з ним послуги	1015	1119	90,7	1229	1329	92,5	1260	1359	92,7
Рибальство, риборицтво	727	720	100,9	951	905	105,2	1059	1022	103,7
Промисловість	1201	1785	67,3	1555	2315	67,2	1648	2412	68,3
Будівництво	1289	1535	84,0	1624	1883	86,2	1383	1543	89,6
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	1006	1284	78,3	1349	1679	80,4	1443	1688	85,5
Діяльність готелів та ресторанів	875	1116	78,4	1158	1378	84,1	1199	1430	83,8
Діяльність транспорту та зв'язку	1362	1887	72,2	1822	2474	73,7	2028	2670	76,0
діяльність наземного транспорту	1387	1653	83,9	1829	2138	85,6	1958	2208	88,7
діяльність водного транспорту	1158	1500	77,2	1484	2080	71,3	2329	2451	95,0
діяльність авіаційного транспорту	2471	2838	87,1	4036	4076	99,0	5058	5133	98,5

Продовження табл. 4.12.

	2007			2008			2009		
	жінок, грн.	чоло- віків, грн.	заробітна плата жі- нок до за- робітної плати чо- ловіків, %	жінок, грн.	чоло- віків, грн.	заробітна плата жі- нок до за- робітної плати чо- ловіків, %	жінок, грн.	чоло- віків, грн.	заробітна плата жі- нок до за- робітної плати чо- ловіків, %
додаткові транспортні послуги та допоміжні операції	1569	2033	77,1	2089	2651	78,8	2241	2844	78,8
діяльність пошти та зв'язку	1148	2032	56,5	1523	2652	57,4	1782	2998	59,4
Фінансова діяльність	2386	3636	65,6	3279	4763	68,8	3537	5044	70,1
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	1513	1674	90,4	2001	2165	92,5	2114	2339	90,4
з них дослідження і розробки	1571	1908	82,3	2128	2537	83,9	2326	2776	83,8
Державне управління	1714	2130	80,5	2424	2898	83,6	2369	2804	84,5
Освіта	1015	1207	84,1	1392	1630	85,4	1561	1778	87,8
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	845	992	85,2	1150	1307	88,0	1277	1444	88,4
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	931	1347	69,1	1311	1829	71,7	1496	2223	67,3
з них діяльність у сфері культури та спорту, відпочинку та розваг	936	1435	65,3	1330	1964	67,8	1530	2489	61,5

4.13. Вивільнення працівників за видами економічної діяльності¹

(у % до загальної кількості вивільнених)

	2007		2008		2009	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Всього	56,0	44,0	54,2	45,8	49,7	50,3
у тому числі за видами економічної діяльності Сільське господарство, мисливство, лісове господарство.	45,3	54,7	46,8	53,2	42,5	57,5
Рибальство, рибництво	30,4	69,6	31,5	68,5	27,3	72,7
Промисловість	56,0	44,0	53,2	46,8	45,5	54,5
Будівництво	47,9	52,1	39,9	60,1	31,0	69,0
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	58,2	41,8	60,1	39,9	54,1	45,9
Діяльність готелів та ресторанів	82,1	17,9	72,5	27,5	74,5	25,5
Діяльність транспорту та зв'язку	51,2	48,8	51,6	48,4	47,2	52,8
Фінансова діяльність	65,4	34,6	60,6	39,4	68,5	31,5
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	59,4	40,6	60,3	39,7	56,1	43,9
Державне управління	53,4	46,6	49,9	50,1	50,3	49,7
Освіта	70,4	29,6	70,9	29,1	70,2	29,8
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	74,7	25,3	74,0	26,0	77,8	22,2
Інші види економічної діяльності	58,4	41,6	61,0	39,0	51,0	49,0

¹ За даними державної служби зайнятості.

4.14. Кількість державних службовців на 31.12.2007р.

	Усього, осіб	У тому числі			
		жінки	у % до загальної кількості державних службовців	чоловіки	у % до загальної кількості державних службовців
Облікова кількість працівників, які займають посади керівників та спеціалістів	265 315	200 306	75,5	65 009	24,5
Керівники	70 559	45 024	63,8	25 535	36,2
з них мають категорії посад:					
першу	282	30	10,6	252	89,4
другу	1 345	325	24,2	1 020	75,8
третю	3 331	1 311	39,4	2 020	60,6
четверту	7 743	3 613	46,7	4 130	53,3
п'яту	19 693	13 076	66,4	6 617	33,6
шосту	38 165	26 669	69,9	11 496	30,1
Спеціалісти	194 756	155 282	79,7	39 474	20,3
з них мають категорії посад:					
другу	92	41	44,6	51	55,4
третю	3 477	2 167	62,3	1 310	37,7
четверту	3 379	2 182	64,6	1 197	35,4
п'яту	26 043	18 667	71,7	7 376	28,3
шосту	69 873	55 305	79,2	14 568	20,8
сьому	91 892	76 920	83,7	14 972	16,3

4.15. Кількість державних службовців на 31.12.2008р.

	Усього, осіб	У тому числі			
		жінки	у % до загальної кількості державних службовців	чоловіки	у % до загальної кількості державних службовців
Облікова кількість працівників, які займають посади керівників та спеціалістів	278 707	210 144	75,4	68 563	24,6
Керівники	74 432	47 828	64,3	26 604	35,7
з них мають категорії посад:					
першу	329	41	12,5	288	87,5
другу	1 465	351	24,0	1 114	76,0
третю	3 547	1 424	40,1	2 123	59,9
четверту	8 382	4 007	47,8	4 375	52,2
п'яту	22 890	15 670	68,5	7 220	31,5
шосту	37 819	26 335	69,6	11 484	30,4
Спеціалісти	204 275	162 316	79,5	41 959	20,5
з них мають категорії посад:					
другу	129	58	45,0	71	55,0
третю	3 652	2 335	63,9	1 317	36,1
четверту	3 796	2 413	63,6	1 383	36,4
п'яту	27 756	19 748	71,1	8 008	28,9
шосту	79 658	62 772	78,8	16 886	21,2
сьому	89 284	74 990	84,0	14 294	16,0

4.16. Кількість державних службовців на 31.12.2009р.

	Усього, осіб	У тому числі			
		жінки	у % до загальної кількості державних службовців	чоловіки	у % до загальної кількості державних службовців
Облікова кількість працівників, які займають посади керівників та спеціалістів	283 408	214 034	75,5	69 374	24,5
Керівники	76 534	49 628	64,8	26 906	35,2
з них мають категорії					
посад:					
першу	339	45	13,3	294	86,7
другу	1 478	379	25,6	1 099	74,4
третю	3 667	1 520	41,5	2 147	58,5
четверту	8 693	4 237	48,7	4 456	51,3
п'яту	23 743	16 417	69,1	7 326	30,9
шосту	38 614	27 030	70,0	11 584	30,0
Спеціалісти	206 874	164 406	79,5	42 468	20,5
з них мають категорії					
посад:					
другу	119	55	46,2	64	53,8
третю	3 686	2 361	64,1	1 325	35,9
четверту	3 630	2 261	62,3	1 369	37,7
п'яту	28 417	20 208	71,1	8 209	28,9
шосту	81 633	64 591	79,1	17 042	20,9
сьому	89 389	74 930	83,8	14 459	16,2

4.17. Кількість посадових осіб місцевого самоврядування на 31.12.2007р.

	Усього, осіб	У тому числі			
		жінки	у % до загальної кількості посадових осіб	чоловіки	у % до загальної кількості посадових осіб
Облікова кількість працівників, які займають посади керівників та спеціалістів	98 948	74 556	75,3	24 392	24,7
Керівники	39 533	23 745	60,1	15 788	39,9
з них мають категорії					
посад:					
першу	27	3	11,1	24	88,9
другу	82	6	7,3	76	92,7
третю	946	86	9,1	860	90,9
четверту	12 246	3 505	28,6	8 741	71,4
п'яту	21 424	16 364	76,4	5 060	23,6
шосту	4 808	3 781	78,6	1 027	21,4
Спеціалісти	59 415	50 811	85,5	8 604	14,5
з них мають категорії					
посад:					
другу	3	2	66,7	1	33,3
третю	6	1	16,7	5	83,3
четверту	76	29	38,2	47	61,8
п'яту	2 926	2 367	80,9	559	19,1
шосту	25 173	21 619	85,9	3 554	14,1
сьому	31 231	26 793	85,8	4 438	14,2

4.18. Кількість посадових осіб місцевого самоврядування на 31.12.2008р.

	Усього, осіб	У тому числі			
		жінки	у % до загальної кількості посадових осіб	чоловіки	у % до загальної кількості посадових осіб
Облікова кількість працівників, які займають посади керівників та спеціалістів	100 582	76 259	75,8	24 323	24,2
Керівники	40 562	24 773	61,1	15 789	38,9
з них мають категорії посад:					
першу	26	2	7,7	24	92,3
другу	80	8	10,0	72	90,0
третю	931	82	8,8	849	91,2
четверту	12 541	3 646	29,1	8 895	70,9
п'яту	22 114	17 188	77,7	4 926	22,3
шосту	4 870	3 847	79,0	1 023	21,0
Спеціалісти	60 020	51 486	85,8	8 534	14,2
з них мають категорії посад:					
другу	0	0	0,0	0	0,0
третю	4	1	25,0	3	75,0
четверту	55	24	43,6	31	56,4
п'яту	2 638	2 118	80,3	520	19,7
шосту	25 628	22 049	86,0	3 579	14,0
сьому	31 695	27 294	86,1	4 401	13,9

4.19. Кількість посадових осіб місцевого самоврядування на 31.12.2009р.

	Усього, осіб	У тому числі			
		жінки	у % до загальної кількості посадових осіб	чоловіки	у % до загальної кількості посадових осіб
Облікова кількість працівників, які займають посади керівників та спеціалістів	100 789	76 502	75,9	24 287	24,1
Керівники	41 154	25 417	61,8	15 737	38,2
з них мають категорії посад:					
першу	25	2	8,0	23	92,0
другу	76	6	7,9	70	92,1
третю	927	86	9,3	841	90,7
четверту	12 680	3 725	29,4	8 955	70,6
п'яту	22 549	17 709	78,5	4 840	21,5
шосту	4 897	3 889	79,4	1 008	20,6
Спеціалісти	59 635	51 085	85,7	8 550	14,3
з них мають категорії посад:					
другу	-	-	-	-	-
третю	5	2	40,0	3	60,0
четверту	49	19	38,8	30	61,2
п'яту	2 197	1 728	78,7	469	21,3
шосту	25 609	21 970	85,8	3 639	14,2
сьому	31 775	27 366	86,1	4 409	13,9

4.20. Віковий склад державних службовців

	2007		2008		2009	
	осіб	у % до	осіб	у % до	осіб	у % до
		підсумку		підсумку		підсумку
Кількість державних службовців, всього	265 315	100,0	278 707	100,0	283 408	100,0
у тому числі						
Жінки	200 306	75,5	210 144	75,4	214 034	75,5
з них у віці, років до 27 включно	50 898	19,2	52 551	18,9	51 314	18,1
28-49	123 940	46,7	130 460	46,8	134 912	47,6
50-54	24 345	9,2	25 813	9,3	26 280	9,3
55 років і старші	1 123	0,4	1 320	0,5	1 528	0,5
з них подовжено термін перебування на державній службі	897	0,3	1 029	0,4	1 085	0,4
Чоловіки	65 009	24,5	68 563	24,6	69 374	24,5
з них у віці, років до 27 включно	15 205	5,7	16 205	5,8	16 360	5,8
28-54	40 042	15,1	42 139	15,1	43 076	15,2
55-59	9 108	3,4	9 396	3,4	8 976	3,2
60 років і старші	654	0,2	823	0,3	962	0,3
з них подовжено термін перебування на державній службі	482	0,2	625	0,2	682	0,2

4.21. Віковий склад посадових осіб місцевого самоврядування

	2007		2008		2009	
	осіб	у % до підсумку	осіб	у % до підсумку	осіб	у % до підсумку
Кількість посадових осіб, всього	98 948	100,0	100 582	100,0	100 789	100,0
у тому числі						
Жінки	74 556	75,3	76 259	75,8	76 502	75,9
з них у віці, років до 27 включно	9 116	9,2	8 952	8,9	8 440	8,4
28-49	50 317	50,9	50 826	50,5	50 552	50,2
50-54	11 859	12,0	12 596	12,5	12 931	12,8
55 років і старші	3 264	3,3	3 885	3,9	4 579	4,5
з них подовжено термін перебування на державній службі	1 984	2,0	2 138	2,1	2 355	2,3
Чоловіки	24 392	24,7	24 323	24,2	24 287	24,1
з них у віці, років до 27 включно	2 281	2,3	2 267	2,3	2 294	2,3
28-54	17 112	17,3	16 645	16,5	16 295	16,2
55-59	4 018	4,1	4 106	4,1	4 038	4,0
60 років і старші	981	1,0	1 305	1,3	1 660	1,6
з них подовжено термін перебування на державній службі	541	0,5	646	0,6	699	0,7

5

ПРАВООПОРУШЕНИЯ

5.1. Розподіл виявлених осіб, які підозрювалися у скоєнні злочинів (за даними МВС України)

(%)

	1995		2000		2006	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Всього	17,3	82,7	14,9	85,1	13,1	86,9
Умисні вбивства (та замах)	13,2	86,8	12,0	88,0	11,3	88,7
Умисні тяжкі тілесні ушкодження	10,3	89,7	9,5	90,5	10,8	89,2
Згвалтування (та замах)	0,7	99,3	1,0	99,0	0,7	99,3
Крадіжки	14,7	85,3	8,6	91,4	9,2	90,8
Грабежі	7,0	93,0	6,4	93,6	4,6	95,4
Розбійні напади	5,7	94,3	5,4	94,6	3,8	96,2
Шахрайство ¹	26,1	73,9	36,9	63,1	17,9	82,1
Хуліганство	8,0	92,0	7,6	92,4	5,8	94,2
Хабарництво	22,1	77,9	31,0	69,0	25,0	75,0
Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем	3,9	96,1	3,0	97,0	-	100,0
Злочини, пов'язані з наркотиками	22,1	77,9	23,3	76,7	20,2	79,8

Продовження табл. 5.1.

	2007		2008		2009	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Всього	12,7	87,3	13,2	86,8	13,7	86,3
Умисні вбивства (та замах)	12,6	87,4	12,0	88,0	11,6	88,4
Умисні тяжкі тілесні ушкодження	11,7	88,3	12,5	87,5	13,1	86,9
Згвалтування (та замах)	0,2	99,8	0,8	99,2	0,2	99,8
Крадіжки	9,2	90,8	9,4	90,6	11,5	88,5
Грабежі	4,6	95,4	5,1	94,9	5,3	94,7
Розбійні напади	3,4	96,6	4,0	96,0	3,1	96,9
Шахрайство ¹	21,3	78,7	22,7	77,3	23,1	76,9
Хуліганство	5,6	94,4	6,0	94,0	5,9	94,1
Хабарництво	22,9	77,1	22,1	77,9	20,7	79,3
Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем	2,9	97,1	4,0	96,0	-	100,0
Злочини, пов'язані з наркотиками	16,1	83,9	16,3	83,7	15,3	84,7

¹ Починаючи з 2000р. враховано злочини щодо шахрайства з фінансовими ресурсами

5.2. Розподіл засуджених осіб, які скоїли злочини

(%)

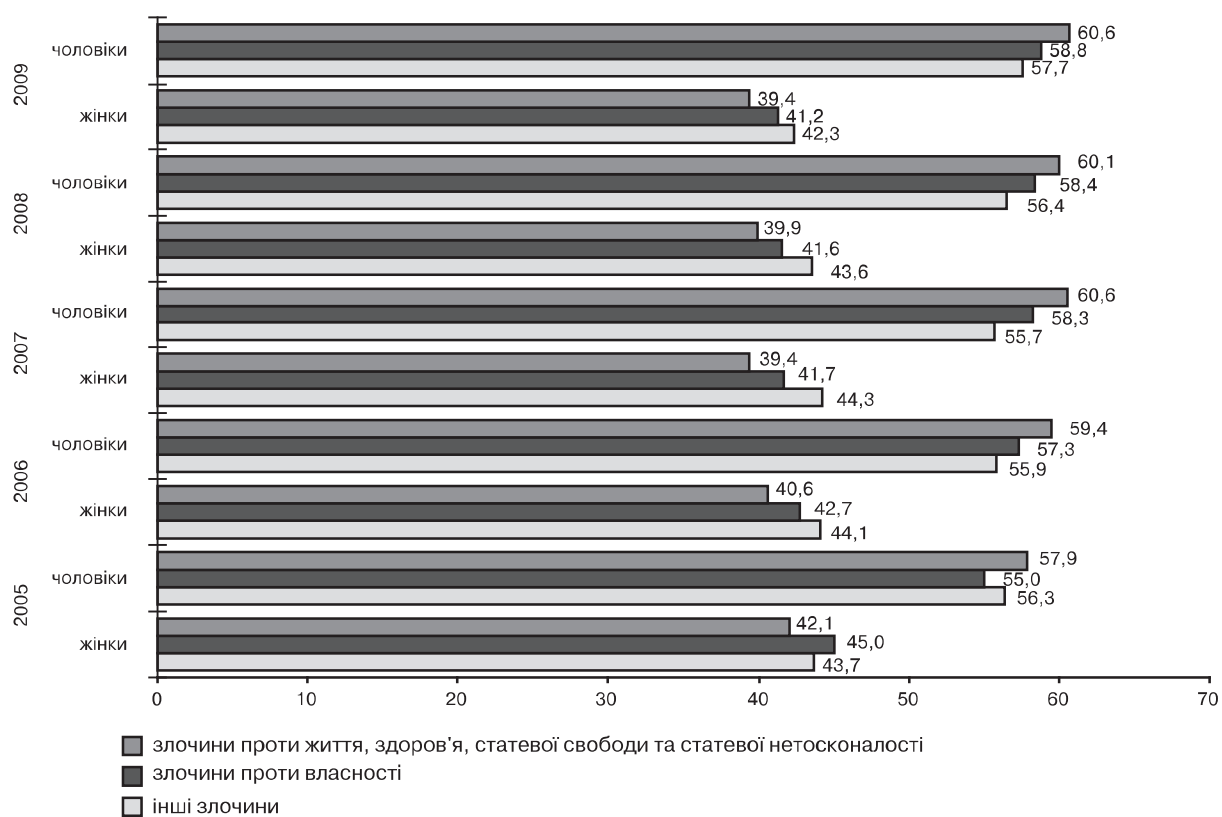
	1995		2000		2006	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Всього	14,4	85,6	13,8	86,2	13,0	87,0
Умисні вбивства (та замах)	11,6	88,4	11,8	88,2	9,0	91,0
Умисні тяжкі тілесні ушкодження	8,3	91,7	10,0	90,0	11,4	88,6
Згвалтування (та замах)	0,6	99,4	0,6	99,4	0,9	99,1
Крадіжки	12,9	87,1	8,3	91,7	9,5	90,5
Грабежі	6,3	93,7	6,3	93,7	4,8	95,2
Розбійні напади	5,1	94,9	4,6	95,4	3,8	96,2
Шахрайство	16,4	83,6	32,0	68,0	17,2	82,8
Хуліганство ¹	6,0	94,0	6,6	93,4	...	...
Хабарництво	16,5	83,5	25,0	75,0	23,1	76,9
Злочини, пов'язані з наркотиками	18,8	81,2	22,8	77,2	21,9	78,1

Продовження табл. 5.2.

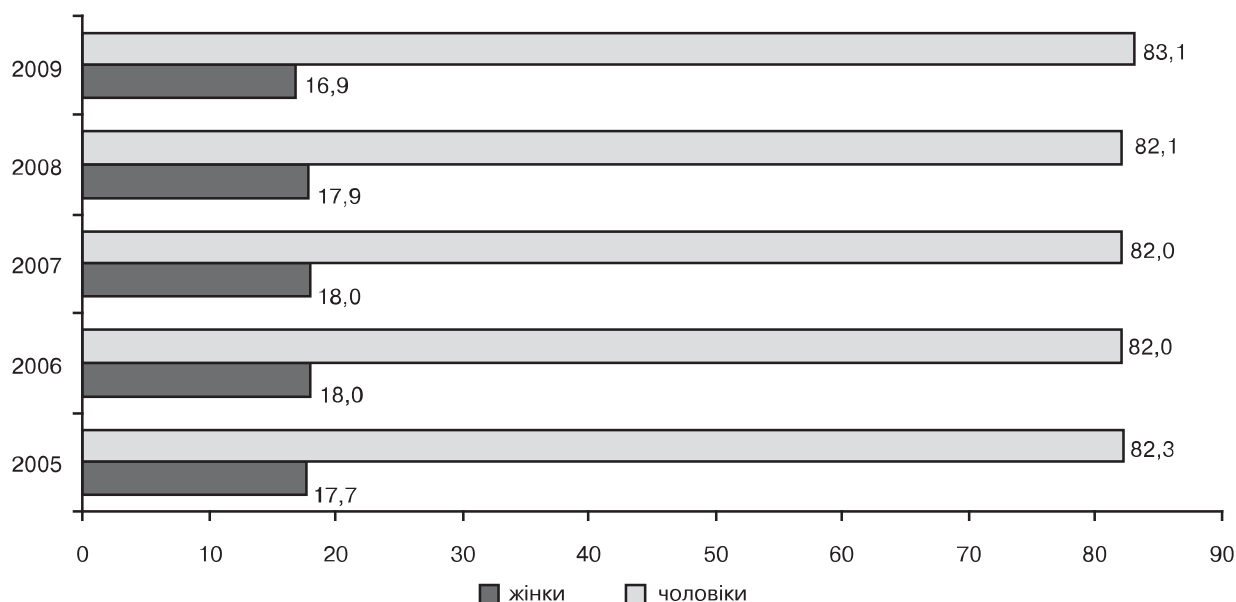
	2007		2008		2009	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Всього	12,0	88,0	12,4	87,6	12,7	87,3
Умисні вбивства (та замах)	10,3	89,7	13,3	86,7	12,4	87,6
Умисні тяжкі тілесні ушкодження	11,1	88,9	13,4	86,6	13,5	86,5
Згвалтування (та замах)	0,2	99,8	-	100,0	0,9	99,1
Крадіжки	8,9	91,1	9,7	90,3	11,2	88,8
Грабежі	5,2	94,8	4,6	95,4	5,6	94,4
Розбійні напади	3,1	96,9	3,7	96,3	3,4	96,6
Шахрайство	16,5	83,5	18,6	81,4	19,6	80,4
Хуліганство ¹	...	...	5,4	94,6	5,4	94,6
Хабарництво	22,0	78,0	21,0	79,0	22,5	77,5
Злочини, пов'язані з наркотиками	16,8	83,2	17,0	83,0	15,7	84,3

¹ Протягом 2001-2007 років в адміністративній звітності Державної судової адміністрації України кількість засуджених за хуліганство в гендерному розрізі не виділялась.

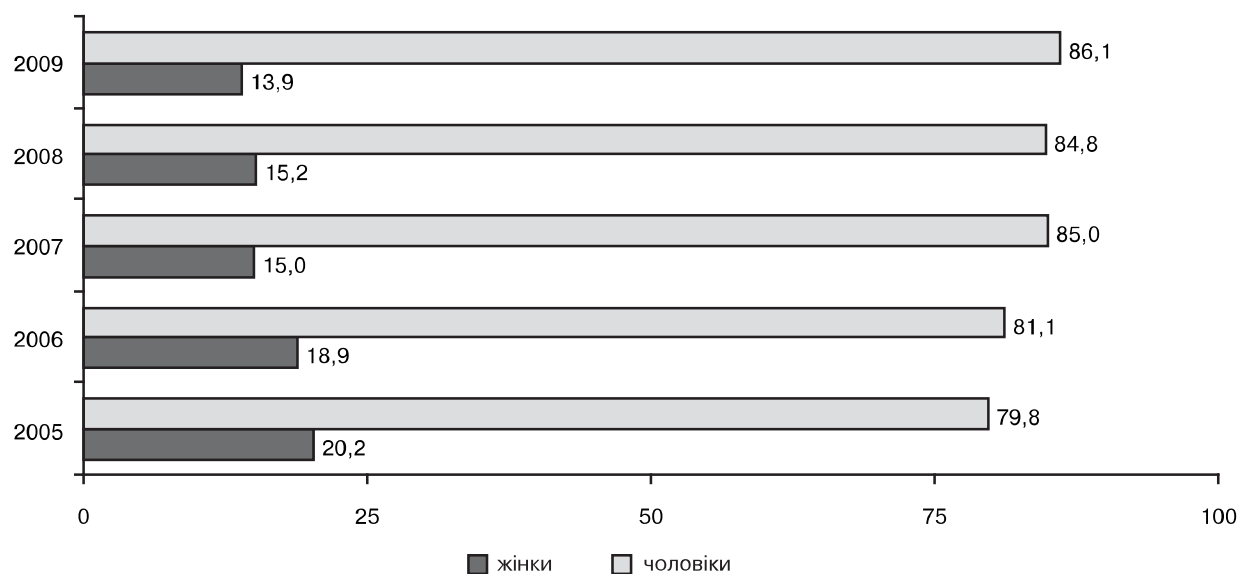
5.3. Склад потерпілих від злочинних дій за результатами розгляду в судах кримінальних справ, %

5.4. Розподіл осіб, які допускають немедичне вживання наркотиків, психотропних речовин, що знаходяться на обліку в органах внутрішніх справ (на кінець року); %

5.5. Розподіл осіб, виявлених органами внутрішніх справ, які скоїли злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів; %

6

ЖІНКИ ТА ЧОЛОВІКИ РЕГІОНІВ

6.1. Розподіл постійного населення за основними віковими групами та статтю по регіонах на 01.01.2009 р.

	Усього, осіб	У тому числі у віці					
		молодшому за працездатний		працездатному		старшому за працездатний	
		жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Україна	45963359	3409089	3595933	13550035	14296866	7819303	3292133
Автономна Республіка Крим	1958505	141320	148988	590483	612612	331078	134024
Вінницька	1652890	130032	137633	462431	490503	304486	127805
Волинська	1033493	99742	105702	298229	316150	150730	62940
Дніпропетровська	3370919	235026	249628	1008035	1044894	588946	244390
Донецька	4487592	283431	300206	1334459	1391380	833513	344603
Житомирська	1294994	107748	113102	362259	390575	226325	94985
Закарпатська	1240530	121708	128239	366032	394117	158463	71971
Запорізька	1820503	123389	131488	542453	566054	325024	132095
Івано-Франківська	1378336	123311	129655	400158	429335	205635	90242
Київська	1722094	128471	136426	502922	534017	297292	122966
Кіровоградська	1020612	76436	80137	289672	305082	188148	81137
Луганська	2327197	144869	153144	693051	736035	426605	173493
Львівська	2534559	211161	220666	740380	802220	385667	174465
Миколаївська	1195123	90306	95177	355499	373220	198157	82764
Одеська	2381116	183336	192010	702176	755671	381438	166485
Полтавська	1503576	103636	109764	433020	458633	279129	119394
Рівненська	1149902	116128	121654	331228	353923	159277	67692
Сумська	1181842	79243	83492	344811	364980	219379	89937
Тернопільська	1090081	91675	96373	312578	332016	179887	77552
Харківська	2766786	174301	184265	837636	886627	485373	198584
Херсонська	1097768	85831	90127	323686	343840	180415	73869
Хмельницька	1338208	105750	112222	376197	403882	239182	100975
Черкаська	1300621	93283	97961	369810	388449	245880	105238
Чернівецька	900995	79702	83368	263986	277965	135834	60140
Чернігівська	1112787	74775	78643	306574	332007	228835	91953
м. Київ	2724224	179556	189783	889536	893230	396439	175680
м. Севастополь ¹	378106	24923	26080	112734	119449	68166	26754

¹ Включаючи м.Інкерман, смт Кача і сільські ради, підпорядковані міській раді.

6.2. Розподіл постійного населення за основними віковими групами та статтю по регіонах на 01.01.2010 р.

	Усього, осіб	У тому числі у віці					
		молодшому за працездатний		працездатному		старшому за працездатний	
		жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Україна	45782592	3396119	3586470	13415368	14186162	7864038	3334435
Автономна Республіка Крим	1956550	142664	150453	582550	607937	336278	136668
Вінницька	1643523	128532	136156	459476	487805	302889	128665
Волинська	1033937	99831	105897	298034	316039	150839	63297
Дніпропетровська	3352172	235073	249535	994601	1033484	592433	247046
Донецька	4453855	282340	299275	1312547	1372258	838682	348753
Житомирська	1286618	106222	111753	359445	388465	225858	94875
Закарпатська	1241995	121364	128112	365182	393300	160822	73215
Запорізька	1810875	122638	130699	534497	560201	328460	134380
Івано-Франківська	1377990	122143	128523	399857	429480	206859	91128
Київська	1715985	128495	136916	499183	530320	297511	123560
Кіровоградська	1011367	75259	79107	285907	301427	188001	81666
Луганська	2307020	143307	151626	681417	725782	428954	175934
Львівська	2531247	209060	219008	737807	802135	388137	175100
Миколаївська	1188801	89520	94671	351026	369405	199874	84305
Одеська	2379962	184031	193240	696863	750662	385249	169917
Полтавська	1491729	102373	108626	428675	454046	278022	119987
Рівненська	1150564	116101	121791	330803	354053	159632	68184
Сумська	1170125	77972	82127	339993	360254	218920	90859
Тернопільська	1085614	90476	95130	311712	330842	179435	78019
Харківська	2753453	174545	184528	826339	876401	488737	202903
Херсонська	1091999	85134	89275	319289	340601	182329	75371
Хмельницька	1330794	104452	110834	373466	401816	238566	101660
Черкаська	1291589	91505	96552	366134	385288	245721	106389
Чернівецька	901306	79127	83130	263542	277729	136733	61045
Чернігівська	1101205	73725	77500	302709	328463	227281	91527
м. Київ	2743824	184702	195293	883332	889480	408269	182748
м. Севастополь ¹	378493	25528	26713	110982	118489	69547	27234

¹ Включаючи м.Інкерман, смт Кача і сільські ради, підпорядковані міській раді.

6.3. Економічна активність жінок по регіонах¹

(у віці 15-70 років; тис. осіб)

	2000			2005			2006		
	економічно активні	у тому числі		економічно активні	у тому числі		економічно активні	у тому числі	
		зайняті економічною діяльністю	безробітні (за методологією МОП)		зайняті економічною діяльністю	безробітні (за методологією МОП)		зайняті економічною діяльністю	безробітні (за методологією МОП)
Україна	11155,3	9856,9	1298,4	10813,8	10075,5	738,3	10765,7	10054,8	710,9
Автономна Республіка Крим	487,9	445,9	42,0	468,1	437,8	30,3	461,1	436,1	25,0
Вінницька	462,0	422,7	39,3	375,4	351,5	23,9	377,6	350,0	...
Волинська	271,1	246,9	24,2	230,3	213,9	16,4	228,1	211,2	16,9
Дніпропетровська	837,7	727,0	110,7	814,4	764,1	50,3	817,0	771,4	45,6
Донецька	1170,4	1048,2	122,2	1122,1	1046,7	75,4	1109,6	1036,0	73,6
Житомирська	301,7	262,9	38,8	315,3	289,0	26,3	312,0	284,4	27,6
Закарпатська	268,8	239,6	29,2	278,7	259,0	19,7	269,1	250,6	18,5
Запорізька	460,3	399,6	60,7	440,5	417,2	23,3	449,4	417,8	...
Івано-Франківська	317,7	285,6	32,1	282,2	259,8	22,4	278,0	249,8	...
Київська	416,3	357,3	59,0	408,8	385,1	23,7	414,5	390,8	23,7
Кіровоградська	248,7	210,6	38,1	246,6	227,6	19,0	247,7	230,1	17,6
Луганська	552,4	486,4	66,0	550,1	505,9	44,2	555,3	504,9	...
Львівська	616,8	541,2	75,6	555,4	511,0	44,4	558,0	518,6	39,4
Миколаївська	285,3	246,1	39,2	285,8	259,3	26,5	287,6	267,4	...
Одеська	550,6	487,2	63,4	511,4	490,7	20,7	496,6	482,8	...
Полтавська	368,5	332,4	36,1	362,3	336,3	26,0	350,7	330,9	...
Рівненська	234,5	208,6	25,9	246,2	226,0	20,2	245,1	226,6	...
Сумська	292,8	252,6	40,2	288,1	261,6	26,5	283,6	265,6	...
Тернопільська	231,6	197,0	34,6	230,2	210,2	20,0	217,0	200,3	...
Харківська	729,5	632,7	96,8	662,5	626,2	36,3	651,0	623,3	...
Херсонська	262,8	229,0	33,8	268,0	242,5	25,5	267,7	241,7	26,0
Хмельницька	310,3	264,7	45,6	317,7	291,3	26,4	310,2	281,4	...
Черкаська	295,9	263,9	32,0	302,9	275,7	27,2	309,2	282,4	26,8
Чернівецька	168,0	144,7	23,3	187,0	174,3	12,7	195,4	179,1	16,3
Чернігівська	294,7	266,4	28,3	280,6	261,7	18,9	268,3	249,8	18,5
м. Київ	655,1	605,5	49,6	689,7	662,6	27,1	711,0	682,6	28,4
м. Севастополь	63,9	52,2	11,7	93,5	88,5	5,0	94,9	89,2	5,7

¹ Дані наведено за матеріалами вибірових обстежень населення з питань економічної активності.

Продовження табл. 6.3.

	2007			2008			2009		
	економічно активні	у тому числі		економічно активні	у тому числі		економічно активні	у тому числі	
		зайняті економічною діяльністю	безробітні (за методологією МОП) ²		зайняті економічною діяльністю	безробітні (за методологією МОП) ²		зайняті економічною діяльністю	безробітні (за методологією МОП) ²
Україна	10786,8	10139,9	646,9	10778,8	10122,6	656,2	10761,1	9974,3	786,8
Автономна Республіка Крим	471,1	441,1	30,0	474,9	443,6	31,3	458,1	432,7	25,4
Вінницька	368,9	347,6	21,3	368,4	348,4	20,0	375,8	341,6	34,2
Волинська	239,7	210,8	...	231,0	214,0	17,0	227,4	211,4	16,0
Дніпропетровська	811,9	769,2	42,7	806,3	768,0	38,3	810,5	756,8	53,7
Донецька	1107,3	1046,6	60,7	1111,2	1053,2	58,0	1088,7	992,2	96,5
Житомирська	305,2	280,6	24,6	308,7	279,3	29,4	313,2	289,9	23,3
Закарпатська	268,8	251,3	17,5	264,7	249,2	15,5	271,6	253,6	18,0
Запорізька	445,7	422,1	23,6	444,3	415,0	29,3	439,7	410,6	29,1
Івано-Франківська	282,2	258,2	24,0	277,9	256,7	21,2	277,5	261,1	16,4
Київська	413,1	386,3	26,8	401,2	388,9	12,3	397,3	370,9	26,4
Кіровоградська	245,0	227,1	17,9	246,6	229,4	17,2	236,2	217,8	18,4
Луганська	550,3	511,0	39,3	537,7	505,1	32,6	547,3	513,8	33,5
Львівська	548,2	524,3	23,9	558,2	517,9	40,3	575,1	533,8	41,3
Миколаївська	287,0	268,0	19,0	284,2	262,4	21,8	281,3	259,4	21,9
Одеська	499,0	485,0	14,0	494,3	480,8	13,5	521,8	492,8	29,0
Полтавська	355,2	335,8	19,4	356,5	334,4	22,1	348,0	320,9	27,1
Рівненська	247,1	230,0	17,1	247,4	232,2	15,2	254,0	231,0	23,0
Сумська	283,5	260,3	23,2	283,5	262,7	20,8	283,8	257,6	26,2
Тернопільська	222,5	208,0	14,5	224,8	204,0	20,8	227,4	207,8	19,6
Харківська	648,1	622,4	25,7	658,0	621,9	36,1	656,8	619,1	37,7
Херсонська	271,8	245,0	26,8	267,2	244,4	22,8	252,7	225,9	26,8
Хмельницька	312,2	288,8	23,4	322,8	293,7	29,1	308,5	281,9	26,6
Черкаська	313,5	288,6	24,9	318,2	287,2	31,0	315,7	285,6	30,1
Чернівецька	196,0	188,2	...	208,6	192,7	15,9	200,4	184,3	16,1
Чернігівська	275,3	256,2	19,1	271,4	256,2	15,2	273,5	249,0	24,5
м. Київ	722,1	697,1	25,0	715,6	693,2	22,4	721,8	681,8	40,0
м. Севастополь	96,1	90,3	...	95,2	88,1	7,1	97,0	91,0	6,0

² Інформація щодо безробітного населення за статтю в окремих регіонах не наведена через високий рівень коефіцієнта варіації.

6.4. Економічна активність чоловіків по регіонах¹

(у віці 15-70 років; тис. осіб)

	2000			2005			2006		
	економічно активні	у тому числі		економічно активні	у тому числі		економічно активні	у тому числі	
		зайняті економічною діяльністю	безро-бітні (за методологією МОП)		зайняті економічною діяльністю	безро-бітні (за методологією МОП)		зайняті економічною діяльністю	безро-бітні (за методологією МОП)
Україна	11675,5	10318,1	1357,4	11467,0	10604,5	862,5	11479,7	10675,6	804,1
Автономна Республіка Крим	501,9	464,0	37,9	490,6	468,3	22,3	496,1	472,5	23,6
Вінницька	457,1	416,7	40,4	400,0	371,5	28,5	395,7	372,6	...
Волинська	268,9	239,3	29,6	241,5	216,0	25,5	243,6	219,0	24,6
Дніпропетровська	898,1	807,3	90,8	851,3	809,7	41,6	850,4	810,6	39,8
Донецька	1213,1	1105,0	108,1	1143,0	1078,2	64,8	1152,0	1096,3	55,7
Житомирська	323,1	285,1	38,0	317,2	281,6	35,6	313,1	283,7	29,4
Закарпатська	300,8	263,7	37,1	313,6	292,0	21,6	315,5	292,7	22,8
Запорізька	464,1	407,8	56,3	467,8	428,8	39,0	459,5	432,8	...
Івано-Франківська	335,6	299,1	36,5	290,6	262,7	27,9	291,3	272,5	...
Київська	430,9	381,7	49,2	438,1	405,9	32,2	429,2	400,9	28,3
Кіровоградська	262,4	224,6	37,8	254,9	229,9	25,0	252,5	228,8	23,7
Луганська	582,9	521,9	61,0	593,1	548,5	44,6	581,7	549,7	...
Львівська	632,7	541,5	91,2	611,6	553,6	58,0	608,9	551,5	57,4
Миколаївська	301,1	254,9	46,2	309,2	280,5	28,7	308,1	275,3	...
Одеська	600,7	527,8	72,9	575,0	537,4	37,6	598,6	556,4	...
Полтавська	379,7	339,9	39,8	382,2	354,0	28,2	394,2	361,8	...
Рівненська	257,2	223,2	34,0	264,9	235,6	29,3	268,3	238,8	...
Сумська	310,7	261,2	49,5	303,1	284,4	18,7	304,4	276,6	...
Тернопільська	243,5	212,4	31,1	237,2	214,9	22,3	236,5	211,4	...
Харківська	734,0	639,7	94,3	726,3	671,0	55,3	740,3	682,5	...
Херсонська	293,6	250,3	43,3	280,9	257,4	23,5	285,3	262,9	22,4
Хмельницька	342,4	298,2	44,2	324,2	294,7	29,5	330,0	303,6	...
Черкаська	310,0	271,0	39,0	338,7	303,0	35,7	328,5	298,4	30,1
Чернівецька	186,0	148,9	37,1	214,2	187,4	26,8	205,3	184,3	21,0
Чернігівська	292,2	254,1	38,1	281,7	256,2	25,5	279,5	252,5	27,0
м. Київ	678,2	612,8	65,4	722,9	689,4	33,5	714,7	693,0	21,7
м. Севастополь	74,6	66,0	8,6	93,2	91,9	1,3	96,5	94,5	2,0

¹ Дані наведено за матеріалами вибірових обстежень населення з питань економічної активності.

Продовження табл. 6.4.

	2007			2008			2009		
	економічно активні	у тому числі		економічно активні	у тому числі		економічно активні	у тому числі	
		зайняті економічною діяльністю	безробітні (за методологією МОП) ²		зайняті економічною діяльністю	безробітні (за методологією МОП) ²		зайняті економічною діяльністю	безробітні (за методологією МОП) ²
Україна	11535,5	10764,8	770,7	11618,6	10849,7	768,9	11389,2	10217,2	1 172,0
Автономна Республіка Крим	489,3	475,4	13,9	489,5	475,1	14,4	514,1	473,0	41,1
Вінницька	405,0	379,2	25,8	406,9	377,2	29,7	400,3	351,9	48,4
Волинська	232,6	223,1	...	247,2	224,6	22,6	245,1	216,6	28,5
Дніпропетровська	853,0	813,2	39,8	857,8	812,0	45,8	856,0	780,3	75,7
Донецька	1153,4	1088,4	65,0	1156,1	1085,6	70,5	1098,2	989,1	109,1
Житомирська	318,7	289,8	28,9	313,4	288,9	24,5	308,6	265,3	43,3
Закарпатська	315,8	296,3	19,5	325,3	303,0	22,3	311,0	271,1	39,9
Запорізька	459,0	428,3	30,7	460,0	435,4	24,6	457,5	413,6	43,9
Івано-Франківська	300,3	277,5	22,8	310,5	285,2	25,3	300,6	265,2	35,4
Київська	431,6	408,8	22,8	444,1	407,2	36,9	423,9	384,1	39,8
Кіровоградська	258,2	235,3	22,9	252,6	229,7	22,9	244,1	214,9	29,2
Луганська	592,0	555,7	36,3	606,3	563,7	42,6	564,3	512,4	51,9
Львівська	619,5	553,0	66,5	624,0	574,6	49,4	610,4	551,2	59,2
Миколаївська	310,6	279,1	31,5	314,0	286,1	27,9	308,7	275,8	32,9
Одеська	609,2	574,7	34,5	623,5	586,4	37,1	593,7	547,4	46,3
Полтавська	388,8	359,4	29,4	382,8	357,2	25,6	373,0	326,2	46,8
Рівненська	271,4	241,8	29,6	276,9	245,9	31,0	274,4	230,5	43,9
Сумська	303,9	282,8	21,1	303,9	281,0	22,9	278,5	242,5	36,0
Тернопільська	240,8	215,5	25,3	241,2	220,9	20,3	248,5	214,3	34,2
Харківська	737,6	689,1	48,5	728,5	691,0	37,5	714,3	646,5	67,8
Херсонська	279,5	260,7	18,8	286,4	263,1	23,3	285,3	261,0	24,3
Хмельницька	328,9	300,3	28,6	323,2	300,7	22,5	331,6	297,1	34,5
Черкаська	324,5	296,6	27,9	316,8	295,9	20,9	314,1	276,1	38,0
Чернівецька	215,2	187,8	...	207,3	188,3	19,0	214,8	192,0	22,8
Чернігівська	270,9	247,7	23,2	271,5	245,2	26,3	266,5	230,8	35,7
м. Київ	728,2	708,2	20,0	750,1	727,0	23,1	755,7	699,2	56,5
м. Севастополь	97,6	97,1	...	98,8	98,8	0,0	96,0	89,1	6,9

² Інформація щодо безробітного населення за статтю в окремих регіонах не наведена через високий рівень коефіцієнта варіації.

6.5. Рівень економічної активності населення по регіонах¹*(у віці 15-70 років; %)*

	2000		2005		2006	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Україна	58,4	68,5	57,0	67,9	56,8	68,2
Автономна Республіка Крим	56,6	66,4	56,6	68,6	55,8	69,5
Вінницька	68,2	76,6	56,5	67,7	56,7	67,5
Волинська	69,1	75,0	59,2	67,4	59,1	67,6
Дніпропетровська	57,7	70,5	56,5	68,0	56,5	68,6
Донецька	58,7	69,6	57,8	68,1	57,3	69,2
Житомирська	57,0	67,3	61,1	67,5	60,4	67,3
Закарпатська	57,4	68,7	59,0	70,3	56,9	70,6
Запорізька	58,6	67,4	56,7	69,0	57,7	68,4
Івано-Франківська	60,2	69,4	53,6	59,6	52,1	60,7
Київська	58,8	67,3	57,6	68,5	58,4	67,3
Кіровоградська	56,6	67,0	57,4	67,0	58,3	66,6
Луганська	52,8	62,8	54,2	66,8	54,8	66,3
Львівська	62,2	68,4	56,5	66,2	56,9	65,7
Миколаївська	57,0	67,0	57,3	69,7	58,0	69,3
Одеська	56,5	68,2	52,6	65,6	51,4	67,9
Полтавська	58,4	67,1	57,8	68,7	56,2	70,6
Рівненська	54,3	64,5	56,9	65,8	56,7	66,7
Сумська	57,5	68,4	57,8	68,8	57,4	68,9
Тернопільська	53,8	62,9	54,3	61,8	51,4	61,6
Харківська	62,0	70,3	56,4	69,3	55,5	70,5
Херсонська	56,4	69,9	58,1	68,7	57,2	71,6
Хмельницька	56,9	69,9	59,8	67,3	58,3	69,0
Черкаська	54,4	64,8	56,3	70,9	57,2	69,6
Чернівецька	48,3	59,6	53,1	68,7	55,5	65,6
Чернігівська	61,7	68,3	61,6	68,6	59,1	68,7
м. Київ	61,3	71,7	60,5	72,6	61,4	71,1
м. Севастополь	54,4	75,5	57,4	69,2	59,3	69,4

¹ Дані наведено за матеріалами вибірових обстежень населення з питань економічної активності.

Продовження табл. 6.5.

	2007		2008		2009	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Україна	57,1	68,9	57,5	69,8	58,1	69,2
Автономна Республіка Крим	56,2	70,0	57,3	70,1	56,7	73,2
Вінницька	55,7	69,4	56,2	70,1	58,2	69,8
Волинська	60,2	66,8	59,7	68,9	58,6	68,5
Дніпропетровська	56,5	69,3	56,9	70,2	58,3	71,1
Донецька	57,9	69,7	59,0	70,7	58,6	68,6
Житомирська	59,4	69,2	60,6	68,9	62,7	68,2
Закарпатська	56,6	70,8	55,8	72,6	57,2	69,5
Запорізька	57,8	68,3	57,7	69,7	58,3	70,0
Івано-Франківська	53,1	62,1	52,6	63,9	52,8	61,5
Київська	58,3	68,3	58,1	70,0	57,5	68,7
Кіровоградська	57,9	69,2	59,0	68,8	57,6	67,8
Луганська	55,2	67,8	55,1	70,0	56,8	66,8
Львівська	56,5	66,3	57,0	67,6	58,8	66,5
Миколаївська	58,1	70,0	57,3	72,2	57,6	71,6
Одеська	51,8	69,1	51,6	70,5	54,3	68,3
Полтавська	57,3	70,2	57,8	70,5	57,5	69,6
Рівненська	57,2	67,6	57,5	68,8	59,0	68,5
Сумська	57,7	69,7	58,4	70,8	59,4	65,9
Тернопільська	52,9	62,9	53,2	63,8	54,5	65,2
Харківська	55,4	70,7	56,4	71,0	57,2	70,3
Херсонська	58,8	70,1	58,7	71,9	56,9	72,0
Хмельницька	59,1	68,8	60,8	68,9	59,3	70,5
Черкаська	58,2	69,6	59,5	68,9	60,5	68,6
Чернівецька	56,9	66,9	61,7	63,2	57,4	67,8
Чернігівська	61,2	67,5	61,8	68,1	62,8	68,8
м. Київ	61,8	72,0	61,1	73,7	61,6	74,4
м. Севастополь	59,1	71,6	58,3	73,6	61,5	69,9

6.6. Рівень зайнятості населення по регіонах¹

(у віці 15-70 років; %)

	2000		2005		2006	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Україна	51,6	60,5	53,1	62,8	53,0	63,5
Автономна Республіка Крим	51,7	61,4	52,9	65,5	52,8	66,2
Вінницька	62,4	69,8	52,9	62,8	52,6	63,6
Волинська	63,0	66,8	55,0	60,3	54,7	60,7
Дніпропетровська	50,1	63,4	53,0	64,7	53,3	65,4
Донецька	52,6	63,4	53,9	64,3	53,5	65,9
Житомирська	49,6	59,4	56,0	60,0	55,1	61,0
Закарпатська	51,2	60,2	54,9	65,4	52,9	65,5
Запорізька	50,9	59,2	53,7	63,2	53,6	64,4
Івано-Франківська	54,1	61,9	49,4	53,9	46,8	56,8
Київська	50,4	59,6	54,3	63,5	55,1	62,8
Кіровоградська	48,0	57,3	53,0	60,5	54,2	60,4
Луганська	46,5	56,2	49,8	61,7	49,9	62,6
Львівська	54,6	58,5	52,0	59,9	52,9	59,5
Миколаївська	49,2	56,7	52,0	63,3	53,9	61,9
Одеська	50,0	60,0	50,5	61,3	49,9	63,2
Полтавська	52,7	60,1	53,6	63,6	53,0	64,8
Рівненська	48,3	56,0	52,2	58,5	52,4	59,4
Сумська	49,6	57,5	52,5	64,6	53,7	62,6
Тернопільська	45,8	54,9	49,6	56,0	47,5	55,1
Харківська	53,8	61,3	53,3	64,0	53,1	65,0
Херсонська	49,2	59,6	52,6	63,0	51,7	66,0
Хмельницька	48,5	60,9	54,9	61,2	52,9	63,5
Черкаська	48,5	56,7	51,3	63,4	52,2	63,2
Чернівецька	41,6	47,7	49,5	60,1	50,9	58,9
Чернігівська	55,7	59,4	57,4	62,4	55,1	62,1
м. Київ	56,7	64,8	58,2	69,3	59,0	68,9
м. Севастополь	44,5	66,8	54,3	68,2	55,8	67,9

¹ Дані наведено за матеріалами вибіркового обстеження населення з питань економічної активності.

Продовження табл. 6.6.

	2007		2008		2009	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Україна	53,7	64,3	54,0	65,2	53,9	62,1
Автономна Республіка Крим	52,6	68,0	53,5	68,1	53,6	67,4
Вінницька	52,5	65,0	53,2	65,0	52,9	61,3
Волинська	53,0	64,1	55,3	62,6	54,5	60,6
Дніпропетровська	53,5	66,1	54,2	66,5	54,4	64,8
Донецька	54,7	65,8	55,9	66,4	53,4	61,8
Житомирська	54,6	62,9	54,8	63,5	58,1	58,6
Закарпатська	52,9	66,4	52,5	67,7	53,4	60,6
Запорізька	54,7	63,8	53,9	66,0	54,5	63,3
Івано-Франківська	48,6	57,4	48,6	58,7	49,7	54,3
Київська	54,6	64,7	56,3	64,2	53,7	62,2
Кіровоградська	53,7	63,1	54,9	62,6	53,1	59,7
Луганська	51,3	63,7	51,7	65,1	53,3	60,6
Львівська	54,1	59,1	52,9	62,3	54,6	60,1
Миколаївська	54,3	62,9	52,9	65,8	53,1	64,0
Одеська	50,3	65,2	50,2	66,3	51,3	63,0
Полтавська	54,2	64,9	54,2	65,8	53,0	60,8
Рівненська	53,2	60,2	53,9	61,1	53,6	57,5
Сумська	52,9	64,8	54,1	65,5	53,9	57,4
Тернопільська	49,5	56,3	48,3	58,4	49,8	56,2
Харківська	53,2	66,1	53,3	67,3	53,9	63,6
Херсонська	53,0	65,4	53,7	66,1	50,9	65,9
Хмельницька	54,7	62,8	55,3	64,1	54,2	63,2
Черкаська	53,6	63,6	53,7	64,4	54,7	60,3
Чернівецька	54,7	58,4	57,0	57,4	52,8	60,6
Чернігівська	57,0	61,7	58,3	61,5	57,1	59,6
м. Київ	59,6	70,0	59,2	71,4	58,2	68,8
м. Севастополь	55,6	71,2	53,9	73,6	57,7	64,9

6.7. Рівень безробіття (за методологією МОП) по регіонах¹

(у віці 15-70 років;
% до економічно активного населення)

	2000		2005		2006 ²	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Україна	11,6	11,6	6,8	7,5	6,6	7,0
Автономна Республіка Крим	8,6	7,6	6,5	4,5	5,4	4,8
Вінницька	8,5	8,8	6,4	7,1	...	...
Волинська	8,9	11,0	7,1	10,6	7,4	10,1
Дніпропетровська	13,2	10,1	6,2	4,9	5,6	4,7
Донецька	10,4	8,9	6,7	5,7	6,6	4,8
Житомирська	12,9	11,8	8,3	11,2	8,8	9,4
Закарпатська	10,9	12,3	7,1	6,9	6,9	7,2
Запорізька	13,2	12,1	5,3	8,3	...	...
Івано-Франківська	10,1	10,9	7,9	9,6	...	...
Київська	14,2	11,4	5,8	7,3	5,7	6,6
Кіровоградська	15,3	14,4	7,7	9,8	7,1	9,4
Луганська	11,9	10,5	8,0	7,5	...	...
Львівська	12,3	14,4	8,0	9,5	7,1	9,4
Миколаївська	13,7	15,3	9,3	9,3	...	...
Одеська	11,5	12,1	4,0	6,5	...	...
Полтавська	9,8	10,5	7,2	7,4	...	...
Рівненська	11,0	13,2	8,2	11,1	...	...
Сумська	13,7	15,9	9,2	6,2	...	...
Тернопільська	14,9	12,8	8,7	9,4	...	...
Харківська	13,3	12,8	5,5	7,6	...	...
Херсонська	12,9	14,7	9,5	8,4	9,7	7,9
Хмельницька	14,7	12,9	8,3	9,1	...	...
Черкаська	10,8	12,6	9,0	10,5	8,7	9,2
Чернівецька	13,9	19,9	6,8	12,5	8,3	10,2
Чернігівська	9,6	13,0	6,7	9,1	6,9	9,7
м. Київ	7,6	9,6	3,9	4,6	4,0	3,0
м. Севастополь	18,3	11,5	5,3	1,4	6,0	2,1

¹ Дані наведено за матеріалами вибірових обстежень населення з питань економічної активності.

Продовження табл. 6.7.

	2007 ²		2008		2009	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Україна	6,0	6,7	6,1	6,6	7,3	10,3
Автономна Республіка Крим	6,4	2,8	6,6	2,9	5,5	8,0
Вінницька	5,8	6,4	5,4	7,3	9,1	12,1
Волинська	...	...	7,4	9,1	7,0	11,6
Дніпропетровська	5,3	4,7	4,8	5,3	6,6	8,8
Донецька	5,5	5,6	5,2	6,1	8,9	9,9
Житомирська	8,1	9,1	9,5	7,8	7,4	14,0
Закарпатська	6,5	6,2	5,9	6,9	6,6	12,8
Запорізька	5,3	6,7	6,6	5,3	6,6	9,6
Івано-Франківська	8,5	7,6	7,6	8,1	5,9	11,8
Київська	6,5	5,3	3,1	8,3	6,6	9,4
Кіровоградська	7,3	8,9	7,0	9,1	7,8	12,0
Луганська	7,1	6,1	6,1	7,0	6,1	9,2
Львівська	4,4	10,7	7,2	7,9	7,2	9,7
Миколаївська	6,6	10,1	7,7	8,9	7,8	10,7
Одеська	2,8	5,7	2,7	6,0	5,6	7,8
Полтавська	5,5	7,6	6,2	6,7	7,8	12,5
Рівненська	6,9	10,9	6,1	11,2	9,1	16,0
Сумська	8,2	6,9	7,3	7,5	9,2	12,9
Тернопільська	6,5	10,5	9,3	8,4	8,6	13,8
Харківська	4,0	6,6	5,5	5,1	5,7	9,5
Херсонська	9,9	6,7	8,5	8,1	10,6	8,5
Хмельницька	7,5	8,7	9,0	7,0	8,6	10,4
Черкаська	7,9	8,6	9,7	6,6	9,5	12,1
Чернівецька	...	...	7,6	9,2	8,0	10,6
Чернігівська	6,9	8,6	5,6	9,7	9,0	13,4
м. Київ	3,5	2,7	3,1	3,1	5,5	7,5
м. Севастополь	...	...	7,5	0,0	6,2	7,2

² Інформація щодо безробітного населення за статтю в окремих регіонах не наведена через високий рівень коефіцієнта варіації.

6.8. Рівень зареєстрованого безробіття по регіонах¹

(на кінець року; у % до населення працездатного віку)

	2000		2005		2006	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Україна	5,3	3,0	3,8	2,4	3,3	2,1
Автономна Республіка Крим	3,1	1,2	4,0	1,8	3,3	1,4
Вінницька	5,4	2,9	5,2	3,4	4,6	2,9
Волинська	7,2	4,6	4,8	3,2	3,9	2,4
Дніпропетровська	5,6	2,9	3,0	1,7	2,3	1,5
Донецька	4,6	2,1	2,7	1,0	2,3	0,9
Житомирська	9,4	6,2	5,4	3,3	4,8	2,8
Закарпатська	7,6	4,5	4,7	2,2	3,8	1,8
Запорізька	4,3	2,5	3,6	2,3	3,3	2,2
Івано-Франківська	7,4	4,0	5,2	3,0	4,5	2,6
Київська	6,5	3,9	3,2	1,8	2,6	1,6
Кіровоградська	6,5	3,6	5,5	3,6	4,5	3,4
Луганська	5,3	2,5	3,1	1,6	2,9	1,5
Львівська	7,6	4,6	4,1	2,7	3,4	2,1
Миколаївська	4,6	2,9	4,7	3,6	3,9	2,9
Одеська	1,4	0,8	2,5	1,7	2,3	1,6
Полтавська	6,6	3,9	5,1	3,8	4,6	3,6
Рівненська	8,2	5,7	5,9	4,5	5,4	4,0
Сумська	8,0	4,7	5,0	3,2	4,3	2,9
Тернопільська	8,3	5,4	7,0	6,3	5,8	4,8
Харківська	4,3	2,6	3,2	2,0	2,9	1,9
Херсонська	4,7	2,7	4,8	3,2	3,9	2,7
Хмельницька	5,1	2,3	4,7	2,8	4,6	2,9
Черкаська	5,6	3,2	6,2	4,3	5,3	3,5
Чернівецька	5,2	3,2	5,3	4,5	4,3	3,2
Чернігівська	6,9	4,5	4,6	3,1	4,1	2,7
м. Київ	1,3	0,4	0,5	0,2	0,5	0,2
м. Севастополь	1,3	0,3	1,2	0,4	0,9	0,3

¹ Дані наведено за матеріалами вибірових обстежень населення з питань економічної активності.

Продовження табл. 6.8.

	2007		2008		2009	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
Україна	2,8	1,8	3,4	2,6	2,1	1,7
Автономна						
Республіка Крим	2,5	0,9	3,0	1,4	1,9	0,9
Вінницька	4,0	2,6	4,7	3,9	2,8	2,7
Волинська	3,3	2,1	4,6	3,7	2,3	1,9
Дніпропетровська	2,0	1,3	2,7	2,3	1,9	1,5
Донецька	1,9	0,7	2,5	1,5	1,8	1,2
Житомирська	4,2	2,5	5,1	3,7	3,4	2,6
Закарпатська	3,3	1,5	4,2	2,0	2,3	1,2
Запорізька	2,7	1,9	3,5	2,9	2,6	2,3
Івано-Франківська	3,9	2,2	4,5	3,0	2,4	1,8
Київська	2,4	1,5	2,9	2,3	1,8	1,5
Кіровоградська	3,8	2,8	4,4	4,0	3,1	2,8
Луганська	2,4	1,3	2,8	2,0	1,4	1,1
Львівська	2,7	1,6	3,2	2,3	1,9	1,5
Миколаївська	3,3	2,6	3,7	3,3	2,6	2,2
Одеська	2,1	1,6	2,2	1,9	1,3	1,1
Полтавська	4,0	3,2	4,8	4,6	3,4	3,4
Рівненська	4,6	3,2	5,2	4,2	3,0	2,5
Сумська	3,6	2,5	4,5	3,9	2,9	2,6
Тернопільська	4,7	4,1	5,3	4,9	2,3	2,3
Харківська	2,6	1,6	3,0	2,4	2,1	1,6
Херсонська	3,3	2,2	3,6	2,6	1,9	1,3
Хмельницька	3,7	2,3	4,7	3,9	2,6	2,5
Черкаська	4,5	3,2	5,3	4,6	3,5	3,3
Чернівецька	3,3	2,4	3,8	3,0	2,0	1,8
Чернігівська	3,8	2,5	4,8	4,6	2,8	2,6
м. Київ	0,4	0,2	0,7	0,5	0,4	0,3
м. Севастополь	0,9	0,2	1,3	0,5	1,0	0,4

7

МІЖНАРОДНІ ПОРІВНЯННЯ

7.1. Середня очікувана тривалість життя при народженні¹

(років)

	1995		2000		2005		2007		2008	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
EU27	-	-	-	-	81,52	75,40	82,21	76,07	-	-
EU25	-	-	-	-	81,92	75,87	82,58	76,53	-	-
Австрія	80,11	73,35	81,23	75,17	82,23	76,65	83,07	77,43	83,28	77,75
Бельгія	80,38	73,47	81,02	74,62	81,85	76,18	82,60	77,06	-	-
Болгарія	74,86	67,40	75,01	68,41	76,24	68,99	76,65	69,49	77,03	69,78
Великобританія	79,30	74,00	80,33	75,51	81,15	77,09	81,88	77,70	-	-
Греція	80,05	74,95	80,62	75,45	81,63	76,82	81,83	77,07	82,35	77,69
Данія	77,87	72,72	79,21	74,47	80,50	75,96	80,59	76,17	80,99	76,52
Естонія	74,31	61,51	76,20	65,20	78,14	67,27	78,84	67,23	79,51	68,70
Ірландія	78,29	72,75	79,24	73,97	81,70	77,28	82,07	77,40	82,30	77,53
Іспанія	81,83	74,43	82,86	75,84	83,66	76,98	84,33	77,76	84,32	78,01
Італія	81,60	75,12	82,81	76,86	83,63	78,01	84,22	78,71	-	-
Кіпр	-	-	80,06	75,43	80,94	76,76	82,24	77,86	83,09	78,45
Латвія	-	-	-	-	76,50	65,37	76,46	65,76	77,77	66,97
Литва	75,06	63,27	77,46	66,75	77,34	65,31	77,23	64,85	77,63	66,29
Люксембург	80,60	72,97	81,33	74,59	82,27	76,71	82,21	76,66	83,06	78,11
Мальта	79,55	74,77	80,34	76,23	81,40	77,25	82,19	77,53	82,33	77,08
Нідерланди	80,49	74,61	80,66	75,56	81,72	77,25	82,54	78,12	82,47	78,43
Німеччина	79,90	73,29	81,23	75,13	82,03	76,71	82,67	77,41	82,67	77,63
Польща	-	-	78,01	69,64	79,33	70,75	79,78	70,96	80,02	71,26
Португалія	78,98	71,73	80,20	73,20	81,33	74,90	82,23	75,93	82,41	76,24
Румунія	73,32	65,29	74,75	67,74	75,70	68,68	76,86	69,71	77,22	69,71
Словачія	76,47	68,37	77,47	69,15	78,07	70,17	78,44	70,59	78,98	70,84
Словенія	78,46	70,77	79,90	72,22	80,86	73,94	82,03	74,65	82,59	75,53
Угорщина	74,78	65,45	76,16	67,55	77,17	68,69	77,76	69,38	78,25	69,97
Україна²	72,72	61,82	73,55	62,44	73,97	62,23	74,22	62,51	74,28	62,51
Фінляндія	80,36	72,85	81,16	74,18	82,51	75,59	83,12	75,96	83,28	76,47
Франція	-	-	82,95	75,32	83,80	76,74	84,83	77,60	84,86	77,80
Чеська Республіка	76,76	69,74	78,51	71,68	79,25	72,92	80,22	73,75	80,52	74,06
Швеція	81,66	76,23	82,03	77,43	82,90	78,49	83,09	79,02	83,25	79,19

¹ Дані офіційного веб-сайту Євростату.² Дані Держкомстату. Розрахунки здійснено за два суміжні роки 1994-1995, 1999-2000, 2004-2005, 2006-2007, 2007-2008.

7.2. Середня очікувана тривалість життя при досягненні 60 років¹

(років)

	1995		2000		2005		2007		2008	
	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки
EU27	-	-	-	-	24,21	20,15	24,80	20,69	-	-
EU25	-	-	-	-	24,50	20,42	25,09	20,95	-	-
Австрія	22,99	18,54	23,95	19,80	24,65	20,76	25,29	21,32	25,46	21,50
Бельгія	23,49	18,52	23,99	19,39	24,48	20,36	25,25	21,14	-	-
Болгарія	19,29	15,75	19,24	15,88	20,14	16,10	20,47	16,31	20,78	16,58
Великобританія	22,28	18,30	23,17	19,59	23,78	20,91	24,42	21,41	-	-
Греція	22,56	19,67	22,83	19,96	23,76	21,03	23,85	21,32	24,24	21,70
Данія	21,36	17,57	22,25	18,93	23,17	19,96	23,28	20,29	23,61	20,43
Естонія	19,91	14,39	20,97	15,28	22,16	15,88	22,53	15,94	22,87	16,45
Ірландія	21,30	17,17	22,15	18,44	24,19	20,77	24,39	21,03	24,71	21,21
Іспанія	24,55	19,86	25,22	20,49	25,77	21,12	26,42	21,67	26,43	21,83
Італія	24,20	19,56	25,10	20,61	25,68	21,42	26,22	22,01	-	-
Кіпр	-	-	22,74	19,63	23,52	20,75	24,16	21,54	24,85	21,88
Латвія	-	-	-	-	21,06	15,05	21,09	15,34	21,73	15,64
Литва	20,66	15,50	21,92	16,54	21,59	15,61	21,77	15,37	22,01	15,99
Люксембург	23,68	18,25	24,29	19,22	24,67	20,36	24,48	20,25	25,35	21,32
Мальта	21,86	19,35	22,86	19,17	23,56	20,20	24,63	20,73	24,38	20,94
Нідерланди	23,36	18,47	23,52	19,22	24,37	20,40	24,96	21,12	24,90	21,41
Німеччина	22,85	18,28	23,89	19,55	24,44	20,68	25,01	21,22	24,96	21,34
Польща	-	-	21,53	16,65	22,58	17,45	22,99	17,70	23,17	17,90
Португалія	22,33	18,32	23,22	19,15	23,83	19,94	24,60	20,59	24,74	20,74
Румунія	19,09	15,63	19,81	16,43	20,13	16,48	20,84	17,04	21,14	17,15
Словакія	20,14	15,57	20,70	15,91	21,18	16,41	21,62	16,68	21,87	16,99
Словенія	21,71	16,83	22,89	17,68	23,53	18,74	24,51	19,41	24,82	20,06
Угорщина	19,71	14,98	20,61	15,77	21,13	16,20	21,72	16,56	21,99	16,82
Україна²	18,49	13,93	18,87	14,11	19,51	14,22	19,75	14,45	19,75	14,45
Фінляндія	23,05	18,15	23,84	19,24	25,26	20,52	25,56	20,76	25,67	21,17
Франція	-	-	25,77	20,53	26,39	21,49	27,35	22,19	27,42	22,31
Чеська Республіка	20,16	15,88	21,39	17,06	21,87	17,82	22,67	18,49	22,98	18,67
Швеція	24,12	19,88	24,39	20,73	25,02	21,50	25,10	21,99	25,26	22,10

¹ Дані офіційного веб-сайту Евростату.² Дані Держкомстату. Розрахунки здійснено за два суміжні роки 1994-1995, 1999-2000, 2004-2005, 2006-2007, 2007-2008.

7.3. Співвідношення жінок і чоловіків¹

(жінок на 100 чоловіків)

	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
EU27	105,4	105,4	105,1	105,1	105,0	104,9	-
EU25	105,5	105,4	105,1	105,1	105,0	104,9	-
Австрія	107,3	106,9	105,8	105,6	105,5	105,5	105,4
Бельгія	104,5	104,5	104,4	104,3	104,3	104,2	-
Болгарія	104,1	105,2	106,0	106,2	106,4	106,5	106,6
Великобританія	105,8	105,3	104,3	104,2	103,9	103,7	-
Греція	102,1	101,9	102,0	102,0	101,9	101,9	101,9
Данія	102,7	102,3	102,1	102,1	102,0	101,9	101,7
Естонія	115,7	116,9	117,1	117,1	117,1	117,2	117,1
Ірландія	101,3	101,3	100,7	100,3	99,9	100,3	100,9
Іспанія	104,2	104,3	103,3	102,9	102,7	102,5	102,5
Італія	106,2	106,5	106,0	106,0	105,9	105,9	106,0
Кіпр	101,7	103,3	102,9	102,8	103,1	102,6	101,7
Латвія	116,6	117,1	117,0	117,0	117,1	116,9	116,8
Литва	112,1	113,6	114,3	114,5	114,6	114,8	114,8
Люксембург	103,7	103,0	102,2	102,1	102,0	101,9	101,6
Мальта	102,1	101,6	101,8	101,7	101,3	101,0	100,9
Нідерланди	102,2	102,2	102,2	102,2	102,2	102,2	102,1
Німеччина	105,7	104,9	104,4	104,4	104,2	104,1	104,1
Польща	105,5	105,8	106,7	106,8	106,9	107,0	107,1
Португалія	107,5	107,3	106,7	106,6	106,6	106,6	106,7
Румунія	103,8	104,5	105,1	105,1	105,2	105,2	105,3
Словакія	105,3	105,7	106,0	106,0	106,0	105,9	105,8
Словенія	106,3	104,8	104,5	104,1	103,7	103,8	102,4
Угорщина	109,2	110,1	110,7	110,6	110,6	110,6	110,6
Україна²	115,6	116,0	116,7	116,8	116,9	117,0	116,9
Фінляндія	105,5	105,0	104,4	104,3	104,2	104,1	103,9
Франція	105,7	105,9	106,6	106,7	106,7	106,7	106,6
Чеська Республіка	105,8	105,5	105,2	104,9	104,7	104,2	103,8
Швеція	102,4	102,3	101,8	101,7	101,5	101,2	101,1

¹ Дані офіційного веб-сайту Євростату.² Дані Держкомстату. Дані наведено на кінець року, на кінець 2001р. – за даними перепису населення на 5 грудня 2001р.

7.4. Середній вік жінки при народженні дитини¹

(років)

	1995	2000	2004	2005	2006
EU27	-	-	-	-	-
EU25	-	-	-	-	-
Австрія	27,65	28,20	28,83	29,02	29,17
Бельгія	28,44	-	-	-	-
Болгарія	24,15	25,00	25,70	26,01	24,57
Великобританія	-	28,51	28,96	29,07	29,17
Греція	28,16	29,57	29,64	29,86	29,87
Данія	29,20	29,18	30,14	30,23	30,29
Естонія	25,54	26,97	27,87	28,18	28,36
Ірландія	30,2	30,45	31,00	-	30,66
Іспанія	29,96	30,71	30,85	30,89	30,88
Італія	29,74	30,32	-	30,87	-
Кіпр	28,07	28,72	29,20	29,56	29,79
Латвія	24,56	26,69	26,14	27,72	27,76
Литва	25,58	26,59	27,37	27,58	27,70
Люксембург	28,92	29,26	30,20	29,76	29,94
Мальта	-	-	-	-	-
Нідерланди	30,03	30,28	30,49	30,54	30,58
Німеччина	28,30	28,74	29,31	29,45	29,56
Польща	26,88	27,38	28,07	28,21	28,34
Португалія	28,02	28,60	29,17	29,27	29,48
Румунія	24,88	25,66	26,39	26,69	26,85
Словачія	-	25,75	27,44	27,69	27,94
Словенія	27,04	28,19	29,19	29,36	29,62
Угорщина	26,31	27,26	28,20	28,44	28,70
Україна²	-	24,50	25,20	25,40	25,60
Фінляндія	29,29	29,59	29,87	29,90	29,96
Франція	-	29,32	29,55	29,65	29,72
Чеська Республіка	25,76	27,17	28,31	28,59	28,91
Швеція	29,22	29,85	30,39	30,46	30,53

¹ Дані офіційного веб-сайту Євростату.

² Дані Держкомстату. Розрахунки здійснено за два суміжні роки 1994-1995, 1999-2000, 2003-2004, 2004-2005, 2006-2007.

Довідково: Середній вік жінки при народженні дитини в Україні у 2007 році склав 25,70 років.

7.5. Сумарний коефіцієнт народжуваності¹

(Середнє число дітей,
народжених жінкою протягом життя)

	1995	2000	2004	2005	2006	2007	2008
EU27	-	-	1,49	1,51	1,54	1,56	-
EU25	-	-	-	1,52	1,55	1,57	-
Австрія	1,42	1,36	1,42	1,41	1,41	1,38	1,41
Бельгія	1,56	-	-	1,76	1,80	1,82	-
Болгарія	1,23	1,26	1,29	1,32	1,38	1,42	1,48
Великобританія	1,71	1,64	1,76	1,78	1,84	1,90	-
Греція	1,31	1,26	1,30	1,33	1,40	1,41	1,51
Данія	1,80	1,78	1,78	1,80	1,85	1,84	1,89
Естонія	1,38	1,38	1,47	1,50	1,55	1,63	1,65
Ірландія	1,84	1,89	1,94	1,87	1,93	2,01	2,10
Іспанія	1,17	1,23	1,33	1,35	1,38	1,40	1,46
Італія	1,19	1,26	1,33	1,32	1,35	1,37	-
Кіпр	2,02	1,64	1,49	1,42	1,45	1,39	1,46
Латвія	-	-	1,24	1,31	1,35	1,41	1,44
Литва	1,55	1,39	1,26	1,27	1,31	1,35	1,47
Люксембург	1,69	1,76	1,66	1,63	1,65	1,61	1,61
Мальта	-	1,70	1,40	1,38	1,39	1,37	1,44
Нідерланди	1,53	1,72	1,72	1,71	1,72	1,72	1,77
Німеччина	-	1,38	1,36	-	-	-	-
Польща	-	1,35	1,23	1,24	1,27	1,31	1,39
Португалія	1,41	1,55	1,40	1,40	1,36	1,33	1,37
Румунія	1,41	1,31	1,29	1,32	1,32	1,30	1,35
Словакія	1,52	1,30	1,24	1,25	1,24	1,25	1,32
Словенія	1,29	1,26	1,25	1,26	1,31	1,38	1,53
Угорщина	1,57	1,32	1,28	1,31	1,34	1,32	1,35
Україна²	1,40	1,11	1,22	1,21	1,31	1,35	1,46
Фінляндія	1,81	1,73	1,80	1,80	1,84	1,83	1,85
Франція	-	1,89	1,92	1,94	2,00	1,98	2,00
Чеська Республіка	1,28	1,14	1,23	1,28	1,33	1,44	1,50
Швеція	1,73	1,54	1,75	1,77	1,85	1,88	1,91

¹ Дані офіційного веб-сайту Євростату.

² Дані Держкомстату.

7.6. Рівень зайнятості¹

(у віці 15-64; %)

	1995			2000			2005		
	всього	жінки	чоловіки	всього	жінки	чоловіки	всього	жінки	чоловіки
EU27	-	-	-	62,2	53,7	70,8	63,5	56,3	70,8
EU25	-	-	-	62,4	53,6	71,3	64,0	56,6	71,4
Австрія	68,8	59,0	78,5	68,5	59,6	77,3	68,6	62,0	75,4
Бельгія	56,1	45,0	66,9	60,5	51,5	69,5	61,1	53,8	68,3
Болгарія	-	-	-	50,4	46,3	54,7	55,8	51,7	60,0
Великобританія	68,5	61,7	75,1	71,2	64,7	77,8	71,7	65,8	77,7
Греція	54,7	38,1	72,5	56,5	41,7	71,5	60,1	46,1	74,2
Данія	73,4	66,7	79,9	76,3	71,6	80,8	75,9	71,9	79,8
Естонія	-	-	-	60,4	56,9	64,3	64,4	62,1	67,0
Ірландія	54,4	41,6	67,1	65,2	53,9	76,3	67,6	58,3	76,9
Іспанія	46,9	31,7	62,5	56,3	41,3	71,2	63,3	51,2	75,2
Італія	51,0	35,4	66,9	53,7	39,6	68,0	57,6	45,3	69,9
Кіпр	-	-	-	65,7	53,5	78,7	68,5	58,4	79,2
Латвія	-	-	-	57,5	53,8	61,5	63,3	59,3	67,6
Литва	-	-	-	59,1	57,7	60,5	62,6	59,4	66,1
Люксембург	58,7	42,6	74,4	62,7	50,1	75,0	63,6	53,7	73,3
Мальта	-	-	-	54,2	33,1	75,0	53,9	33,7	73,8
Нідерланди	64,7	53,8	75,3	72,9	63,5	82,1	73,2	66,4	79,9
Німеччина	64,6	55,3	73,7	65,6	58,1	72,9	66,0	60,6	71,3
Польща	-	-	-	55,0	48,9	61,2	52,8	46,8	58,9
Португалія	63,7	54,4	73,5	68,4	60,5	76,5	67,5	61,7	73,4
Румунія	-	-	-	63,0	57,5	68,6	57,6	51,5	63,7
Словачія	-	-	-	56,8	51,5	62,2	57,7	50,9	64,6
Словенія	-	-	-	62,8	58,4	67,2	66,0	61,3	70,4
Угорщина	-	-	-	56,3	49,7	63,1	56,9	51,0	63,1
Україна²	-	-	-	59,0	55,1	63,3	61,5	57,3	66,1
Фінляндія	61,6	59,0	64,2	67,2	64,2	70,1	68,4	66,5	70,3
Франція	59,5	52,1	67,2	62,1	55,2	69,2	63,7	58,4	69,2
Чеська Республіка	-	-	-	65,0	56,9	73,2	64,8	56,3	73,3
Швеція	70,9	68,8	73,1	73,0	70,9	75,1	72,5	70,4	74,4

Продовження табл. 7.6.

	2007			2008			2009		
	всього	жінки	чоловіки	всього	жінки	чоловіки	всього	жінки	чоловіки
EU27	65,4	58,3	72,5	65,9	59,1	72,8	64,6	58,6	70,7
EU25	65,8	58,6	73,0	66,3	59,4	73,2	65,0	58,9	71,1
Австрія	71,4	64,4	78,4	72,1	65,8	78,5	71,6	66,4	76,9
Бельгія	62,0	55,3	68,7	62,4	56,2	68,6	61,6	56,0	67,2
Болгарія	61,7	57,6	66,0	64,0	59,5	68,5	62,6	58,3	66,9
Великобританія	71,5	65,5	77,5	71,5	65,8	77,3	69,9	65,0	74,8
Греція	61,4	47,9	74,9	61,9	48,7	75,0	61,2	48,9	73,5
Данія	77,1	73,2	81,0	78,1	74,3	81,9	75,7	73,1	78,3
Естонія	69,4	65,9	73,2	69,8	66,3	73,6	63,5	63,0	64,1
Ірландія	69,1	60,6	77,4	67,6	60,2	74,9	61,8	57,4	66,3
Іспанія	65,6	54,7	76,2	64,3	54,9	73,5	59,8	52,8	66,6
Італія	58,7	46,6	70,7	58,7	47,2	70,3	57,5	46,4	68,6
Кіпр	71,0	62,4	80,0	70,9	62,9	79,2	69,9	62,5	77,6
Латвія	68,3	64,4	72,5	68,6	65,4	72,1	60,9	60,9	61,0
Литва	64,9	62,2	67,9	64,3	61,8	67,1	60,1	60,7	59,5
Люксембург	64,2	56,1	72,3	63,4	55,1	71,5	65,2	57,0	73,2
Мальта	54,6	35,7	72,9	55,3	37,4	72,5	54,9	37,7	71,5
Нідерланди	76,0	69,6	82,2	77,2	71,1	83,2	77,0	71,5	82,4
Німеччина	69,4	64,0	74,7	70,7	65,4	75,9	70,9	66,2	75,6
Польща	57,0	50,6	63,6	59,2	52,4	66,3	59,3	52,8	66,1
Португалія	67,8	61,9	73,8	68,2	62,5	74,0	66,3	61,6	71,1
Румунія	58,8	52,8	64,8	59,0	52,5	65,7	58,6	52,0	65,2
Словакія	60,7	53,0	68,4	62,3	54,6	70,0	60,2	52,8	67,6
Словенія	67,8	62,6	72,7	68,6	64,2	72,7	67,5	63,8	71,0
Угорщина	57,3	50,9	64,0	56,7	50,6	63,0	55,4	49,9	61,1
Україна	62,9	58,3	67,9	63,4	58,5	68,6	61,0	57,6	64,8
Фінляндія	70,3	68,5	72,1	71,1	69,0	73,1	68,7	67,9	69,5
Франція	64,3	59,7	69,2	64,9	60,4	69,6	64,2	60,1	68,5
Чеська Республіка	66,1	57,3	74,8	66,6	57,6	75,4	65,4	56,7	73,8
Швеція	74,2	71,8	76,5	74,3	71,8	76,7	72,2	70,2	74,2

¹ Дані офіційного веб-сайту Євростату.

7.7. Рівень безробіття населення (за методологією МОП)¹

(у віці 15-74 років;
% до економічно активного населення)

	1995			2000			2005		
	всього	жінки	чоловіки	всього	жінки	чоловіки	всього	жінки	чоловіки
EU27	-	-	-	8,7	9,8	7,8	8,9	9,6	8,3
EU25	-	-	-	8,6	9,9	7,6	9,0	9,8	8,3
Австрія	3,9	5,0	3,1	3,6	4,3	3,1	5,2	5,5	4,9
Бельгія	9,7	12,7	7,6	6,9	8,5	5,6	8,5	9,5	7,6
Болгарія	-	-	-	16,4	16,2	16,7	10,1	9,8	10,3
Великобританія	8,5	6,8	9,9	5,4	4,8	5,9	4,8	4,3	5,2
Греція	9,2	14,1	6,2	11,2	17,1	7,4	9,9	15,3	6,1
Данія	6,7	8,1	5,6	4,3	4,8	3,9	4,8	5,3	4,4
Естонія	-	-	-	12,8	11,7	13,8	7,9	7,1	8,8
Ірландія	12,3	12,5	12,2	4,3	4,2	4,4	4,4	4,0	4,6
Іспанія	18,4	24,6	14,8	11,1	16,0	7,9	9,2	12,2	7,1
Італія	11,2	15,4	8,6	10,1	13,6	7,8	7,7	10,1	6,2
Кіпр	-	-	-	4,9	7,2	3,2	5,3	6,5	4,3
Латвія	-	-	-	13,7	12,9	14,4	8,9	8,7	9,1
Литва	-	-	-	16,4	14,1	18,6	8,3	8,3	8,2
Люксембург	2,9	4,3	2,0	2,2	2,9	1,8	4,6	6,0	3,6
Мальта	-	-	-	6,7	7,4	6,4	7,2	8,9	6,4
Нідерланди	6,6	8,1	5,5	2,8	3,6	2,2	4,7	5,1	4,5
Німеччина	8,0	11,0	5,8	7,5	7,5	7,5	10,7	10,1	11,2
Польща	-	-	-	16,1	18,2	14,4	17,8	19,2	16,6
Португалія	7,3	8,2	6,5	4,0	5,0	3,2	7,7	8,8	6,8
Румунія	-	-	-	7,3	6,5	8,0	7,2	6,4	7,8
Словакія	-	-	-	18,8	18,6	18,9	16,3	17,2	15,5
Словенія	-	-	-	6,7	7,0	6,5	6,5	7,1	6,1
Угорщина	-	-	-	6,4	5,6	7,0	7,2	7,4	7,0
Україна²	-	-	-	11,6	11,6	11,6	7,2	6,8	7,5
Фінляндія	15,4	15,1	15,7	9,8	10,6	9,1	8,4	8,6	8,2
Франція	11,1	13,1	9,4	9,0	10,8	7,5	9,3	10,3	8,4
Чеська Республіка	-	-	-	8,7	10,3	7,3	7,9	9,8	6,5
Швеція	8,8	7,8	9,7	5,6	5,3	5,9	7,7	7,6	7,8

Продовження табл. 7.7.

	2007			2008			2009		
	всього	жінки	чоловіки	всього	жінки	чоловіки	всього	жінки	чоловіки
EU27	7,1	7,8	6,6	7,0	7,5	6,6	8,9	8,8	9,0
EU25	7,2	7,9	6,6	7,1	7,6	6,6	9,0	9,0	9,1
Австрія	4,4	5,0	3,9	3,8	4,1	3,6	4,8	4,6	5,0
Бельгія	7,5	8,5	6,7	7,0	7,6	6,5	7,9	8,1	7,8
Болгарія	6,9	7,3	6,5	5,6	5,8	5,5	6,8	6,6	7,0
Великобританія	5,3	5,0	5,6	5,6	5,1	6,1	7,6	6,4	8,6
Греція	8,3	12,8	5,2	7,7	11,4	5,1	9,5	13,2	6,9
Данія	3,8	4,2	3,5	3,3	3,7	3,0	6,0	5,4	6,5
Естонія	4,7	3,9	5,4	5,5	5,3	5,8	13,8	10,6	16,9
Ірландія	4,6	4,2	4,9	6,0	4,6	7,1	11,9	8,0	14,9
Іспанія	8,3	10,9	6,4	11,3	13,0	10,1	18,0	18,4	17,7
Італія	6,1	7,9	4,9	6,8	8,5	5,5	7,8	9,3	6,8
Кіпр	4,0	4,6	3,4	3,6	4,2	3,1	5,3	5,5	5,2
Латвія	6,0	5,6	6,4	7,5	6,9	8,0	17,1	13,9	20,3
Литва	4,3	4,3	4,3	5,8	5,6	6,1	13,7	10,4	17,1
Люксембург	4,2	5,1	3,4	4,9	5,9	4,2	5,2	6,0	4,6
Мальта	6,4	7,5	5,9	5,9	6,6	5,6	7,0	7,6	6,7
Нідерланди	3,2	3,6	2,8	2,8	3,0	2,5	3,4	3,5	3,4
Німеччина	8,4	8,3	8,5	7,3	7,2	7,4	7,5	6,9	8,0
Польща	9,6	10,4	9,0	7,1	8,0	6,4	8,2	8,7	7,8
Португалія	8,1	9,7	6,7	7,7	9,0	6,6	9,6	10,3	9,0
Румунія	6,4	5,4	7,2	5,8	4,7	6,7	6,9	5,8	7,7
Словакія	11,1	12,7	9,9	9,5	10,9	8,4	12,0	12,8	11,4
Словенія	4,9	5,9	4,0	4,4	4,8	4,0	5,9	5,8	5,9
Угорщина	7,4	7,7	7,1	7,8	8,1	7,6	10,0	9,7	10,3
Україна	6,4	6,0	6,7	6,4	6,1	6,6	8,8	7,3	10,3
Фінляндія	6,9	7,2	6,5	6,4	6,7	6,1	8,2	7,6	8,9
Франція	8,4	9,0	7,8	7,8	8,4	7,3	9,5	9,8	9,2
Чеська Республіка	5,3	6,7	4,2	4,4	5,6	3,5	6,7	7,7	5,9
Швеція	6,1	6,4	5,8	6,2	6,5	5,9	8,3	8,0	8,6

¹ Дані офіційного веб-сайту Євростату.

[illegible]

(наукове, посібник?) Хххххххххххх видання

Гендерна статистика України: сучасний стан, проблеми, напрями вдосконалення

Науковий редактор
Х. Ххххххххх

Літературний редактор
О. Мінакова-Гончаренко

Коректор
Х. Хxxxxxxxxx

Дизайн та верстка
М. Невінчаний

Підписано до друку .....
Формат 174х240 мм
Друк офсетний
Гарнитура PragmaticaC
Папір офсетний
Умовн. друк. арк. ....
Обл.-вид. арк. ...
Тираж XXXXX.
Замовлення № .....

Організація що замовила книгу
00000, Київ, вул. Хххххххх, х, оф. ххх
Тел. (044) ххх хх хх
Email: хххххх@ххххх.хххх.ххх

Друк Хххххххххххххххххххххх
00000, Київ, вул. Хххххххххх, ХХ.
Тел.: (044) ХХХ ХХ Х

«Гендерна статистика України: сучасний стан, проблеми, напрями
вдосконалення»

Літературний редактор
О. Мінакова-Гончаренко

Дизайн та верстка
М. Невінчаний

Дизайн обкладинки
Ю.Матвеева

Підписано до друку 21.01.11

Формат 170х240 мм

Друк офсетний

Гарнітура PragmaticaC

Папір офсетний

Умовн. друк. арк. 25340

Наклад 1 000 прим.

Замовлення № д010111-2

Програма розвитку ООН
01021, м.Київ, Кловський узвіз, 1
Тел.: +380 44 253 93 63

Друк ТОВ «Друкарський світ»
69068, Запоріжжя, вул. Кругова, 165
Тел.: (061) 289-90-90

Проект співфінансується
Європейським Союзом та ПРООН
Проект виконується Програмою розвитку ООН

<http://gender.undp.org.ua>

ПРОГРАМА РІВНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ
ТА ПРАВ ЖІНОК В УКРАЇНІ